

Analyse af tyske lystfiskerturisters valg af ferieland - med fokus på Danmark

Jensen, Carsten Lynge; Nissen, Carsten Junker Vogler; Olsen, Søren Bøye; Boesen, Mads Vejlbj

Publication date:
2010

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):

Jensen, C. L., Nissen, C. J. V., Olsen, S. B., & Boesen, M. V. (2010). *Analyse af tyske lystfiskerturisters valg af ferieland - med fokus på Danmark*. Fødevareøkonomisk Institut, Københavns Universitet. Rapport Nr. 203

Fødevareøkonomisk Institut

Rapport nr. 203

Analyse af tyske lystfiskerturisters valg af ferieland - med fokus på Danmark

Carsten Lyng Jensen, Carsten Junker Nissen, Søren Bøye Olsen og Mads Boesen

København 2010

ISBN 978-87-92087-97-3 (on-line, Analyse af tyske lystfiskerturisters valg af ferieland - med fokus på DanmarkAnalyse af tyske lystfiskerturisters valg af ferieland -)

Indholdsfortegnelse

Sammenfatning	5
1. Indledning	15
1.1. Formål og afgrænsning af problemstillingen.....	15
1.2. Baggrunden for turisternes valg af feriedestination.....	17
1.3. Opbygning af rapporten.....	17
2. Indsamling af oplysninger om tyske lystfiskerturister	19
2.1. Repræsentativitet af stikprøven i forhold til den tyske befolkning	19
2.2. Sammenligning af spørgeskemaundersøgelse og VisitDenmarks turismeundersøgelse	23
2.3. Opsummering af dataindsamling og repræsentativitet af turisme undersøgelsen	25
3. Den tyske lystfiskerturisme i Danmark	27
3.1. Den sæsonmæssige fordeling af tysk lystfiskerturisme i Danmark	27
3.2. Lystfiskernes skiften mellem forskellige ferielande.....	28
3.3. Fordelingen af de tyske turister i Danmark på delstater	31
3.4. De tyske turisters vurdering af fiskeri og andre aktiviteter på ferien i Danmark	33
3.5. De tyske turisters fiskeriaktiviteter på ferien til Danmark.....	36
3.6. Opsummering om den tyske lystfiskerturisme i Danmark	39
4. Tværgående analyse af tysk lystfiskerturisme på tværs af lande.....	42
4.1. Turistlande i undersøgelsen, som respondenterne har besøgt på den seneste ferie	42
4.2. Den sæsonmæssige fordeling af turisternes seneste lystfiskeriferie	44
4.3. Turisternes transportform, overnatningsform og hjemsted i Tyskland.....	45
4.4. Turisternes fordeling på typer af rejsegruppe, alder, uddannelse, indkomst	48
4.5. Turisternes ferieaktiviteter, informationssøgning og forbrug i løbet af ferien.....	52
4.6. Turisternes fiskeriaktivitet i hjemlandet	56
4.7. Turisternes fiskeriaktiviteter på ferien.....	57
4.8. Turisternes vurdering af fiskepladser på tværs af ferielande	59

4.9. Opsummering om tværgående analyse af tysk lystfiskerturisme på tværs af lande.....	62
5. Tværgående analyse af lystfiskeri i Danmark, Norge, Sverige og Holland	65
5.1. Variation i formerne af lystfiskeri på ferien	65
5.2. Turisternes vurdering af kvaliteten af lystfiskeriet på tværs af lande.....	68
5.2.1. Lystfiskernes vurdering af fiskeri ved søer på tværs af lande	68
5.2.2. Lystfiskernes vurdering af fiskeri ved vandløb på tværs af lande	70
5.2.3. Lystfiskernes vurdering af kystfiskeri på tværs af lande	71
5.3. Opsummering af tværgående analyse af lystfiskeri i Danmark, Norge, Sverige og Holland	72
6. Choice Eksperiment analyse af tyske turisters betalingsvillighed (valghandlingsanalyse).....	75
6.1. Attributter i turismeundersøgelsen	75
6.2. Valghandlingseksperiment i turismeundersøgelsen.....	77
6.3. Frasortering af protestbydere	79
6.4. Det metodiske grundlag	80
6.5. Resultater af valghandlingseksperimenter for tyske turister.....	84
6.6. Opsummering af valghandlingseksperiment omhandlende tyske turisters betalingsvilje for lystfiskeri i Danmark	87
Litteraturliste	89

Sammenfatning

Lystfiskeri er en del af den såkaldte ”oplevelsesøkonomi”, og folk vil gerne rejse efter de oplevelser, som følger med den gode fiskeoplevelse. I Danmark var der i 2008 3,1 million overnatninger af udenlandske turister, som har dyrket lystfiskeri i Danmark (VisitDenmarks Turistundersøgelse, 2008). Der er klart, at det er de færreste turister, som anvender hele deres ferie på lystfiskeri. Dette betyder, at for at få en forståelse af de faktorer, som driver lystfiskerturisme, er man nødt til at anlægge en helhedsbetragtning, som både inkluderer lystfiskeri, men også inkluderer transport, overnatning og andre aktiviteter end lystfiskeri, som har betydning for, om turisterne vælger Danmark.

Nærværende rapport udvider perspektivet i VisitDenmarks turismeundersøgelser i to dimensioner. For det første er der tale om en dybtgående undersøgelse, hvor det er formålet at give et detaljeret billede af lystfiskerturismen i Danmark, dvs., hvilken form for lystfiskeri dyrker turister? Hvilke redskaber anvender de? Hvilke arter fisker de efter? Den anden udvidelse i forhold til VisitDenmarks undersøgelser er, at der foretages en undersøgelse på tværs af lande. Formålet er at afdække, hvordan Danmark står i forhold de lande, som man konkurrerer med i forhold til lystfiskerturister.

Formålet med analysen

Formålet med analysen af de udenlandske lystfiskerturister er at afdække følgende forhold:

- At foretage en relativ vurdering af de lystfiskerturister, som tager til Danmark i forhold til lystfiskerturister, som tager til andre lande (bl.a. Norge, Sverige, Holland).
- At analysere udenlandske turisternes betalingsvillighed for forskellige faktorer, som har betydning for lystfiskeri i Danmark, dvs. bl.a. vandkvalitet, størrelsen af fiskene, sandsynligheden for fangst, naturoplevelse på fiskepladsen.

Grundlaget for at afdække de to forhold er baseret på indsamling af oplysninger blandt turister, som har været på lystfiskeferie enten i Danmark eller i et andet land. Den økonomiske betydning af lystfiskeri vil i vid udstrækning afhænge af, om udenlandske turister vælger Danmark som feriedestination, når de foretager deres (lystfiskeri-) ferievalg. Dette undersøges ved at afdække hvilke forhold, som betinger, at

udenlandske turister vælger Danmark som feriedestination frem for andre destinationer (f.eks. Norge eller Sverige).

Dataindsamling og repræsentativitet i undersøgelsen

- *Internetbaseret spørgeskemaundersøgelse i Tyskland.* I undersøgelsen er der fremsendt spørgeskemaer til 11.504 internetbrugere i Tyskland. Dette har resulteret i svar fra 1006 respondenter, som er udvalgt efter, at de inden for de seneste 12 måneder har været på ferie uden for Tyskland, hvor de har dyrket lystfiskeri med fiskestang og line.
- *Undersøgelsen er repræsentativ i forhold til tyske delstater men ikke mht. aldersklasser.* Undersøgelsen er repræsentativ i forhold til den tyske befolkningsfordeling på tyske delstater. Dette betyder, at der indgår relativt flere respondenter fra delstaterne med mange indbyggere. I undersøgelsen er der derimod en overrepræsentation af unge mellem 20 og 29 år, som udgør 36 %, mens gruppen reelt udgør 14 % af den tyske befolkning. Yderligere ses det, at personer over 55 år er voldsomt underrepræsenterede. Personer over 55 år udgør 36 % af den tyske befolkning, men disse udgør kun 6 % af respondenterne i undersøgelsen. Den aldersmæssige skævhed i stikprøven skyldes antageligt, at dataene er indsamlet via internettet, hvilket øger sandsynligheden for, at yngre respondenter deltager.
- *Begrænset repræsentativitet i forhold til køn og andelen af hardcore fiskere.* Repræsentativitet i forhold til lystfiskernes køn og omfanget af deres lystfiskeri vurderes i forhold til VisitDenmarks turismeundersøgelse for 2008. I undersøgelsen er der en fordeling af mænd og kvinder på henholdsvis 55 % og 45 %. Dette afviger markant fra den kønsmæssige fordeling af lystfiskerne i VisitDenmarks undersøgelse, hvor der er en fordeling på mænd og kvinder på henholdsvis 85 % og 15 %. Der er altså en overrepræsentation af kvinder i undersøgelsen. Der er foretaget en opdeling af turisterne i "hardcore" lystfiskere og "softcore" lystfiskere. En "hardcore" fisker defineres ved, 1) at personen angiver, at fiskeri er vigtigt eller meget vigtigt på ferien, og 2) at personen fisker oftere end 1 gang hver tredje dag på ferien. Andelen af hardcore fiskere i undersøgelsen er på 66 %, mens andelen af hardcore fiskere er på 35 % i VisitDenmarks undersøgelse. Der er en overrepræsentation af hardcore fiskere i undersøgelsen i forhold til VisitDenmarks undersøgelse.

- *Manglende repræsentativitet mht. køn udgør ikke et problem i forhold til undersøgelsens sigte.* Undersøgelsen bygger på en relativ sammenligning på tværs af lande. Dette betyder, at da der kun er marginale forskelle i køns-sammensætning (på tværs af lande), så anses det at være uproblematisk, at der indgår relativt mange kvinder i undersøgelsen, fordi disse fordeler sig jævnt på ferielande. I forhold til turisternes vurdering af kvaliteten af lystfiskeriet er der taget højde for kønsmæssige forskelle, så dette ikke påvirker konklusionerne. I analysen af turisternes betalingsvillighed for faktorer på fiskepladsen er der taget højde for kønsmæssige forskellig.

Tysk lystfiskerturisme i Danmark

- *Store præferencer for lystfiskeri blandt tyske turister, som tager til Danmark.* Undersøgelsen viser, at 85 % af de tyske turister, som tager på lystfiskerferie i Danmark, anser fiskeriaktivitet for at være ”vigtigt” eller ”meget vigtigt” på ferien. I sammenligning angiver 60 % af turisterne, som tager til andre lande end Danmark, at lystfiskeri er ”vigtigt” eller ”meget vigtigt” på ferien. Måles turisternes præferencer for lystfiskeri ud fra omfanget af deres lystfiskeri i dagligdagen, viser undersøgelsen, at 5 % af de turister, som tager til Danmark, aldrig fisker i dagligdagen. I sammenligning er der 20 % af turisterne, som tager til andre lande, der aldrig fisker i deres dagligdag. De fleste turister, som indgår i undersøgelsen fisker mellem 4 og 12 gange pr. år. 19 % af turisterne, som tager til Danmark, fisker mere end 1 gang pr. uge i hjemlandet. Disse lystfiskere udgør 11 % af turisterne, der tager til andre lande.
- *Tyske turisternes fiskeaktiviteter i Danmark.* Analyse af tyske lystfiskerturisternes fiskeriaktiviteter på ferien viser, at fiskeri ved vandløb (bæk, å, elv) er vigtigst og nævnes af over 60 % af respondenterne. Fiskeri ved sø er den næst vigtigste aktivitet, hvilket nævnes af mellem 45-50 % af respondenterne, mens kystfiskeri nævnes af mellem 28-32 % af respondenterne. Put & take fiskeri dyrkes oftere af turister i Danmark (26 %) end blandt turister i andre lande (15 %). 43 % af turisterne i Danmark fisker efter ørred, hvilket er den art flest turister fisker efter. 34 % af turisterne i de andre lande end Danmark fisker efter ørred. Den næst vigtigste fiskeart for lystfiskerturisterne er laks, som nævnes af 29 % af turisterne i Danmark, mens andelen uden for Danmark er på 17 %. Generelt er der en stor andel på 29 % af turisterne uden for Danmark, som nævner, at de ikke fisker efter nogen bestemt art. Det tilsvarende tal for turister i Danmark er 21 %. Dette kunne bl.a. dække over, at en

stor del af turisterne, som tager til andre lande måske ikke er så fokuserede i deres fiskeri.

- *Tyske lystfiskerturister i Danmark kommer primært fra Nordtyske delstater.* Blandt lystfiskerturisterne i Danmark er der en overrepræsentation fra delstaterne Schleswig-Holstein, Hamburg og Nieder-Sachsen og Bremen. Det er overraskende, at der ser ud til at være en underrepræsentation af tyske turister fra Berlin og Mecklenburg-Vorpommeren, når disse delstaters afstand til Danmark tages i betragtning.
- *Det sæsonmæssige mønster af lystfiskerturisterne i Danmark – flest turister fra maj til august.* Fordeling af turisterne i undersøgelsen viser, at de fleste af de tyske lystfiskerturister opholder sig i Danmark fra maj til august. Sammensætningen af de tyske lystfiskerturister i Danmark varierer mindre sæsonmæssigt end den generelle tyske turisme i landet. Dette betyder, at lystfiskerturismen bidrager til at øge turismen udenfor højsæsonen (juli/august) og specielt i forårs månederne.
- *Turisternes skiften mellem ferielande – muligheden for at opleve noget nyt har størst betydning for at turisterne skifter.* 25 % af turisterne, som indgår i undersøgelsen har været på lystfiskeriferie i Danmark i 08/09, men har afholdt den seneste lystfiskeriferie i et andet land end Danmark. Disse turister har skiftet til en bred vifte af lande. Norge (22 %), Frankrig (12 %), Sverige (7 %) og Holland (7 %), Italien (6 %), Skotland (6 %) og Slovenien (5 %) er de lande, som tyske lystfiskerturister oftest er skiftet til efter, at de har været i Danmark. Den vigtigste årsag, til at turisterne skifter ferieland, er muligheden for at opleve noget nyt/se andre kulturer, hvilket nævnes af 66 %, mens 33 % af respondenterne peger på muligheden for at prøve forskellig slags lystfiskeri.

Sammenligning af tysk lystfiskeriturisme på tværs af en række europæiske lande

Undersøgelsen viser, at 75 % af de tyske lystfiskerturister vælger at afholde deres lystfiskeriferie i Europa. De 1006 respondenter i undersøgelsen vælger primært at tage til landene: Danmark (241), Norge (102), Sverige (66), Frankrig (66), Holland (73), Italien (80), de britiske øer (69) og østeuropæiske lande (94).

Analyse af turisternes tilkendegivelser i forbindelse med valg af ferieland:

- *Vigtigste aktiviteter i forbindelse med valget af ferieland – mulighed for lystfiskeri og afslapning betyder mest.* Når der ses på hvilke aktiviteter, som er bestemmende for valget af ferieland, så peger respondenterne primært på ”lystfiskeri” og ”muligheden for at slappe af” på ferien. Lystfiskeriet prioriteres især af de turister, som tager til Danmark og Norge. Det er bemærkelsesværdigt, at muligheden for at slappe af er den ”aktivitet”, som turisternes synes er næstvigtigst, når der sammenlignes på tværs af alle lande. Det kan ikke afvises, at lystfiskeri og aktiviteten ”at slappe af” begge er omfattede af oplevelsen af lystfiskeri. Dette betyder i den henseende, at lystfiskerturisterne ikke i særlig stor udstrækning efterspørger andre aktiviteter end lystfiskeri på deres ferie. Undersøgelsen viser dog også at vejrlig, og muligheden for at shoppe og dyrke sport har betydning for turister, som vælger et andet ferieland end Danmark.
- *Rejseafstand og transportmiddel i forbindelse med valget af ferieland – kort rejseafstand har betydning.* Afstanden har en stor betydning for de tyske turisternes valg af ferielande. De ønsker at begrænset transportafstanden, hvilket ses ved, at andelen af turister fra Schleswig-Holstein og Hamburg er større i Danmark end til de øvrige turistlande. I Holland er der en repræsentation på 52 % af turistene, som er bosat i Nordrhein-Westfalen, der grænser op til Holland. I Frankrig er der en overrepræsentation af turister, som er bosat i Baden-Württemberg, Hessen og Saarland. Mens der i Italien, Østrig og Schweiz er en overrepræsentation af turister fra delstaterne Bayern og Sachsen. I Østeuropa er der en overrepræsentation af turister fra østlige delstater Brandenburg, Sachsen, og Berlin. Lystfiskerturisternes valg af feriedestination, som ligger tæt ved bopælen i Tyskland, er tæt knyttet sammen med, at bilen er det foretrukne transportmiddel på lystfiskeriferien. Ud fra denne betragtning vil det antageligt være vanskeligt at tiltrække flere turister fra Sydtyskland til Danmark.
- *Lystfiskerturisternes fiskeaktiviteter fordelt på fiskested.* Undersøgelsen viser, at turisterne især dyrker fiskeri ved vandløb (bæk, å og elve) og søer. Turisterne i Danmark er mere differentierede i deres efterspørgsel efter forskellige fiskepladser (vandløb, sø, kyst, put & take, fiskeri fra båd) end turister i øvrige lande. Kystfiskeri og put & take fiskeri er mere udbredt i Danmark end i de øvrige lande. Hvis man skulle nævne et område, hvor lystfiskeri i

Danmark måske kunne have potentiale for en forøgelse kunne det være i relation til fiskeri fra båd, som 23 % af turisterne foretager i Danmark, men som er markant mindre end i Norge, hvor 43 % af turisterne udøver lystfiskeri fra båd.

- *Sæsonmæssig konkurrence om turister på tværs af lande.* Den sæsonmæssige fordeling af turister på tværs af lande viser, at der er positiv korrelation i fordelingen af antallet af turister på tværs af landene Danmark, Norge, Sverige, Holland, UK, Frankrig og Østeuropa. Det sæsonmæssige sammenfald i lystfiskeriturismen viser, at Danmark ud fra en sæsonmæssig betragtning er i en konkurrencesituation om lystfiskerturisterne.
- *Lystfiskerturisternes fordeling på rejsegrupper.* Fordelingen af turisterne på rejsegrupper viser, at 40 % af respondenterne er på familieferie, 30 % udgøres af rejsegrupper med venner, 20 % består af personer, som er alene på ferie, og resten udgøres af rejsegrupper med venner og familie. Fiskeriaktiviteten er størst blandt rejsegrupperne med venner. I 60-70 % af rejsegrupperne med venner i Danmark, Norge og Sverige, deltager alle rejsedeltagere i fiskeriet. Andelen er på 40-50 % i de andre ferielande. På familieferien er det generelt en lavere andel af personerne, som deltager i fiskeriet end der i rejsegrupperne bestående af venner. Den største deltagelse i fiskeriet på familieferien ses i Danmark, Norge og Frankrig. I rejsegrupper bestående af familier, er det i 30-40 % af rejsegrupperne, hvor kun halvdelen af personerne deltager i fiskeriet. Dette antyder, at der kunne være behov for, at der i ferielandet er andre aktiviteter end lystfiskeri for de personer, som ikke deltager i fiskeriet.

Tyske lystfiskeres vurdering af fiskekvalitet på tværs af lande

I et internationalt perspektiv vil lystfiskerturister ofte tage udgangspunkt i kvaliteten af det ”lystfiskeriprodukt”, som tilbydes i forskellige ferielande, når de vælger ferieland. I undersøgelsen af de tyske lystfiskerturister ses der på, hvordan respondenterne vurderer kvaliteten af lystfiskeriet på tværs af lande. Turisternes vurdering af lystfiskerikvaliteten er baseret på deres vurdering af 6 forskellige karakteristika ved den fiskeplads, som de synes bedst om på deres seneste ferie. De 6 karakteristika omfatter fangstmulighed, fiskenes størrelse, naturoplevelsen, kvaliteten af fiskevandet, afstanden til fiskepladsen samt antallet af andre lystfiskere på fiskepladsen. Alle respondenter i undersøgelsen er blevet præsenteret for samme 6 karakteristika ved fiskepladsen, og respondenterne bedes bedømme de enkelte karakteristika ved fiskepladsen på en værdiskala, som løber fra 1 til 7.

Turisternes vurderinger af fiskeriet på tværs af lande viser:

- *Lystfiskerturisternes vurdering af fiskekvalitet uafhængigt af fiskested – Norge, Sverige vurderes at være bedst.* Turisternes generelle vurdering af fiskekvalitet uafhængigt af fiskested (vandløb, sø, mm.) viser, at fiskeriet i Danmark vurderes at være signifikant dårligere end fiskeriet i Norge og Sverige. Mens fiskeriet i Danmark vurderes at være bedre end i Holland, Frankrig og Østeuropa. Sammenligningen mellem Danmark og Norge viser, at turisterne vurderer, at Norge har signifikant bedre kvalitet mht. ”fangstmulighed”, ”størrelsessammensætningen af fiskene” og ”naturoplevelsen” på fiskepladsen. Tilsvarende vurderes fiskestederne i Danmark også at være signifikant dårligere end i Sverige mht. ”naturoplevelsen” og ”fiskevandets kvalitet”, og der vurderes at være signifikant færre lystfiskere på fiskepladserne i Sverige end i Danmark. En sammenligning af fiskemuligheder mellem Danmark og de øvrige lande er generelt mere usikker (10 % signifikansniveau). Det ses, at turisterne i Danmark vurderer ”naturoplevelse” på fiskepladsen til at være højere end på fiskepladserne i Holland og Frankrig. Desuden vurderes ”fiskenes størrelse” og ”fiskevandet kvalitet” generelt at være højere i Danmark end i Østeuropa. Dette betyder, at hvis turisterne alene baserer deres valg af feriedestination på forholdene omkring fiskepladsen, så vil de vælge Norge eller Sverige frem for Danmark. Mens Danmark vælges frem for Frankrig, Holland og Østeuropa.
- *Lystfiskerturisternes vurdering af kvaliteten af fiskeri ved sø – Norge, Sverige vurderes at være bedst.* Respondenternes vurdering af fiskeri ved søer viser, at kvaliteten af fiskeriet vurderes at være signifikant bedre i Sverige og Norge end Danmark. I fiskeriet ved søer vurderes ”fangstmuligheden” og ”størrelsessammensætningen af fiskene” at være bedst i Norge, hvor der vurderes at være en middel til høj ”fangstmulighed”, og ”sammensætning af fiskene” angives at være en blanding af større og mindre fisk. I Danmark vurderes der at være en middel ”fangstmulighed” og ”flere mindre fisk” end i Norge. Søfiskeriet vurderes at være bedre i Sverige og Norge mht. ”naturoplevelse” og ”fiskevandets kvalitet” end i Danmark. I Danmark vurderes ”naturoplevelse” og ”fiskevandets kvalitet” til en middel karakter, mens det i Norge og Sverige vurderes at ligge mellem høj og middel karakter.
- *Lystfiskerturisternes vurdering af kvaliteten af fiskeri ved vandløb – Sverige vurderes at være bedst.* Undersøgelsen viser, at turisterne vurderer, at der er

begrænset forskel i kvaliteten af vandløbene på tværs af landene. Dette skyldes primært, at vurderingerne bygger på et begrænset antal respondenter. Der er dog to forhold, hvor fiskeriet ved vandløb i Sverige vurderes at være signifikant bedre end i Danmark. For det først vurderer turisterne, at ”vandkvaliteten” er bedre i Sverige end i Danmark. Desuden vurderes det, at der er færre lystfiskere på fiskepladserne i Sverige end i Danmark. I fiskeri ved vandløb i Danmark, Norge, Sverige og Holland vurderer turisterne ”fangstmulighed”, ”sammensætningen af fiskene”, og ”naturoplevelse” til middelkarakterer.

Tyske lystfiskerturisters betalingsvillighed for forhold på fiskepladsen i Danmark

Turisternes betalingsvillighed i relation til lystfiskeri i Danmark undersøges ud fra betalingsvillighed for forskellige mål for fiskekvalitet (naturkvalitet, vandkvalitet, fangstmulighed, uforstyrrelse, adgangsforhold, mv.), som karakteriserer fiskepladsen. Undersøgelsen gennemføres som ”Choice Eksperiment” (CE) analyse, som en hypotetisk værdisætningsmetode. Metoden anvendes typisk til at analysere efterspørgslen efter hypotetiske ændringer i varer som ikke kan købes i butikker, så som lystfiskeri. I denne undersøgelse anvendes CE analysen i forbindelse med valg af fiskevand, hvor der indledes med nogle spørgsmål, der er forankrede i det fiskeri, som turisten har dyrket på ferien. Informationerne bag CE analysen bygger på den viden, som opnås gennem spørgeskemaundersøgelsen af lystfiskerturisterne.

Resultaterne af analyserne af turisternes betalingsvillighed viser,

- *”Vandkvalitet” og ”fangstmulighed” vigtigst for turisterne.* De adspurgte respondenter har en positiv betalingsvilje for at forøge kvaliteten af fiskerioplevelsen på en række punkter. Det væsentligste er ”vandkvaliteten”, og desuden lægger de også meget vægt på ”fangstmuligheden”, dvs. sandsynligheden for fangst. Forhold som ”størrelse af fisken” og ”naturoplevelse” på fiskepladsen har mindre betydning for turisterne, men disse forhold har alligevel en signifikant betydning. På den negative side vurderes en øget afstand mellem overnatningssted og fiskeplads af turisterne. Ligesom en forøgelse af antallet af andre fiskere på fiskepladsen vurderes negativt.
- *Betalingsvillighed afhængig af om respondenter på den seneste ferie har været i Danmark eller ej.* Der ses ikke den store forskel i betalingsvilligheden afhængig af om respondenter har været i Danmark eller ej. Den største forskel ses for attributterne ”antal fiskere”, ”naturoplevelse” og ”vandkvalitet”, hvor det ses, at turister, som har været i Danmark, tillægger større negativ værdi af et stort antal af lystfiskere på fiskepladsen. Turisterne, som har væ-

ret i Danmark, har i gennemsnit en betalingsvillighed, som er 47 % højere mht. ”naturoplevelse” og 24 % højere mht. ”vandkvalitet” end betalingsvilligheden blandt turister, som ikke har været i Danmark på den seneste ferie. Det skal bemærkes, at der for de fleste attributter ikke er signifikante forskelle på om turisterne har været i Danmark eller ej på den seneste ferie.

- *Betalingsvillighed af afhængig af respondentens køn.* Umiddelbart må der forventes at være en sammenhæng mellem en persons erfaring med lystfiskeri og hvad personen er villig til at betale for lystfiskeriet. Dette vil antagelig betyde, at lystfiskerens køn vil have betydning for betalingsvilligheden. Resultater for sammenhæng mellem betalingsvillighed for lystfiskeri og respondentens køn viser, at kvinderne har en større betalingsvillighed mht. ”naturoplevelse” og ”vandkvalitet”, hvorimod der ikke ses nogen kønsmæssige forskelle i betalingsvillighed for de øvrige attributter i undersøgelsen. Det ses, at kvinderne har en betalingsvillighed for højeste kvalitet af ”naturoplevelse” og ”vandkvalitet”, der er henholdsvis 86 % og 25 % højere end mændenes betalingsvillighed. Resultatet er overraskende i den forstand, at de respondenter, der på forhånd forventes at have mindst erfaring med lystfiskeri, viser at sig at have den største betalingsvillighed. På den anden side skal det bemærkes, at andre undersøgelser af betalingsvillighed ofte viser, at kvinder har en generelt større betalingsvillighed end mænd, når det drejer sig om natur- og miljøgoder. Der er dog ikke tidligere gennemført undersøgelser, som kan dokumentere, at dette er tilfældet for lystfiskeri.
- *Policy implikationer ud fra turisternes betalingsvillighed – vandkvaliteten er vigtig.* Det er vigtigt, at udbyderne af lystfiskemuligheder i Danmark forsøger at opretholde/forbedre kvaliteten af fiskemulighederne ved at fokusere på de attributter, som lystfiskerne har de stærkeste præferencer for. Dette indebærer at tilstræbe en så høj ”vandkvalitet” som muligt, hvilket også må forventes at medvirke til at forbedre en anden meget vigtig attribut, nemlig ”fangstmuligheden”. For at fastholde de eksisterende turister, så de igen kommer til Danmark for at fiske, må det anbefales at lokalisere og tilbyde overnatningsmuligheder så tæt på fiskevandene som muligt. På fiskepladsen foretrækker turisterne, at der er få andre fiskere, så der kunne tænkes i retning af individuelle overnatningsmuligheder a la enkeltliggende spredte feriehus frem for større grupper af feriehus eller feriecentre/-hoteller. Med hensyn til mulighederne for at tiltrække nye lystfiskerturister, giver resultaterne ingen afgørende fingerpeg om, at man bør ændre fokus i forhold til, hvad der anbefales med

henblik på at fastholde allerede eksisterende lystfiskerturister i Danmark. En åbenlys pointe er dog, at hvis man ønsker at tiltrække flere nye lystfiskerturister, så er det overordentligt vigtigt at formidle information til disse potentielle turister om fiskemulighederne i Danmark – især med fokus på de i undersøgelsen identificerede vigtige attributter.

1. Indledning

Lystfiskeri er en del af den såkaldte ”oplevelsesøkonomi”, og folk vil gerne rejse efter den gode fiskeoplevelse. I Danmark er der i 2008 3,1 million overnatninger af udenlandske turister, som har dyrket lystfiskeri i (VisitDenmarks Turistundersøgelse, 2008). Der er klart, at det er de færreste turister, som anvender hele deres ferie på lystfiskeri. Dette betyder, at for at få en forståelse af de faktorer, som driver lystfisketurisme, er man nødt til at anlægge en helhedsbetragtning, som både inkluderer lystfiskeri, men også inkluderer information om transport, overnatning og andre aktiviteter end lystfiskeri, som har betydning for om turisterne vælger Danmark.

Nærværende rapport skal ses, som et supplement til VisitDenmarks turismeundersøgelser. Rapporten udvider perspektivet i VisitDenmarks turismeundersøgelser i to dimensioner. For det første er der tale om en dybtgående undersøgelse, hvor det er formålet at give et detaljeret billede af lystfiskeriturismen i Danmark, dvs. hvilken form for lystfiskeri dyrker turister? Hvilke redskaber anvender de? Hvilke arter fisker de efter? Den anden udvidelse i forhold til VisitDenmarks undersøgelse er, at der foretages en undersøgelse på tværs af lande. Formålet er at afdække, hvordan Danmark står i forhold de lande, som man konkurrerer med i forhold til lystfiskerturister.

1.1. Formål og afgrænsning af problemstillingen

Formålet med analysen af de udenlandske lystfiskerturister er at afdække følgende forhold:

- At foretage en relativ vurdering af de lystfiskerturister, som tager til Danmark i forhold til lystfiskerturister, som tager til andre lande (bl.a. Norge, Sverige, Holland)
- At analysere udenlandske turisternes betalingsvillighed for forskellige faktorer, som har betydning for lystfiskeri i Danmark, dvs. bl.a. vandkvalitet, størrelsen af fiskene, sandsynligheden for fangst, naturoplevelser på fiskepladsen

Grundlaget for at afdække de to forhold er baseret på indsamling af oplysninger blandt turister, som har været på lystfiskeriferie enten i Danmark eller i et andet land. Den økonomiske betydning af lystfiskeri vil i vid udstrækning afhænge af, om udenlandske turister vælger Danmark som ferie-destination, når de foretager deres (lystfiskeri-) ferievalg. Dette undersøges ved at afdække, hvilke forhold, som betinger, at

udenlandske turister vælger Danmark som feriedestination frem for andre destinationer (f.eks. Norge eller Sverige). Turisternes valg af lystfiskeridestination afhænger både af forhold, som vedrører lystfiskeriet, men også af turisternes generelle vurdering af Danmark som feriemål, dvs. oplevelsesmuligheder, seværdigheder, transport, overnatningsform, mm., jf. tekstboksen nedenfor.

Boks 1.1. Valg af destinationsland for lystfiskeriferie

Valg af destinationsland for lystfiskeriferie (Danmark, Norge, Sverige, etc.). Hvilken fiskeart er lystfiskeriet rettet mod? Hvilket redskab anvendes? Har forventet størrelse/vægt på fangsten betydning? Pris for fiskelicens? Transportafstand, transportform (kort afstand)? Naturværdierne i landet? Overnatningsmuligheder? Personlige forhold bl.a. demografi, antallet af personer (familieferie ja/nej), køn, alder, adresse, indkomst

Disse oplysninger tilvejebringes gennem en spørgeskemaundersøgelse blandt udenlandske turister, som har foretaget ferier med lystfiskeri uden for deres hjemland. Et væsentligt element i afgrænsningen af turismeundersøgelsen består i at fastlægge nationalitet af de turister, som skal indgå i undersøgelsen. Ud fra en dansk turismemæssig synsvinkel er det mest interessant at gennemføre en undersøgelse, således at det sikres, at der er et tilstrækkeligt stort antal respondenter, som har foretaget lystfiskeriferien i Danmark. Dette vil give det bedste udgangspunkt for at vurdere, hvordan udenlandske turister ser på mulighederne for lystfiskeri i Danmark. Efter en dialog med VisitDenmark afgrænses turismeundersøgelsen til at fokusere på tyske turister, som inden for en periode på 12 måneder fra svartidspunktet har gennemført en ferie med lystfiskeri uden for Tyskland. Afgrænsning af turisterne foretages ud fra følgende kriterier:

- Respondenterne er bosiddende i Tyskland.
- Respondenterne har inden for en periode på 12 måneder overnattet på en ferie i udlandet, hvor de har dyrket lystfiskeri.
- Lystfiskeri på ferien afgrænses til at omfatte fiskeri med fiskestang og line.

Afgrænsningen af turister, der har overnattet i forbindelse med deres ferie, sikrer, at der er en sammenlignelighed med VisitDenmarks turismeundersøgelse. Afgrænsningen i forhold til fiskeri med fiskestang og line er foretaget for at sikre, at der er sammenlignelighed med en undersøgelse af danske lystfiskeres fiskeri, som foretages parallelt af Cowi A/S.

1.2. Baggrunden for turisternes valg af feriedestination

Beslutningen om valg af feriedestination afhænger af en lang række forhold, som fx hvem er med på ferien? Hvad er formålet med ferien? Hvad er den økonomiske ramme? Selvom der foretages en afgrænsning til ”ferie med lystfiskeri”, kan ferien alligevel gennemføres på utallige måder. Dette vil for eksempel afhænge af, om der er tale om en familieferie, eller om der er tale om en ferie med lystfiskervennerne. Den overordnede beslutning om lystfiskeriferien og valg af feriedestination er baseret på en lang række forhold bl.a. transport og overnatning på ferien, som ikke kan ses uafhængigt af det endelige valg af feriedestination. I analysen inddrages derfor en lang række forhold, som relaterer sig til ferien, hvilket bl.a. omfatter følgende:

- Deltagerne på ferien (familie, venner)
- Demografi (alder, køn)
- Transport på ferien (bil, fly, tog, andet)
- Overnatning på ferien (camping, sommerhus, hotel, andet)
- Aktiviteter på ferien (lystfiskeri, andre aktiviteter end lystfiskeri)
- Udgifter på ferien
- Specifikke forhold vedrørende lystfiskeri

1.3. Opbygning af rapporten

Opbygningen af rapporten understøtter afdækningen af de to hovedformål, dvs., at vurdere lystfisketurismen i Danmark i forhold til andre lande og vurdere turisternes betalingsvillighed for faktorerne bag lystfiskeri i Danmark. Begge disse formål afdekkes ud fra spørgeskemaundersøgelsen i Tyskland.

I kapitel 2 præsenteres grundlaget for spørgeskemaundersøgelsen. Der gives en præsentation af stikprøvesample, og fordelingen af respondenter i forhold til køn, alder og i hvilken delstat i Tyskland, de er hjemmehørende. I kapitel 3 beskrives de tyske lystfiskerturister, som har været i Danmark, dvs., hvordan er den sæsonmæssige fordeling af lystfisketurisme i Danmark, skifter lystfiskerturisterne mellem ferielande, og hvad er den primære årsag er til at skifte fra Danmark til et andet turistland. Formålet med kapitlet er, at give overblik over sammensætningen af de turister, som har været i Danmark.

I kapitel 4 og 5 fokuseres på at placere de lystfiskerturister, som tager til Danmark i forhold til de lystfiskerturister, som tager til andre lande. Da der udelukkende er tale

om tyske turister, og da Tyskland grænser op til flere lande, hvor det er muligt at foretage en lystfiskeriferie, må det antages, at Danmark er et blandt flere lande, som de tyske turister tager i betragtning, når de skal vælge feriedestination. Grundlaget i kapitel 4 og 5 er at tilvejebringe viden, som læseren kan anvende til at få et umiddelbart indblik i, hvordan turisterne, der tager til Danmark, adskiller sig fra turister, der tager til andre lande. Opdelingen i kapitel 4 og 5 er foretages således, at der i kapitel 4 gives et overblik på tværs af 8 forskellige europæiske lande/regioner inklusiv Danmark, og hvor hovedsigtet er at analysere oplysninger, som kendetegner personerne på ferien, den valgte transportform, overnatningsform, aktiviteter på ferien, samt generelle omstændigheder for lystfiskeri på ferien. I kapitel 5 fokuseres der på specifikke fiskerimæssige forhold, hvor analysen afgrænses til at omfatte Danmark, Norge, Sverige og Holland.

I kapitel 6 præsenteres resultaterne for turisternes betalingsvillighed i relation til specifikke forhold, som karakteriserer fiskepladsen. Dette omfatter betydningen af fangstmulighed, fiskenes størrelse, naturoplevelsen, fiskevandets kvalitet, afstand til fiskepladsen og antallet af øvrige lystfiskere på fiskepladsen. Grundlaget for værdisætningen er baseret på oplysninger om turisternes valg mellem forskellige fiskepladser, som er tilvejebragt i spørgeskemaundersøgelsen. Det metodiske grundlag for analysen baseres på statistisk estimation ud fra en hypotetisk valghandlingsmodel, som er en anerkendt metode i forbindelse med værdisætning af naturgoder.

2. Indsamling af oplysninger om tyske lystfiskerturister

Grundlaget for undersøgelsen er en spørgeskemaundersøgelse, som er foretaget online, dvs. ud fra et panel af respondenter, som via internettet har besvaret et spørgeskema om deres seneste ferie med lystfiskeri. Fordelen ved at udsende spørgeskema via internet er, at det er en effektiv metode at få kontakt med lystfiskerturisterne efter at ferien er afholdt, og derved få information om deres vurdering af ferielandet og af aktiviteter, som er gennemført på ferien. Hensigten er at udsende spørgeskemaer til turister, som har været på ferie i flere forskellige lande. Desuden er undersøgelse ved hjælp af internettet en effektiv måde at få information fra et bredt udsnit af disse turister. Endvidere er en fordel ved at anvende internetbaseret spørgeskemainsamling, at det er muligt ud fra en relativt begrænset stikprøve at gennemføre en undersøgelse, som er repræsentativ i forhold til delstater i Tyskland, køn og alder. En ulempe ved den internetbaserede undersøgelse er dog, at der generelt er en lavere deltagelse af ældre personer.

2.1. Repræsentativitet af stikprøven i forhold til den tyske befolkning

Den praktiske gennemførelse af undersøgelsen i Tyskland er foretaget af firmaet Userneeds, som via en tysk underleverandør har indsamlet spørgeskemaer fra ca. 1.000 tyske lystfiskere.

Dataindsamlingen er foregået on-line ved brug af et tysk internet panel bestående af 251.720 mennesker. I første fase af indsamlingen er der gennemført en pilotundersøgelse, som omfatter en stikprøve på 10 % (100 individer) af det samlede antal besvarelser (1000 individer). Formålet med pilotundersøgelsen er at afdække evt. forståelsesmæssige problemer i spørgeskemaet, ligesom den kognitive byrde af spørgsmålene afprøves. Pilotundersøgelsen blev gennemført i juli/august 2009. På baggrund af pilotundersøgelsen er spørgeskemaet blevet tilrettet således, at den endelige undersøgelse kunne gennemføres i september 2009. I den endelige undersøgelse er der udsendt 11.504 mails til internetbrugere, hvilket har resulteret i svar fra 1006 respondenter, således at der er en svarprocent er 8,7 %. Det relativt store frafald skyldes, at der er en del af de inviterede, som ikke passer ind i målgruppen.¹

¹ Af de 11.504 internetbrugere, som er kontaktet, er der 1917 internetbrugere, som er præsidentificerede, fordi de falder indenfor målgruppen, dvs. de har været på lystfiskerferie uden for Tysklands grænser inden for de senest 12 måneder.

Nedenstående tabel 2.1 viser sammensætningen af det panel, der har haft mulighed for at besvare spørgeskemaet. Alders- og kønsfordelingen fremgår af tabellen. Det ses, at der er en overrepræsentation af unge mellem 20 og 29 år, som udgør 36 % af panelet, hvor denne gruppe reelt udgør 14 % af den tyske befolkning. Yderligere ses det, at personer over 55 år er voldsomt underrepræsenterede i panelet. Personer over 55 år udgør 36 % af den tyske befolkning. I panelet indgår kun 6 % i denne aldersgruppe. Tabel 2.1 viser i øvrigt fordelingen af panelet opdelt i ”Nielsen regions”, hvilket er geografisk opdeling af Tyskland på regioner. Ved at sammenligne den geografiske fordeling af panelet med den geografiske fordeling af den tyske befolkning, ses det i tabel 2.1, at panelet er geografisk repræsentativt. Det er i internetpaneler almindeligt med en overvægt af unge ”på bekostning” af få ældre, og i denne forstand er dataene ikke repræsentative for aldersopdelingen af den tyske befolkning.

Tabel 2.1. Information om panelstruktur for den internetbaserede spørgeskemaundersøgelse

DE – Panelstørrelse 251,720 Alder og køn	Panelstruktur, %			Struktur for den tyske befolkning (15+), %		
	Kvinder	Mænd	I alt	Kvinder	Mænd	I alt
15-19	2%	2%	4%	3%	3%	7%
20-24	10%	6%	16%	3%	3%	7%
25-29	12%	8%	20%	3%	3%	7%
30-34	8%	7%	15%	3%	3%	7%
35-39	7%	6%	13%	4%	5%	9%
40-44	6%	6%	12%	5%	5%	10%
45-49	4%	5%	9%	5%	5%	9%
50-54	2%	3%	6%	4%	4%	8%
55+	2%	4%	6%	20%	16%	36%
Total	53%	47%	100%	51%	49%	100%
Nielsen regions						
Nielsen I			17%			16%
Nielsen II			22%			22%
Nielsen IIIa			13%			14%
Nielsen IIIb			10%			13%
Nielsen IV			13%			15%
Nielsen V			7%			4%
Nielsen VI			8%			8%
Nielsen VII			9%			8%

Lystfiskerundersøgelsen baserer sig på en interesse, der er meget mandsdomineret. Der forventes derfor ikke den samme præferencestruktur hos resten af befolkningen, og en indsamling på baggrund af et repræsentativt udsnit af befolkningen ville rejse andre teoretiske problemer. Da det yderligere ikke er formålet at opskalere undersøgelsen til f.eks. hele Tysklands befolkning, er det ikke noget analytisk problem, at panelets sammensætning ikke er sammenfaldende med den tyske befolkning. Dette til

trods, kan det for fortolkning af data være relevant at undersøge respondenternes sociodemografiske karakteristika, herunder den kønsmæssige fordeling. Den kønsmæssige fordeling samt rekruttering af respondenter til undersøgelsen forklares i det følgende.

For at undersøge om panelet indeholder tyske lystfiskere i et omfang, der gør undersøgelsen mulig, blev der før den praktiske gennemførsel af spørgeskemaundersøgelsen foretaget en præscreening af panelet. Præscreeningen blev i praksis foretaget ved at spørge panelisterne, om de inden for de seneste tolv måneder har været i udlandet for at fiske. Formuleringerne til præscreening fremgår af boks 2.1.

Boks 2.1. Præscreening af tyske lystfiskerturister

Processen har været: Først er denne præscreening sendt ud til internetpanel. De som falder i målgruppen (dvs. har fisket i udlandet i løbet af de sidste 12 måneder) er herefter inviteret til at besvare spørgeskemaet.

Det er kun en del af datamaterialet, som har gennemgået præscreeningen. Præscreeningen er foretaget ud fra følgende spørgsmålsformulering:

Spørgsmålsformulering

Wohin sind Sie in den letzten 12 Monaten zum Fischen gefahren?

Ich bin zum Fischen nach Dänemark gefahren

Ich bin zum Fischen nach Frankreich gefahren

Ich bin zum Fischen nach Holland gefahren

Ich bin zum Fischen nach Österreich oder in die Schweiz gefahren

Ich bin zum Fischen in Deutschland geblieben

Ich bin in ein anderes Land zum Fischen gefahren

Ich fische nicht

De respondenter, der svarede, at de havde været i udlandet for at fiske, blev efterfølgende inviteret til at deltage i undersøgelsen. Som det fremgår af tabel 2, blev ca. 15 % ud af det samlede antal respondenter præidentificerede ved ovennævnte spørgsmål.

Tabel 2.2. Fordeling af invitationer til tysk lystfiskerundersøgelse (opdelt på præidentificering eller ej)

Præidentificerede lystfiskere	15,1%
Ikke præidentificerede	84,9%

Tabel 2.3 viser fordelingen af de inviterede respondenter til besvarelse af spørgeskemaet. Det fremgår, at der totalt set er inviteret et lille overtal af kvinder i undersøgelsen. Hvis svarprocenten er ens for mænd og kvinder, vil dette bevirke et lille overtal af kvinder i undersøgelsen. For at besvare spørgeskemaet skal respondenterne have fiskekort i udlandet inden for de seneste tolv måneder. I det følgende ses der på den køns-mæssige fordeling af de indsamlede besvarelser. Tabel 2.3 viser den geografiske fordeling af de inviterede lystfiskere. Fordelingen er stort set ens blandt de præsidentificerede og de ikke præsidentificerede. Total set svarer den geografiske fordeling af de inviterede stort set til fordelingen af antal indbyggere i de tyske delstater. Panelets skæve alderssammensætning fremgår også af tabel 2.3. Effekten af de relativt mange unge i panelet fremgår tydeligt ved, at der er mange unge inviterede til undersøgelsen.

Tabel 2.3.. Fordeling af inviterede til tysk lystfiskerundersøgelse (opdelt på køn, delstat og alder)			
	I alt	Præsidentificerede	Ikke præsidentificerede
Mænd	45.9%	66.8%	42.1%
Kvinder	54.1%	33.2%	57.9%
Baden-Württemberg	9.8%	8.6%	10.0%
Bayern	12.6%	10.9%	12.8%
Berlin	6.6%	6.2%	6.6%
Brandenburg	3.7%	5.6%	3.4%
Bremen	1.0%	1.0%	0.9%
Hamburg	3.5%	3.2%	3.6%
Hessen	6.9%	6.4%	7.0%
Mecklenburg-Vorpommern	2.5%	5.0%	2.1%
NA	0.4%	2.3%	0.0%
Niedersachsen	9.3%	9.6%	9.3%
Nordrhein-Westfalen	20.7%	17.7%	21.3%
Rheinland-Pfalz	4.3%	4.6%	4.2%
Saarland	1.3%	1.3%	1.3%
Sachsen	6.9%	5.4%	7.1%
Sachsen-Anhalt	3.3%	3.7%	3.2%
Schleswig-Holstein	3.9%	5.6%	3.6%
Thuringen	3.5%	2.8%	3.6%
14-17 år	0.1%	0.9%	0.0%
18-24 år	20.4%	18.2%	20.8%
25-29 år	16.7%	15.6%	16.9%
30-34 år	13.6%	14.7%	13.4%
35-39 år	11.2%	11.3%	11.2%
40-44 år	11.4%	13.5%	11.1%
45-49 år	9.7%	10.9%	9.4%
50-54 år	6.7%	6.8%	6.6%
55-59 år	4.6%	3.9%	4.7%
60-64 år	2.9%	2.9%	2.9%
65+ år	2.6%	1.5%	2.8%

Tabel 2.4 viser svarprocenten for hhv. mænd og kvinder. Blandt de præidentificerede kan det overordnet siges, at svarprocenten er relativ lav – især i betragtning af at denne gruppe er specielt inviteret til undersøgelsen. Til gengæld ligger svarprocenten for ikke præidentificerede over 70 %, hvilket må siges at være i den høje ende sammenlignet med andre undersøgelser. Generelt er der flest kvinder, der besvarer spørgeskemaet. Dette er normalt ikke noget problem, da man kan vægte kønsfordelingen så den bliver repræsentativ. I denne undersøgelse forventedes det, at flest mænd ville deltage. Dette er ikke tilfældet, hvilket sandsynligvis til dels kan tilskrives den større andel af kvinder i undersøgelsen men overvejende må tilskrives, at kvinder er mere villige til at svare på spørgeskemaet ud fra Userneeds erfaringer. Som udgangspunkt forventedes det som sagt, at flest mænd ville svare. Det må blot konstateres, at kvinderne har været mere aktive i panelet, og således udgjort en større andel af besvarelsenerne, til trods for at emnet i undersøgelsen overvejende appellerer til mænd. Denne pointe er vigtigt at have in mente i den videre analyse.

Tabel 2.4. Svarprocenter for hhv. mænd og kvinder

	Præidentificerede	Ikke præidentificerede
Mænd	14.5 %	34 %
Kvinder	22.4 %	37 %

2.2. Sammenligning af spørgeskemaundersøgelse og VisitDenmarks turismeundersøgelse

De tyske turister, som vælger at holde ferie i Danmark, er ikke nødvendigvis en repræsentativ del af den tyske befolkning. I udgangspunktet må man antage, at de tyske turister i Danmark kommer fra de regioner, som ligger tættest på Danmark. Desuden er lystfiskerne ikke ligeligt fordelt på tværs af køn. Et indtryk af repræsentativiteten af turismeundersøgelse fås ved at sammenligne med fordelingen af respondenter, som indgår i VisitDenmarks turismeundersøgelse for 2008 (tabel 2.5). VisitDenmarks turismeundersøgelse er ikke rettet mod lystfiskeri, men der er alligevel en undergruppe af lystfiskerturister, som har angivet at lystfiskeri har en vigtig eller meget vigtig betydning i forbindelse med ferieopholdet. Desuden er der foretaget en opdeling af turisterne fra VisitDenmarks undersøgelse i "hardcore" lystfiskere og "softcore" lystfiskere, hvor hardcore lystfiskerne er defineret ved, at de angiver, at de fisker ofte eller hyppigt. I forhold til den internetbaserede undersøgelse defineres en "hardcore" lystfisker ved, at de har angivet, at det er vigtigt eller meget vigtigt med fiskeri på turen, og desuden angiver de, at de fisker oftere end 1 gang hver tredje dag på ferien. Sammenligning af "hardcore" og "softcore" lystfiskere på tværs af den internetbaserede

undersøgelse og VisitDenmark er ikke i fuldstændig overensstemmelse med de spørgsmål, som stilles i de to undersøgelser.

I tabel 2.5 sammenlignes fordelingen af tyske lystfiskere i Danmark i forhold til køn og opdelingen hardcore/softcore lystfiskere i den internetbaserede undersøgelse og i VisitDenmarks undersøgelse. Det ses, at der er flere hardcore fiskere (65 %) i den internetbaserede undersøgelse end i VisitDenmark stikprøven (35 %). Den kønsmæssige fordeling viser, at 86 % af respondenterne i VisitDenmarks undersøgelse er mænd, mens fordelingen på køn i den internetbaserede undersøgelse er 55 % mænd og 45 % kvinder.

I udgangspunktet viser dette, at den internetbaserede undersøgelse ikke er foretaget ud fra en tilfældig stikprøve, men at der er en overrepræsentation af kvinder i forhold til hvad der ses på fiskepladserne. En mulighed, som har været overvejet i forbindelse med undersøgelsen, er derfor at foretage en vægtning af respondenterne, således at kvindernes vægt i undersøgelsen reduceres til 15 %. Der er dog flere problemer ved at gennemføre denne form for vægtning. På den ene side er der ikke kendskab til, hvilke vægte på tværs af køn, som skal anvendes for lystfiskerturister, som tager til de øvrige turistlande udover Danmark. Desuden kan det anføres, at da sigtet med undersøgelsen også er at inddrage andre elementer end lystfiskeri på ferien, så vil det i udgangspunktet være problematisk at reducere betydningen af svarene fra kvinderne, da de også må forventes at have indflydelse på hvilket ferieland, som vælges. Endelig skal det anføres, at da en væsentlig del af analysen foretages ved at sammenligne på tværs af lande, og da andelen af kvinder er på tilnærmelsesvis 50 % for alle lande, så vil det for den relative analyse på tværs af lande ikke have nogen betydning, at der er mange kvinder i undersøgelsen. Der er derfor valgt ikke at gennemføre en vægtning af dataene.

Tabel 2.5. Fordeling af stikprøverne den internetbaserede og VisitDenmarks undersøgelse fordelt på køn og softcore-hardcore lystfiskere

	Internetbaseret	VisitDenmark
Softcore		
Mænd	16%	58%
Kvinder	18%	6%
Softcore i alt	34%	65%
Hardcore		
Mænd	39%	27%
Kvinder	26%	8%
Hardcore i alt	66%	35%
Antal besvarelser	241	686

I tabel 2.6 sammenlignes fordeling af stikprøven i den internetbaserede undersøgelse og VisitDenmarks undersøgelse på tværs af aldersklasser. Det ses, at respondenterne i den internetbaserede undersøgelse generelt er overrepræsenteret i aldersgrupperne 20-29 år, og at der er overrepræsentation af hardcore lystfiskere i internetundersøgelsen i forhold til VisitDenmarks undersøgelse. Forskellen i stikprøverne kan primært tilskrives forskel i indsamlingen af dataene, og hvor VisitDenmarks data er baseret på indsamling af spørgeskemaoplysninger ved interview på overnatningsstederne.

Tabel 2.6. Fordeling af stikprøverne den internetbaserede og VisitDenmarks undersøgelse fordelt på aldersklasse

	Internetbaseret	VisitDenmark
Softcore		
18-19 år	2%	1%
20-29 år	14%	9%
30-39 år	8%	16%
40-49 år	8%	19%
50-59 år	3%	17%
60-65 år	0%	3%
Softcore i alt	34%	65%
Hardcore		
18-19 år	3%	0%
20-29 år	22%	1%
30-39 år	21%	8%
40-49 år	13%	13%
50-59 år	6%	7%
60-65 år	0%	4%
Hardcore i alt	66%	35%
Antal besvarelser	241	686

2.3. Opsummering af dataindsamling og repræsentativitet af turisme undersøgelsen

Baggrunden for undersøgelsen er at kunne foretage en vurdering af lystfiskeri, som går udover Danmarks grænser, og således gøre det muligt at foretage en vurdering af hvordan lystfiskere opfatter oplevelsen af lystfiskeri i Danmark i forhold til andre lande. Dataene i undersøgelsen er tilvejebragt gennem en internetbaseret spørgeskemaundersøgelse af tyske lystfiskerturister, som inden for de seneste 12 måneder har fisket uden for landets grænser.

Ved at foretage en sammenligning af stikprøven dels med den tyske befolkning, som helhed, og dels med VisitDenmarks turismeundersøgelse for 2008 findes der visse bias i forhold til repræsentativitet. For det første finder man en langt større andel af kvinder i undersøgelsen i forhold til det, man skulle forvente. Andelen af mænd og

kvinder er henholdsvis på 55 % og 45 %, hvor man skulle forvente en mand-kvinde fordeling på henholdsvis 85 % og 15 % ud fra VisitDenmarks undersøgelse. Desuden er der en overrepræsentation af yngre lystfiskere i forhold til den tyske befolkning, som helhed. Endelig viser resultaterne, at der er en overrepræsentation af hardcore fiskere, som i undersøgelsen udgør 66 %, hvilket skal ses i forhold til en andel på 35 % af hardcore fiskere i VisitDenmarks undersøgelse.

I forbindelsen med undersøgelsen har det været overvejet at foretaget en korrektion af de indsamlede data eksempelvis ved at rette op på den skæve kønsmæssige fordeling. Der er flere forhold, som taler imod en sådan vægtning. Den væsentligste årsag er, at grundlaget for undersøgelsen er at foretage en tværgående analyse på tværs af lande, og da andelen af kvinder stort set er ens på tværs af lande, vil den store andel af kvinder i sig selv ikke føre til bias af resultaterne i den henseende. Et andet væsentligt element er, at undersøgelsen ikke udelukkende tager udgangspunkt i forhold omkring lystfiskeri, men der anlægges en mere bred indgangsvinkel, hvor en lang række af de komponenter, som har betydning, når turisterne vælger feriedestination, er inkluderet. Dette omfatter transport, overnatning og andre aktiviteter end lystfiskeri på ferien. Da det må antages, at også kvinderne har en betydelig andel i beslutningen af, hvor ferien skal gå hen, er det ikke nødvendigvis problematisk, at der er en stor andel af kvinder. Når det drejer sig om specifikke fiskerirelaterede forhold på ferien, er der korrigeret for køn således, at kønsmæssige forskelle i vurderinger på tværs af lande i relation til vurdering af lystfiskeriet og betalingsvillighed ikke påvirker resultaterne.

3. Den tyske lystfiskerturisme i Danmark

I undersøgelsen af de tyske lystfiskerturister, findes der 241 respondenter, som har været i Danmark på den seneste ferie. Dette giver gode muligheder for at kigge lidt nærmere på nogle af de temaer, som relaterer sig til tyske turisters færd i det danske ferieland. Dette relaterer sig bl.a. til den sæsonmæssige fordeling af lystfiskerturisterne i forhold til den generelle tilstrømning af turister til Danmark. Desuden kigges der på lystfiskernes mobilitet i relation til at skifte ferieland, hvilket inkluderer årsager til, at lystfiskerne skifter. Dette er især interessant vedrørende turister, som tidligere har været i Danmark, men som er skiftet til et andet ferieland på deres seneste ferie. Dette afdækkes ved at se på, hvilke ferielande disse turister er skiftet til, og hvad den vigtigste årsag til skiftet er. I relation til de turister, som seneste har været på ferie i Danmark, ses der på, hvor i Tyskland de er bosat, og hvilke aktiviteter herunder lystfiskeri de foretager sig på ferien i Danmark.

3.1. Den sæsonmæssige fordeling af tysk lystfiskerturisme i Danmark

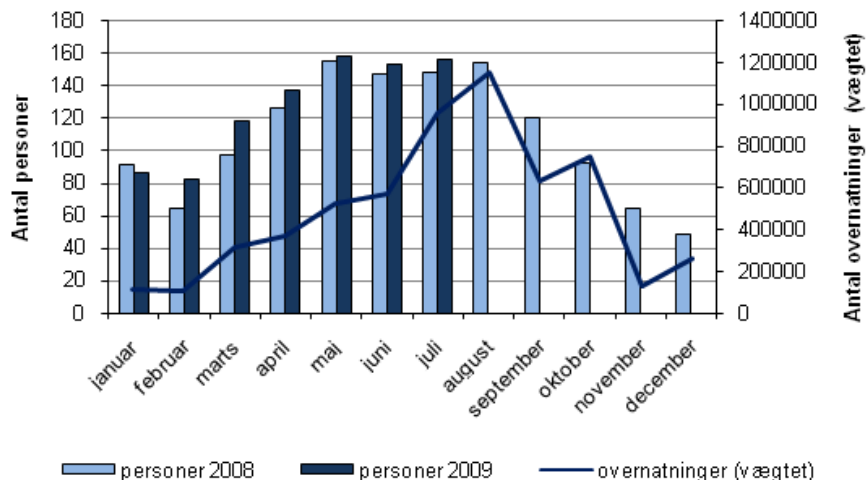
Den sæsonmæssige fordeling af tyske lystfiskere i Danmark i 2008 og 2009 er illustreret i figur 3.1. Af de 1006 lystfiskerturister, som indgår i undersøgelsen, er der 426 personer, som angiver at de i 2008 og 2009 har været på lystfiskerferie i Danmark. Den sæsonmæssige fordeling af turisterne viser, at den overvejende del af de tyske lystfiskerturister er i Danmark i perioden fra maj til august. Det skal bemærkes, at da spørgeskemaundersøgelse er gennemført i august-september 2009, er der ikke nogen af respondenterne, som har angivet, at de har været i Danmark i perioden juli-december 2009, hvilket fremgår af figur 3.1.

Sæsonmæssigt er der mindre udsving i lystfisketurisme, end der er for den generelle turisme til Danmark. Dette ses i figur 3.1 ved at sammenligne den sæsonmæssige fordeling af tyske lystfiskerturister og det samlede antal af tyske turister, som har overnattet i Danmark i årene 2008 og 2009, dvs., uanset om turisterne har lystfisket eller ej.^{2,3} I denne forstand bidrager lystfisketurismen til at øge turismen specielt i forårs-månederne uden for højsæsonen.

² Den vægtede fordeling er fremkommet ved at anvende vægte for overnatningsform fordelt på sommerhus, camping, hotel, mm., som findes gennem spørgeskemaundersøgelsen.

³ I figur 3.1 er tallene for august til december udelukkende baseret på 2008, mens det i månederne januar til juli er baseret på gennemsnittet af 2008 og 2009.

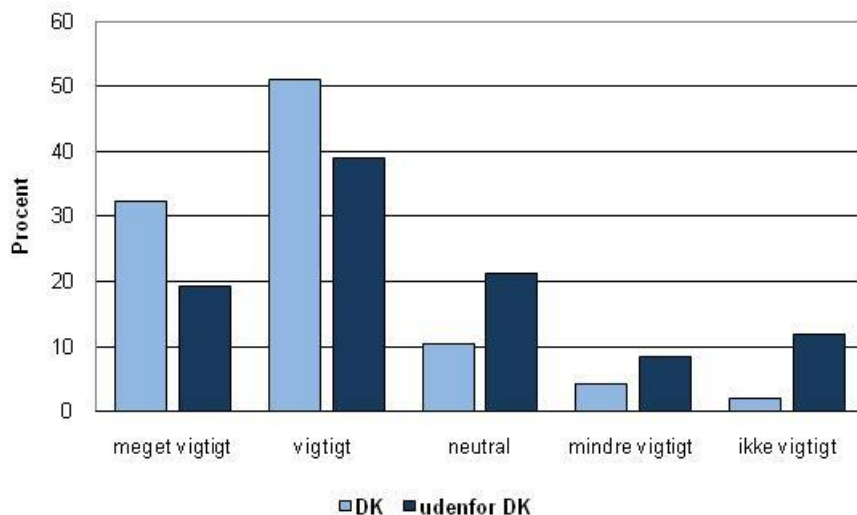
Figur 3.1. Sammenligningen af den sæsonmæssige fordeling af tysk lystfiske-turisme med den generelle tilstrømning af tyske turister til Danmark

3.2. Lystfiskernes skiften mellem forskellige ferielande

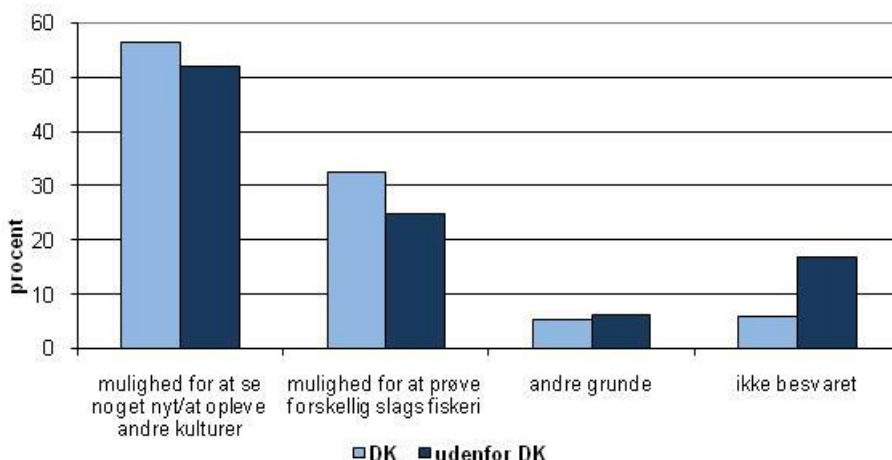
For at få en forståelse af strukturen i lystfisketurismen, er der i undersøgelsen spurgt om, i hvilken udstrækning lystfiskerne skifter mellem forskellige lande. I figur 3.2 ses fordelingen på antallet af lande, som de tyske lystfiskere angiver at have fisket i inden for de seneste 3 år. Det ses, at 80 % af respondenterne angiver at have været i 1-2 lande udover Tyskland, mens knap 20 % angiver, at de har været i 3 til 5 lande. Der er altså en relativ stor andel på ca. 20 %, der må betegnes som berejste lystfiskere.

Figur 3.2. Antallet af lande, som respondenterne har fisket i inden for de senest 3 år, procenter

Desuden viser figur 3.2, at der ikke er nogen forskel i antallet af forskellige rejsemål/mobilitet afhængigt af om respondenterne har afholdt den seneste ferie i Danmark, eller om rejsen er gået til en anden destination. Figur 3.2 giver et samlet indtryk af, at respondenterne i moderat grad skifter mellem forskellige lande, når de vælger feriedestination. Den vigtigste årsag til, at respondenterne er skiftet mellem forskellige feriedestinationer inden for de senest 3 år, fremgår af figur 3.3.

Figur 3.3. Vigtigste årsag til at respondenterne inden for de senest 3 år er skiftet mellem forskellige ferielande for at dyrke lystfiskeri

I undersøgelsen angiver over 50 % af de tyske lystfiskerturister, at ”mulighed for at opleve noget nyt/opleve andre kulturer” er den vigtigste årsag til at skifte mellem forskellige feriedestinationer. Resultatet er det samme uanset om turisterne på den seneste ferie har været i Danmark eller et andet ferieland. Muligheden for at prøve forskellige former for fiskeri angiver 32 % turisterne, som senest har været i Danmark, mens det er 25 % af de, som senest har været i et andet ferieland end Danmark, der vælger denne begrundelse. Dette indikerer igen, at de der har været på lystfiskerejse i Danmark har fokus på lystfiskeri. Dog er den altovervejende grund ikke relateret direkte til fiskeri men muligheden for at opleve noget nyt/opleve andre kulturer.

I undersøgelsen er der 197 turister, som har dyrket lystfiskeri i Danmark i 08/09, men som har dyrket lystfiskeri i et andet land end Danmark på den seneste ferie. Disse turister, som er skiftet væk fra Danmark, er især skiftet til Norge (22 %) og Frankrig (12 %) (se tabel 7). Årsagen til, at de har skiftet feriedestination, er for 58 % af respondenterne ”muligheden for at opleve noget nyt/andre kulturer”, mens 37 % af respondenterne peger på ”muligheder for at dyrke andre former for fiskeri”. Når der ses på de specifikke lande, er det måske ikke så overraskende, at muligheden for at opleve noget nyt/nye kulturer vejer tungt for de turister, som er skiftet til Frankrig (66 %). Men tilsvarende ses det, at 54 % af turisterne, som er skiftet til Norge, også peger på muligheden for at opleve noget nyt/nye kultur. Der er en overvægt af de turister, som

er rejst til Slovenien og Holland, der peger på fiskerimæssige årsager til, at de skifter destination. Men disse turister udgør kun 12 % af turisterne, som er skiftet fra Danmark til et andet turistland. Dette giver et generelt billede af, at det er ønsket om at opleve noget nyt/nye kulturer, som gør, at lystfiskere, der tidligere har fisket i Danmark, har valgt et andet land på deres seneste ferie med lystfiskeri.

Tabel 3.1. Respondenter, som har været i Danmark 08/09, men som har dyrket lystfiskeri i andet ferieland på den seneste ferie

	Procentfordeling i forhold senest land	Hvad er årsagen til skiftet?		
		Opleve noget nyt/ nye kulturer	Lystfiskeri	Andet
Norge	22%	12%	9%	1%
Frankrig	12%	8%	4%	0%
Sverige	7%	5%	2%	0%
Holland	7%	3%	4%	1%
Italien	6%	4%	2%	1%
Skotland	6%	4%	2%	0%
Slovenien	5%	2%	1%	0%
Andet land	35%	21%	13%	1%
I alt %	100%	58%	37%	2%
Antal personer	197	114	73	4

NB. Det er 6 respondenter, som ikke har angivet årsagen til at de har skiftet destination, så procentangivelsessummen ikke til 100 %.

3.3. Fordelingen af de tyske turister i Danmark på delstater

Et vigtigt aspekt ved turisme er, at turister foretager en rejse til en anden lokalitet end der, hvor de bor. Økonomisk teori tilsiger, at turister ønsker at minimere transportafstanden til feriestedet, fordi transporten tager tid, og der er udgifter forbundet med rejsetransport. Det er derfor interessant at undersøge, om de lystfiskerturister, som kommer til Danmark, fortrinsvis er bosat i tyske delstater, som ligger tæt på Danmark.

Hvis de tyske turister inddrager rejseafstanden i valget af feriedestination, så vil der antageligt være en større repræsentation af turister fra de nordtyske delstater i Danmark og en mindre repræsentation af turister i Danmark fra de sydtyske delstater.

Figur 3.4. Kort over delstater i Tyskland

I figur 3.4 vises den geografiske fordeling (bopæl) af respondenter, der har svaret, at deres seneste lystfiskerferie gik til Danmark eller et land uden for Danmark. I forbindelse med figuren skal det nævnes, at indsamlingen af respondenter i undersøgelsen er indsamlet således, at der er flest respondenter fra de delstater i Tyskland, hvor der er flest indbyggere. Dette betyder, at der er relativt flest respondenter fra Nordrhein-Westfalen, som grænser op til Holland, og de sydtyske delstater Bayern og Baden-Württemberg.

Den procentvise fordeling i figuren viser, at der er en relativt større andel af tyske lystfiskerturister fra delstaterne Schleswig-Holstein, Hamburg og Nieder-Sachsen og Bremen, som tager til Danmark. Mens der er en mindre andel af tyske lystfiskerturister fra de sydtyske delstater Baden-Württemberg, Bayern, og de midtyske delstater Rheinland-Pfalz, Thüringen, Saarland (figur 3.5). I de østlige delstater Sachsen og Sachsen-Anhalt svarer andelen af de turister, som på deres seneste ferie har været i Danmark til andelen af turister, som på deres seneste ferie har været i et andet land.

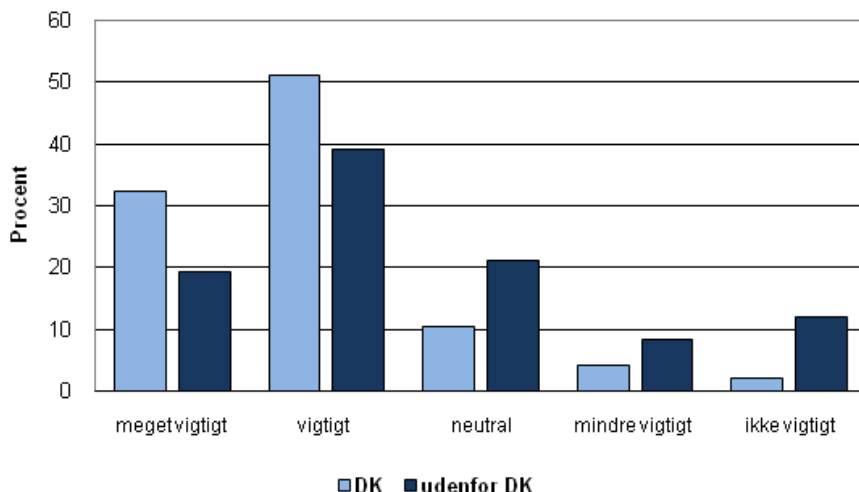
Dette viser, at lystfiskernes transportafstand har betydning for turisternes valg af feriedestination. Dette ses ved at lystfiskerturister, der kommer til Danmark, især kommer fra de nordlige delstater. På den anden side er det overraskende, at andelen af lystfiskerturister fra Berlin og Meckelburg-Vorpommern er så relativt lavt repræsenterede i Danmark i betragtning af, at disse delstater ligger relativt tæt på Danmark. Dette kunne indikere, at der måske kunne ligge et potentiale for at tiltrække flere turister fra Berlin.

3.4. De tyske turisternes vurdering af fiskeri og andre aktiviteter på ferien i Danmark

Turisternes valg af feriedestination vil ofte være knyttet til hvilke aktiviteter, det er muligt at udøve på feriestedet. I analyse af lystfisketurismen undersøges det, om der er forskel på de aktiviteter, som turisterne udøver på ferie i Danmark i forhold til aktiviteter, som dyrkes af turister, som tager til andre lande.

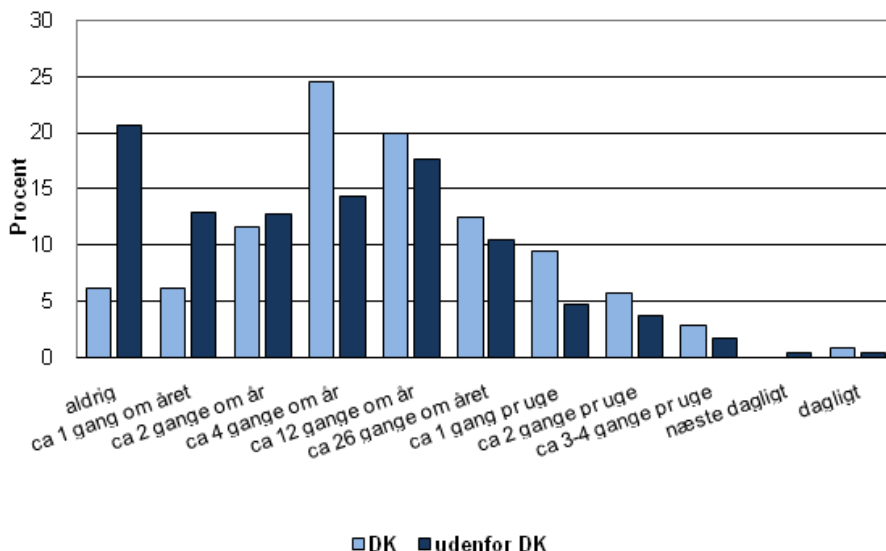
I relation til lystfiskerturisme, ses det i figur 3.5, hvilken betydning turisterne tillægger muligheden for at dyrke lystfiskeri på ferien. Det ses, at 85 % af turisterne i Danmark anser lystfiskeri for at være ”vigtigt” eller ”meget vigtigt”. For de turister, som har været på ferie i andet land end Danmark, er der knap 60 % af respondenterne, som anser lystfiskeri for at være ”vigtigt” eller ”meget vigtigt”. Dette viser, at turisterne, som tager til Danmark, er meget dedikerede omkring mulighederne for at dyrke lystfiskeri på ferien.

Figur 3.5. Betydning af fiskeri på ferien for respondenterne

Turisternes præferencer for lystfiskeri kan afdækkes ved at se på deres lystfiskeaktiviteter i hjemlandet. Dette afdækkes i undersøgelsen ved at spørge til omfanget af respondents fiskeri i hjemlandet. I figur 3.6 ses det, at 5 % af lystfiskerturisterne i Danmark aldrig fisker i hjemlandet, mens det tilsvarende andel er 20 % for respondenter, som har været på lystfiskerferie i et andet land end Danmark. Lystfiskerturisterne fisker som oftest 4 til 12 gange pr. år i hjemlandet. Hvis en hardcore lystfisker defineres, som en der fisker mere end 1 gang pr. uge, så viser undersøgelsen, at 19 % af turisterne i Danmark er hardcore fiskere, mens kun 11 % af turisterne, som tager til de øvrige lande, er hardcore fiskere.

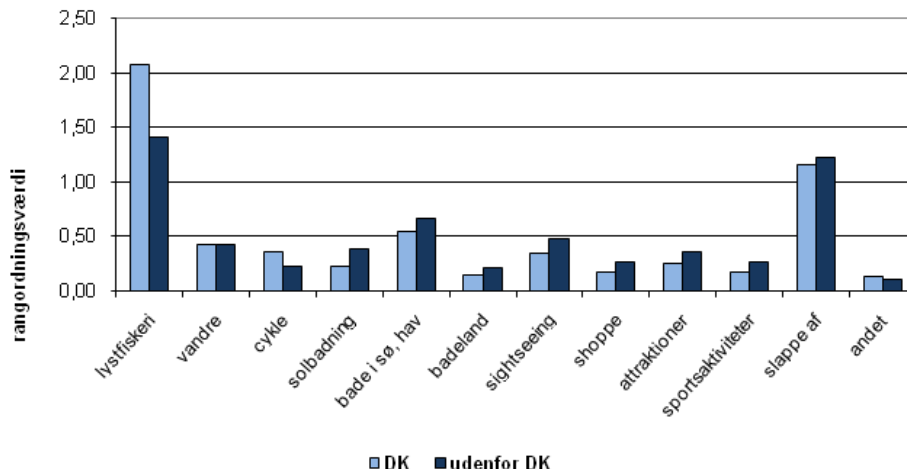
Figur 3.6. Omfanget af respondenternes årlige fiskeri i hjemlandet

De aktiviteter, som har betydning for turisternes valg af feriedestination, afdækkes ved at bede respondenter rangordne aktiviteter, som turister ofte foretager sig på ferier. Respondenterne bedes give en værdi på 3 til den aktivitet, som er vigtigst, de skal give en værdi på 2 til den næstvigtigste aktivitet, og de skal give en værdi på 1 til den tredje vigtigste aktivitet. I figur 3.7 vises respondenterne rangordning af forskellige aktiviteter i forbindelse med deres seneste valg af feriedestination med lystfiskeri. Respondenterne bedes om at rangordne ud fra de 12 typer af aktiviteter, som er nævnt i figuren. Turisterne peger på, at aktiviteterne ”lystfiskeri” og ”slappe af” rangeres højere end de øvrige aktiviteter i forbindelse med valget af ferieland. Lystfiskeri er den aktivitet, der prioriteres højest både for de turister, der har været i Danmark, og også blandt de, der har været i andet land end Danmark. Det samlede gennemsnit blandt de, der senest var i Danmark er på godt 2, mens værdien er knap 1,5 for de turister, der senest har været i et andet land end Danmark. Dette tyder på, at de der senest har været i Danmark tillægger lystfiskeri en større betydning for ferievalget end turister, der ikke har været i Danmark. Den næstvigtigste aktivitet er afslapning. For begge turistgrupper ligger gennemsnitlig på ca. 1,25, hvilket ikke er overraskende, da afslapning ofte er forbundet med ferier. Kategorierne ”vandre”, ”cykle”, ”solbadning”, ”bade i sø/hav”, ”badeland”, ”sightseeing”, ”shoppe”, ”attraktioner”, ”sportsaktiviteter”

og andet har alle undtaget badning en gennemsnitsværdi under 0,5. Badning ligger lige over 0,5. Dette viser, at aktiviteterne tillægges betydning men langt fra samme betydning som lystfiskeri. Kategorien ”andet” er den, der opnår den mindste værdi. Dette viser, at de 11 aktiviteter må antages at være dækkende for aktiviteter, der rangordnes højest af respondenternes i deres valg af feriedestination.

Figur 3.7. Respondenternes rangordning af aktiviteter på den seneste ferie

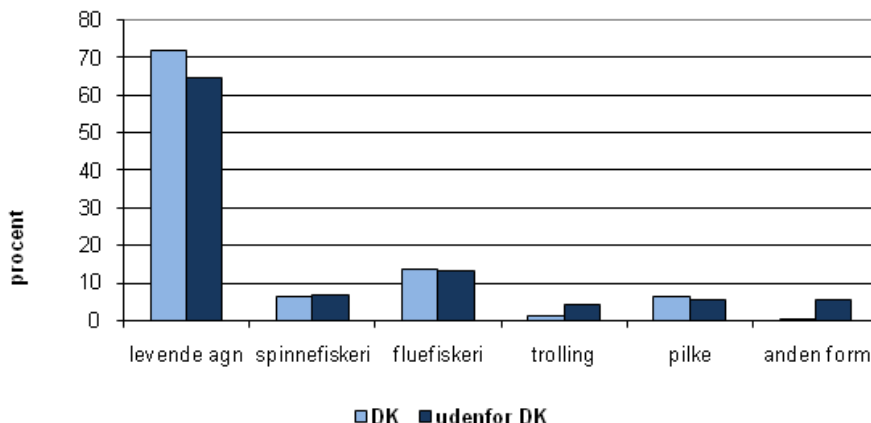
3.5. De tyske turisternes fiskeriaktiviteter på ferien til Danmark

I det følgende ses på turisternes fiskeaktiviteter i forbindelse med den seneste lystfiskerferie og om de turister, som har været i Danmark, adskiller sig fra turisterne, som har været i andre lande.

I figur 3.8 ses der på hvilket agn, turisterne mest anvendte på den seneste lystfiskerferie. Figuren viser, at levende agn klart er den agntype, som flest har foretrukket på den seneste ferie. Over 70 % af de, der senest var i Danmark og knap 60 % af de, der senest var uden for Danmark har svaret, at de mest fiskede med levende agn på den seneste ferie. Levende agn er f.eks. orme, maddiker, småfisk, fiskestykker, rejer m.m. Valget af agn er stærkt tilknyttet den fiskeart, der fiskes efter. Levende agn er overordnet tilknyttet fiskeri efter laksefisk især ørred og rovfisk som gedde, sandart og aborre. Efter levende agn er fluefiskeri den mest anvendte fiskemetode. Fluefiskeri er hovedsageligt fiskeri med imitationer af insekter og småfisk. Fluefiskeri er stærkt til-

knyttet fiskeri efter laksefisk, men også rovfisk som gedder fanges på fluer. Spinnefiskeri og pilkefiskeri ligger på ca. 5 % og trolling endnu lavere.

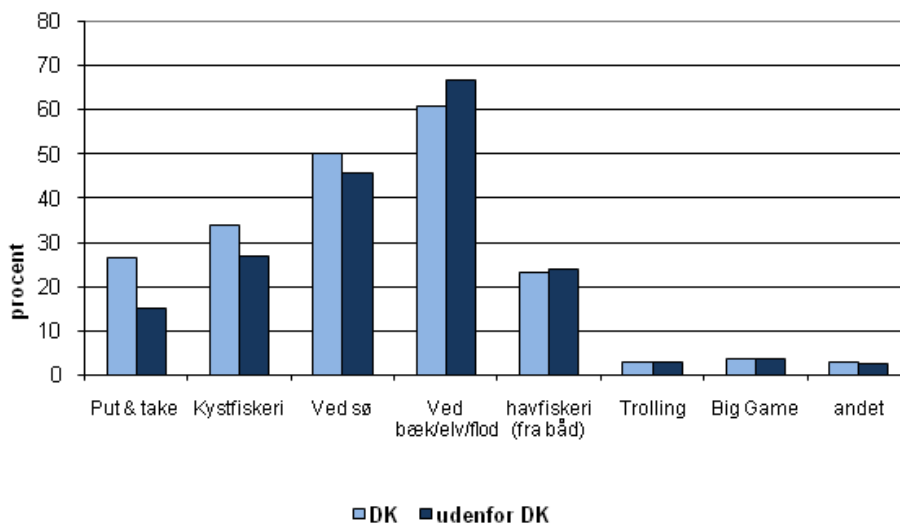
Figur 3.8. Respondenternes fiskeri på ferien i Danmark eller andet land, procentvis Fordeling

Det kan umiddelbart undre, at levende agn nævnes af 60-70 % af respondenterne. Valget af agn er tæt knyttet til fiskevandet. I figur 3.9 vises respondenternes tilkendegivelse af fiskevande, hvor der er dyrket lystfiskeri på den seneste rejse til Danmark eller andre lande.

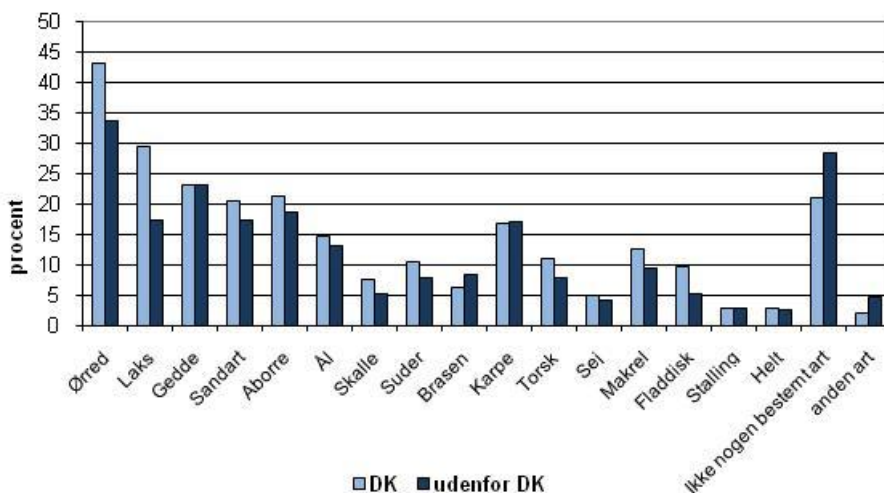
Figur 3.9 viser, hvilke fiskeriformer respondenterne har udført på deres seneste lystfiskerrejse. Formen er i dette spørgsmål hovedsageligt knyttet til forskellige vande som f.eks. kyst, sø, å og hav. Lystfiskere, der har fisket uden for Danmark, har mulighed for at angive "Big game" og "Is fiskeri". Det har været muligt, at angive flere former for lystfiskeri. Figur 3.9 viser, at fiskeri ved vandløb (bække åer elve m.v.) er den mest udbredte form for lystfiskeri i analysen. Som det fremgår af figur 3.9 er også søfiskeri en meget udbredt form for fiskeri. Ca. halvdelen af respondenterne har fisket i sø/søer på den seneste ferie. Søfiskeri er derfor en udbredt fiskeform for lystfiskerturister både for de, der senest har været i Danmark og de, der har været andre steder. Den tredje mest udbredte fiskeform er kystfiskeri.

Figur 3.9. Former for fiskeri, som respondenterne dyrkede på lystfiskeriferie i Danmark og i andet ferieland, procentvis fordeling

I figur 3.10 ses på, hvilke arter respondenterne fiskede efter på den seneste ferie. Der fiskes mest efter ørred, hvilket er tilfældet for 43 % af respondenterne, der fisker i Danmark, og for 34 % af respondenterne som fisker uden for Danmark. Ørreder fanges i flere forskellige fiskevande. Ørreder (regnbueørred) er den fisk, der oftest fanges i put & take vande, hvor havørred fanges i både vandløb (i Danmark primært i de jyske åer) og på kysten. Desuden fanges der et mindre antal søørreder i klarvandede søer. Laks er den næstvigtigste art, og nævnes af 29 % af respondenterne i Danmark og 17 % af respondenterne uden for. Fiskeri efter ”ikke nogen bestemt art” nævnes af 21 % af respondenter. I landene uden for nævnes fiskeri efter ”ikke nogen bestemt art” af 29 % af respondenterne. Fiskeri efter ”ikke nogen bestemt art” dækker over fiskeri, hvor der bevidst fiskes efter flere arter samtidig f.eks. gedde og sandart eller havørred og laks. Ligeledes dækker kategorien ”ikke nogen bestemt art” over mere uspecifikt fiskeri, hvor der ikke fiskes efter bestemte arter f.eks. søfiskeri, hvor der med den anvendte agn kan fanges adskillige arter af især mindre fiskearter. Endelig dækker kategorien over fiskeri blandt respondenter, som ikke ved hvad der kan fanges.

Figur 3.10. Fordelingen af arter som respondenterne fiskede efter i Danmark eller i et andet ferieland, procentvis fordeling

3.6. Opsummering om den tyske lystfiskerturisme i Danmark

Den sæsonmæssige fordeling af de tyske lystfiskerturister i Danmark er koncentreret i månederne mellem maj og august. Når der foretages en sammenligning af tyske lystfiskerturister til Danmark og den generelle tilstrømning af tyske turister, så ses det, at lystfiskerturismen foretages hyppigere i forårs månederne. Dette betyder at lystfiskeri, som aktivitet bidrager til at øge turisme uden for højsæsonen i Danmark.

Når lystfiskerne skifter mellem forskellige ferielande, skyldes det primært et ønske om at opleve noget nyt/se andre kulturer. Knap 1/3 af respondenterne peger på muligheden for at prøve nye former for lystfiskeri, som den vigtigste årsag til at have skiftet mellem forskellige turistlande, 25 % af turisterne, som indgår i undersøgelsen har været på lystfiskeriferie i Danmark i 08/09, men har afholdt den seneste lystfiskeriferie i et andet land end Danmark. Disse turister er især skiftet til Norge og Frankrig samt andre europæiske lande, hvilket 66 % af respondenterne begrundes med ønsket om at opleve noget nyt/se andre kulturer, mens 33 % peger på ønsket om muligheden for at prøve forskellige slags lystfiskeri.

Lystfiskerturisternes valg af feriedestination hænger i høj grad sammen med et ønske om at begrænset transportafstanden. Dette ses i undersøgelsen ved, at der er en over-

repræsentation af tyske turister fra Schleswig-Holstein, Hamburg og Nieder-Sachsen og Bremen, som tager til Danmark. På den anden side er det overraskende, at der ser ud til at være en underrepræsentation af tyske turister fra Berlin og Mecklenburg-Vorpommeren, når disse delstaters afstand til Danmark tages i betragtning. Da respondenterne fra de enkelte delstater bygger på en relativt begrænset stikprøve, skal man dog være forsigtigt med ikke at overfortolke resultatet. I undersøgelsen er der 76 respondenter fra Berlin, heraf har 14 været i Danmark, mens de tilsvarende tal for Mecklenburg-Vorpommeren er henholdsvis 21 og 2 respondenter.

Undersøgelsen viser, at 85 % af de tyske turister, som tager på lystfiskeferie i Danmark, anser fiskeriaktivitet for at være vigtigt eller meget vigtigt. For turister, som tager til andre lande end Danmark, er der tilsvarende 60 % af turisterne, som peger på at lystfiskeri er vigtigt eller meget vigtigt. Når turisternes præferencer for lystfiskeri måles ud fra omfanget af deres lystfiskeri i dagligdagen, viser undersøgelsen, at 5 % af de turister, som tager til Danmark aldrig fisker i dagligdagen, mens 20 % af turister, som tager andre lande, der aldrig fisker i deres dagligdag. De fleste turister, som indgår i undersøgelsen fisker mellem 4 og 12 gange pr. år. I undersøgelsen udgør hardcore fiskere, der fisker mere end 1 gang pr. uge i hjemlandet 19 % af turisterne, som tager til Danmark, og hardcore fiskerne udgør 11 % af turisterne, der tager til andre lande. Når der spørges til, hvilke aktiviteter, som turisterne prioriterer i forbindelsen med valget af ferielande, så peger de primært på aktiviteterne lystfiskeri og muligheden for at slappe af, hvilket er tilfælde både for de turister, som tager til Danmark og til andre lande.

Når der ses på lystfiskerturisternes fiskeriaktiviteter på ferien, viser undersøgelsen, at fiskeri ved vandløb (bæk, å, elv) er vigtigst, idet det nævnes af over 60 % af respondenterne. Fiskeri ved sø er den næstvigtigste aktivitet, og nævnes af mellem 45-50 % af respondenterne, mens kystfiskeri nævnes af mellem 28-32 % af respondenterne. Sammenlignes turisternes fiskeriaktivitet i Danmark og andre lande, så har put & take en større betydning i Danmark, hvor det nævnes af 26 % af turisterne, mens det nævnes af 15 % af de, som fisker i et andet land end Danmark. Fiskeriaktiviteten i forhold til hvilken art turisternes fisker efter viser, at ørred nævnes af 43 % turisterne i Danmark og af 34 % uden for Danmark. Den næstvigtigste fiskeart for lystfiskerturisterne er laks, som nævnes af 29 % turisterne i Danmark, mens andelen uden for Danmark er på 17 %. Generelt er der en stor andel på 29 % af turisterne uden for Danmark, som nævner, at de ikke fisker efter nogen bestemt art, mens det tilsvarende tal for turister i Danmark er 21 %. Dette kunne bl.a. dække over, at en stor del af turisterne, som tager til andre lande måske ikke er så fokuserede i deres fiskeri. Der tegner sig et billede,

hvor turisterne i Danmark er mere passionerede lystfiskere end turisterne i andre lande. Dette indikeres bl.a. af omfanget af turisternes fiskeri i hjemlandet, den betydning turisterne tillægger fiskeriet på ferien, og turisternes rangordning af fiskeriaktiviteten i forbindelse med valget af fiskested. Det er imidlertid væsentligt at holde sig for øje, at der er en stor variation i respondenternes tilkendegivelse afhængig af hvilket ferieland, de har valgt, hvilket undersøges i det følgende kapitel.

4. Tværgående analyse af tysk lystfiskerturisme på tværs af lande

Et væsentligt element i analysen af turisme består i at se på, hvordan turismen i Danmark placerer sig i forhold til turisme i andre lande. Dette skyldes, at turisterne kan vælge mellem forskellige lande, når de skal holde ferie. I dette kapitel anvendes resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen af de tyske lystfiskerturister til at afdække, hvordan Danmark placerer sig internationalt. Da en del af de turister, som er på lystfiskeriferie også foretager sig andre aktiviteter end lystfiskeri på ferien, er der i spørgeskemaundersøgelsen spurgt til et bredt udsnit af forhold i relation til ferien. Udgangspunktet for turisternes svar bygger på deres seneste ferie til udlandet, som de må antages at have bedst i erindring.

Der ses på lystfiskernes svar i forhold til i hvilket land, de har afholdt deres seneste ferie med lystfiskeri i. Der foretages en sammenligning af forskelle i forhold til transport, overnatning, aktiviteter og specifikke forhold omkring lystfiskeri. I udgangspunktet vil turisternes valg af ferie være betinget af en række forhold, som f.eks. hvem der deltager på ferien, aktiviteter og økonomi. Dette analyseres ved at sammenligne besvarelser fra tyskere, som har været i Danmark med besvarelserne fra tyskere, der har været på ferie i andre lande. Andre lande omfatter lande, som de tyske lystfiskerturister anser at være de mest oplagte alternativer til Danmark at afholde ferie i.

4.1. Turistlande i undersøgelsen, som respondenterne har besøgt på den seneste ferie

I undersøgelsen tages der udgangspunkt i egenskaberne ved de forskellige turistlande, som de tyske lystfiskerturister har besøgt. Besvarelserne fra turisterne fordeler sig på 47 lande, hvor langt den overvejende del af turisterne (75 %) har valgt at gennemføre deres ferie i et europæisk land. De vigtigste turistlande er Danmark (241), Norge (102), Holland (67), Frankrig (66), Italien (62) og Sverige (52). Det ses, at de tyske turister foretrækker at foretage deres lystfiskeriferie i de nordiske og øvrige lande, som ligger i umiddelbart nærhed af Tyskland. I forbindelse med den statistiske undersøgelse er det hensigtsmæssigt at lægge nogle turistdestinationer sammen, hvor der er et begrænset antal respondenter. Dette gøres for at sikre, at der er et tilstrækkeligt antal respondenter på hver turistdestination, så der opnås statistisk signifikante resultater. Sammenlægningen af feriedestinationerne er foretaget under hensyntagen til landenes geografiske placering i forhold til Tyskland. Desuden er der taget højde for, at feriedestinationerne skal bestå af respondenter, som er homogene i forhold til deres besva-

relser af aktiviteter og fiskeri på ferien. Opdelingen af de enkelte feriedestinationer i lande/regioner er præsenteret i tabel 4.1.

Tabel 4.1. Fordeling af respondenterne i forhold til deres seneste feriedestination med lystfiskeri

	Antal respondenter
Danmark (DK)	241
Norge (N)	102
Sverige, Finland (S)	66
Holland, Belgien (NL)	73
Frankrig (F)	66
Italien, Østrig, Schweiz (I)	80
Østeuropa ¹⁾ (Øst EU)	94
England, Skotland, Irland (UK)	69
Rusland ²⁾	49
USA, Canada, Grønland, Færøerne, Island	48
Øvrige lande ³⁾	118
Hovedtotal	1006
1)	Landene er Slovenien (40), Kroatien (15), Bulgarien (12), Tjekkiet (8), Rumænien (8), Ungarn (2), Slovakiet (1), Serbien (1), Kosovo (1). Tallene i parentes er antallet af personer.
2)	Landene er Rusland (44), Ukraine (3), Letland (1), Usbekistan (1)
3)	Landene er Spanien (20), Tyrkiet (14), Grækenland (7), Ægypten (8), Portugal (3), Australien (2), Kenya (2), Thailand (6) samt en række lande, hvor der er undersøgelsen er mindre end 2 respondenter.

Ud fra ovennævnte betragtninger er de respondenter, som har været i Sverige og Finland lagt sammen til en gruppe, som omfatter 52 turister i Sverige og 14 turister i Finland. Holland og Belgien er slået sammen, hvilket omfatter 67 turister i Holland og 6 turister i Belgien. Når der ses på turisterne i det sydlige Europa og ved Middelhavet, så viser analysen, at turister i Italien, Østrig og Schweiz i deres prioritering af aktiviteter på ferien adskiller sig fra turister, som har været i Spanien, Grækenland, Portugal, Tyrkiet og Ægypten.⁴ Derfor er turister, som har været i Italien (62), Østrig (13) og Schweiz (5) placeret i en gruppe. Mens turisterne i Spanien, Grækenland, Portugal, Tyrkiet og Ægypten, der lægger mindre vægt på fiskeriaktiviteten, er placerede i gruppen af øvrige lande. Desuden er der lavet en gruppe af østeuropæiske lande,

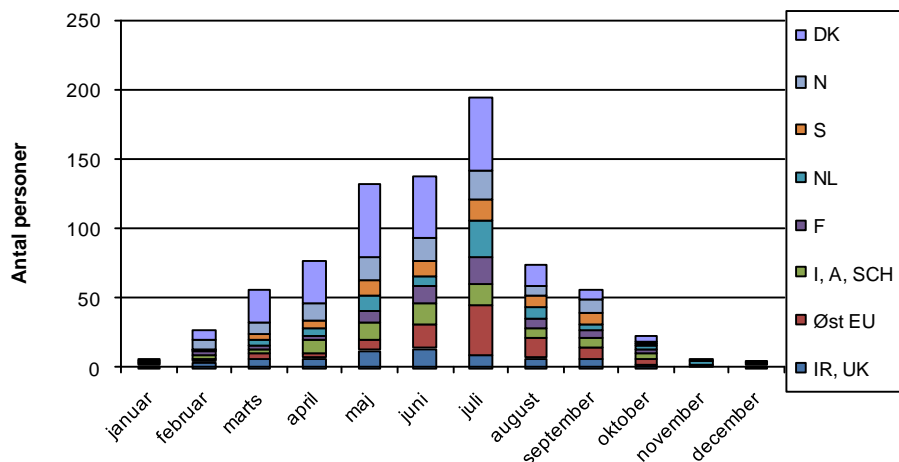
⁴ Der er gennemført en række test af hvilke aktiviteter, som turisterne prioritere højest i forbindelse med valg af ferie destination. Testene viser, at turister fra Italien, Østrig og Schweiz lægger signifikant mere vægt på lystfiskeri end turisterne, som tager til Spanien, Grækenland, Portugal og Tyrkiet, Ægypten.

som omfatter turisterne, der tager til Slovenien (40), Kroatien (15) Bulgarien (12), Tjekkiet (8), Rumænien (8), Ungarn (2), Slovakiet (1), Serbien (1) og Kosovo (1). Desuden er der en gruppe af turister på britiske øer, gruppen omfatter 28 turister i England, 23 turister i Skotland og 18 turister i Irland. Endvidere er der i undersøgelsen 30 respondenter, som ikke har foretaget lystfiskeri på ferien. Disse er placerede i gruppen af øvrige lande, hvor turisterne generelt lægger mindre vægt på lystfiskeri, og denne gruppe indgår ikke i den sammenligning, som foretages på tværs af landene. Dette har samtidig den fordel, at sammenligningen af lystfiskerturismen på tværs af lande ikke skævvrides ved, at der indgår turister, som ikke har været på lystfiskeriferie og derfor falder uden for undersøgelsens sigte. I de tabeller/figurer, som vises i det følgende betegnes turister, som senest har været i Danmark med **DK**, Norge med **N**, Sverige og Finland med **S**, Holland og Belgien med **NL**, Frankrig med **F**, Italien, Øst-rig og Schweiz med **I**, de østeuropæiske lande med **Øst-EU**, og England, Skotland og Irland med **UK**.

4.2. Den sæsonmæssige fordeling af turisternes seneste lystfiskeriferie

Baggrunden for undersøgelsen af turisternes vurdering af lystfiskeri er baseret på den seneste lystfiskeriferie, som de har gennemført i udlandet. I figur 4.1 ses den sæsonmæssige fordeling på lande, hvor turisterne angiver, de har afholdt deres seneste ferie med lystfiskeri i 2008 og 2009. Da spørgeskemaerne er fremsendt til respondenterne august-september 2009, omfatter undersøgelsen ikke lystfiskerturisme efter juli 2009. Dette betyder, at antallet af respondenter i efterårsmånederne alene er baseret på turister fra 2008.

Figur 4.1. Sæsonmæssig fordeling af tyske lystfiskerturister på ferielande på deres seneste ferie i 2008-2009

Den sæsonmæssige fordeling af turisterne på tværs lande kan indikere, i hvilken udstrækning der er en sæsonmæssig konkurrence om turisterne. Dette undersøges ved en korrelationsanalyse ud fra antallet af turister, som i de enkelte måneder i 2008 har været på ferien i de forskellige lande. Den sæsonmæssige fordeling af turister i 2008 viser, at der er positiv korrelation mellem antallet af turister i Danmark og antallet af turister i de øvrige europæiske lande. Korrelation ligger i intervallet mellem 0,46 og 0,85. Dette indikerer, at der er sæsonmæssige sammenfald i lystfisketurismen i Danmark og de øvrige europæiske turistlande. Dette betyder, at Danmark ud fra en sæsonmæssig betragtning er i en konkurrencesituation om lystfiskerturisterne. Den laveste korrelation er mellem turisterne i Danmark og Østeuropa. Dette skyldes, at turismen i Østeuropa er mere koncentreret i højsæsonen, mens turismen i Danmark er mere jævnt fordelt på forårs- og sommermånederne.

4.3. Turisternes transportform, overnatningsform og hjemsted i Tyskland

Turisternes valg af turistdestination afhænger i vid udstrækning af hvilken transportform, som anvendes. I tabel 4.9 ses det, at bilen er den anvendte transportform, som nævnes af 80 % af lystfiskerturisterne, som indgår i undersøgelsen. Eneste undtagelse er turisterne, som tager til de britiske øer (UK), som primært fordeler sig på bil (59 %)

og fly (58 %). Desuden anvender turisterne til de britiske øer oftere tog, hvilket nævnes af 20 % af turisterne. Turisterne, som tager til Danmark, anvender oftest bil (87 %). Desuden kan det bemærkes, at der er et relativt begrænset antal turister, som tager fly til Danmark i forhold til de øvrige lande. Det er ikke ud fra undersøgelsen muligt at afdække, hvorfor dette er tilfældet. Men det kunne skyldes, at der ikke er så gode forbindelser fra lufthavnen til ferieboligerne i Danmark. For turisterne, som tager til Norge og Sverige, er der en andel på 12-15 % af turisterne, der nævner anden transportform. Dette dækker over, at de kombinerer biltransporten med færgetransport for at komme frem, og i realiteten burde svarandelen blandt de tyske turister vel være større end det angivne tal.

Tabel 4.2. Fordeling af turisternes i forhold til anvendt transportform på ferien, procentvis fordeling

	DK	N	S	NL	F	I	Øst-EU	UK
Bil	87%	82%	86%	84%	79%	78%	79%	59%
Motorcykel	5%	6%	2%	0%	3%	3%	12%	4%
Tog	11%	3%	11%	14%	17%	15%	6%	20%
Bus	6%	6%	5%	12%	8%	8%	5%	7%
Fly	11%	22%	21%	21%	21%	18%	24%	58%
Cykel	4%	5%	3%	5%	5%	4%	4%	3%
Andet	2%	15%	12%	3%	0%	1%	1%	4%

NB: Respondenterne har flere svarmuligheder, så procentangivelsen kan overstige 100 %.

Der er i undersøgelsen indsamlet respondenter i forhold til fordelingen af indbyggere i de enkelte delstater i Tyskland. Indsamlingen gør det muligt at identificere de delstater, hvor der er en underrepræsentation af turister, som tager til Danmark i forhold til transportafstanden.

Tabel 4.3. Fordelingen af turisterne i forhold til i hvilken delstat de er bosat, procentvis fordeling

	D	DK	N	S	NL	F	I	Øst-EU	UK
Baden-Württemberg	13%	7%	9%	8%	14%	20%	14%	13%	6%
Bayern	15%	11%	12%	9%	3%	11%	34%	14%	22%
Berlin	4%	6%	11%	11%	3%	6%	4%	9%	6%
Brandenburg	3%	4%	3%	6%	1%	0%	3%	7%	3%
Bremen	1%	2%	0%	2%	0%	0%	0%	0%	1%
Hamburg	2%	7%	1%	2%	0%	0%	1%	2%	1%
Hessen	7%	7%	6%	3%	8%	12%	9%	5%	7%
Mecklenburg-Vorpommeren	2%	1%	5%	3%	1%	0%	1%	5%	3%
Niedersachsen	10%	9%	5%	5%	3%	5%	5%	5%	7%
Nordrhein-Westfalen	22%	21%	15%	26%	52%	21%	5%	14%	17%
Rheinland-Pfalz	5%	3%	4%	3%	7%	5%	6%	9%	10%
Sachsen	5%	7%	12%	11%	0%	5%	11%	9%	3%
Sachsen-Anhalt	3%	6%	9%	6%	0%	5%	3%	2%	3%
Schleswig-Holstein	3%	7%	2%	0%	0%	2%	4%	1%	4%
Saarland	1%	1%	0%	2%	5%	9%	0%	2%	1%
Thüringen	3%	2%	8%	6%	3%	2%	1%	3%	4%
Antal besvarelser		241	102	66	73	66	80	94	69

Den første kolonne i tabel 4.3 viser den befolkningsmæssige fordeling af den tyske befolkning på delstater. Tabellen viser, at afstanden har stor betydning for de tyske turisters valg af ferielande. Dette ses bl.a. ved, at andelen af turister fra Schleswig-Holstein og Hamburg er større i Danmark end til de øvrige turistlande. I Holland er der en repræsentation på 52 % af turisterne, som er bosat i Nordrhein-Westfalen, der grænser op til Holland. I Frankrig er der en overrepræsentation af turister, som er bosat i Baden-Württemberg, Hessen og Saarland. Mens der i Italien, Østrig og Schweiz er en overrepræsentation af turister fra delstaterne Bayern og Sachsen. I Østeuropa er der en overrepræsentation af turister fra de østlige delstater Brandenburg, Sachsen, og Berlin. Dette betyder, at turisterne ønsker at begrænse transportafstanden i forbindelse med valget af feriedestination. Lystfiskerturisternes valg af feriedestination, som ligger tæt ved bopælen i Tyskland, er tæt knyttet sammen med, at bilen er det foretrukne transportmiddel på lystfiskeriferien. Ud fra denne betragtning vil det antageligt være vanskeligt at tiltrække flere turister fra Sydtyskland til Danmark. På den anden side ser det ud til, at der er en underrepræsentation af turister fra Berlin, som tager til Danmark, når afstanden mellem Berlin og Danmark tages i betragtning. Desuden er det bemærkelsesværdigt, at Norge og Sverige har en andel på 11 % af deres turister fra Berlin, mens folk fra Berlin kun udgør 5 % i Danmark. Dette kan ikke entydigt forklares ud fra undersøgelsen. Men en mulig forklaring kunne være at turisterne opfatter rejse med færge for mindre belastede end rejse med bil, og at der dermed er fle-

re fra Berlin, som vælger færgeruter fra Puttgarden-Helsingborg eller Kiel-Gøteborg til Sverige og Kiel-Oslo til Norge.

Tabel 4.4. Anvendte overnatningsformer af respondenterne, procentvis fordeling

	DK	N	S	NL	F	I	Øst-EU	UK
Camping	20%	20%	18%	32%	23%	16%	15%	14%
Telt	10%	13%	17%	14%	20%	13%	19%	14%
Hytte/feriehus	54%	56%	53%	40%	27%	23%	34%	28%
Vandrehjem	3%	5%	8%	4%	6%	4%	6%	7%
Hotel	27%	19%	23%	29%	42%	46%	29%	38%
Privat indkvartering	14%	15%	15%	27%	15%	33%	37%	28%
Andet	1%	3%	3%	1%	0%	0%	1%	1%
Antal besvarelser	241	102	66	73	66	80	94	69

NB: Respondenterne har flere svarmuligheder, så procentangivelsen kan overstige 100 %.

Tabel 4.4 viser hvilken form for overnatning, som turisterne anvendte på deres sene-
ste ferie. De nordiske lande Danmark, Norge og Sverige adskiller sig fra resten af
landene ved, at der oftere overnattes i hytte/feriehus. Dette hænger antageligt sammen
med det store udbud af denne overnatningsform i disse lande. På den anden side er
hotellovernatning den mest benyttede overnatningsform i det sydlige Europa. Noget af
forklaringen på den høje andel af overnatninger i sommerhuse i Danmark kan skyl-
des, at der er et stort udbud af sommerhuse til en pris, som ligger under prisen på ho-
telovernatning. Yderligere ligger mange sommerhusområder i nærheden af vand,
hvilket er attraktivt for lystfiskere. I sammenligning med Holland er der i Danmark en
mindre andel, som overnatter på camping. Her kunne der måske være et potentiale i at
udbygge mulighederne i Danmark.

4.4. Turisternes fordeling på typer af rejsegruppe, alder, uddannelse, indkomst

Et andet væsentligt element i analysen er at se på, hvordan turisterne fordeler sig på
ferielande i forhold til kategorierne rejsegruppe, aldersfordeling, uddannelsesniveau
og indkomst. Dette kan anvendes til at afdække, om der er en segmentering af turi-
sterne i forhold til ferielande. I tabel 4.5 ses der på, hvordan forskellige typer af rejse-
grupper fordeler sig på lande.

Tabel 4.5. Respondenternes fordeling på af rejsegruppe, procentvis fordeling

	DK	N	S	NL	F	I	Øst-EU	UK
Alene	20%	12%	15%	23%	22%	20%	20%	29%
Familie	39%	36%	38%	41%	43%	39%	41%	36%
Venner	28%	33%	30%	22%	25%	34%	20%	29%
Familie og venner	13%	19%	17%	14%	11%	8%	18%	6%
Antal besvarelser	239	102	66	73	65	80	94	69

Generelt ses der ikke at være den store variation i rejsegrupperne på tværs af lande. Eneste undtagelse er, at der er en relativ stor andel af turister, som rejser alene til de britiske øer (29 %), og tilsvarende er der relativt færre, som rejser alene til Norge (12 %). Den største type af rejsegrupperne udgøres af ferie med familien (40 %), og den næststørste rejsegruppe ferie med venner, som udgør omtrent 1/3 af turisterne i Norge, Sverige og Italien og af en noget mindre andel i de andre øvrige ferielande. Umiddelbart viser undersøgelsen, at lystfiskeri ofte dyrkes i forbindelse med en familieferie.

Turisternes fiskeriaktivitet i forhold til type af rejsegruppe ses i tabel 4.6, hvor der vises andelen af personer, som deltager i fiskeriet. I rejsegrupperne, som omfatter fisketur med vennerne, er en overvægt, hvor alle personer på turen deltager i lystfiskeriet. Speciel hvis turen går til Danmark, Norge og Sverige er der en stor deltagelse i fiskeriet. Dette ses ved, at der en andel på 60-70 % rejsegrupperne bestående af venner, hvor alle deltager i fiskeriet. På familieferien er det generelle billede, at det ikke er alle personer, som er med på ferie, der deltager i fiskeriet. Dette kunne betyde, at der generelt er behov for et bredere udbud af ferieaktiviteter for familieturister, hvis turistudbyderne ønsker at tilfredsstille alles behov. For familieferier er billedet, at andelen af personer, som deltager i fiskeriet er højere i Danmark, Norge og Frankrig end i de øvrige lande. Rejsegrupper med venner og familie har generelt den mindste andel af personer, som deltager i lystfiskeriet. Dette er ikke overraskende, da rejsegruppen med venner og familier i gennemsnit består af flere personer end rejsegrupperne, som udelukkende består af familie eller venner.

Tabel 4.6. Andele af personer som fisker i de forskellige typer af rejsegrupper

	DK	N	S	NL	F	I	Øst-EU	UK
Familie								
≤50 % der fisker	33%	30%	33%	41%	36%	26%	37%	40%
51-99 % der fisker	19%	24%	38%	24%	11%	23%	34%	24%
100 % der fisker	46%	46%	29%	21%	43%	35%	18%	32%
ikke oplyst	1%	0%	0%	14%	7%	16%	11%	4%
antal respondenter	93	37	24	29	28	31	38	25
antal personer på ferien	2,95	2,97	3,42	3,10	2,78	2,94	3,21	2,64
Venner								
≤50 % der fisker	24%	18%	28%	33%	19%	28%	32%	32%
51-99 % der fisker	6%	21%	11%	13%	25%	8%	21%	11%
100 % der fisker	70%	61%	61%	47%	38%	52%	42%	47%
ikke oplyst	0%	0%	0%	7%	19%	12%	5%	11%
antal respondenter	66	33	18	15	16	25	19	19
antal personer på ferien	3,58	3,70	4,22	4,47	3,13	3,72	5,21	2,79
Venner & familie								
≤50 % der fisker	48%	28%	80%	40%	29%	40%	59%	25%
51-99 % der fisker	32%	39%	20%	50%	57%	40%	29%	25%
100 % der fisker	19%	33%	0%	10%	14%	20%	12%	50%
ikke oplyst	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
antal respondenter	31	18	10	10	7	5	17	4
antal personer på ferien	6,39	6,61	4,90	5,20	4,29	4,60	6,41	4,50
Alene								
har fisket	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Respondenter	49	12	10	17	15	16	19	20

Den aldersmæssige fordeling af respondenterne viser, at der er overrepræsentation af personer i aldersklasserne, som er yngre end 40 år i forhold til den tyske befolkning og i forhold til den stikprøve, som indgår i VisitDenmarks undersøgelse. Dette kan skyldes, at indsamlingen er foretaget on-line, hvilket generelt giver højere svarprocent blandt yngre respondenter. Den aldersmæssige fordeling af turisterne i tabel 4.7 viser, at der er flere i alderskategorien 50-59 år, som tager til Norge og Italien. Desuden ses det, at turisterne, som tager til Sverige i gennemsnit er lidt yngre end turisterne, som tager til de andre lande. Aldersfordeling af turisterne i Danmark adskiller sig ikke markant fra den gennemsnitlige aldersfordeling i de øvrige lande, og det vurderes derfor ikke, at der særskilt er en underrepræsentation af nogle af aldersklasserne.

Tabel 4.7. Turisternes fordeling på aldersgrupper

	DK	N	S	NL	F	I	Øst-EU	UK
18-19 år	1%	1%	9%	5%	2%	4%	6%	6%
20-29 år	36%	31%	38%	34%	41%	28%	34%	35%
30-39 år	29%	31%	35%	27%	26%	29%	34%	32%
40-49 år	21%	21%	15%	25%	24%	23%	16%	19%
50-59 år	9%	14%	3%	7%	6%	16%	7%	9%
60-65 år	0%	2%	0%	1%	2%	1%	2%	0%
Antal besvarelser	241	102	66	73	66	80	94	69

I tabel 4.8 vises respondenternes uddannelsesmæssige baggrund ud fra den højeste afsluttede eksamen. Generelt ses det, at der er færre af turisterne i Holland, som har afsluttet en universitetsuddannelse. Desuden ses, at andelen med mellemlang videregående uddannelse og universitetsuddannelse er størst for turister, som tager til Sverige og de britiske øer, hvor de udgør 1/3 af turisterne. Andelen af turister, som udelukkende har en folkeskole- eller ungdomsuddannelse er størst i Holland og Frankrig, hvor de udgør ¼ af turisterne. Mere end 50 % af de turister, der tager på lystfiskeriferie har en erhvervsuddannelse eller gymnasial uddannelse. Sammensætningen af turisterne i Danmark i forhold til uddannelse viser, at turisterne i Danmark ikke afviger fra det uddannelsesmønster, som ses i de øvrige lande.

Tabel 4.8. Respondenternes uddannelsesniveau (højeste afsluttede uddannelse), procentvis fordeling

	DK	N	S	NL	F	I	Øst-EU	UK
Ingen afsluttende eksamen	0%	0%	0%	0%	0%	0%	3%	0%
Folkeskolens afgangseksamen	3%	1%	3%	7%	8%	4%	4%	1%
10. klasse ungdomsuddannelse	15%	16%	12%	17%	14%	17%	18%	17%
Erhvervsuddannelse	23%	28%	22%	29%	15%	34%	33%	10%
Gymnasial uddannelse	29%	26%	29%	32%	35%	21%	20%	32%
Mellemlang videregående uddannelse	13%	16%	20%	13%	15%	9%	11%	23%
Universitetsuddannet	15%	14%	14%	3%	12%	16%	11%	11%
ph.d.	2%	0%	0%	0%	2%	0%	0%	6%
Antal besvarelser	241	102	66	73	66	80	94	69

I tabel 4.9 vises fordelingen af respondenternes personlige indkomst før skat. Langt hovedparten af respondenternes indkomst ligger mellem 21.000 og 60.000 Euro, hvilket svarer til ca. 156.000-450.000 kr. (kurs 7,45). Den gennemsnitlige indkomst i Tyskland er omtrent 300.000 kr., hvilket ligger midt i ovennævnte spektrum. Umiddelbart adskiller lystfiskernes gennemsnitlige indkomst sig således ikke fra resten af befolkningens. Der er nogle mindre forskelle på fordelingen af den personlige ind-

komst i de udvalgte lande. Da data ikke er repræsentativt for den tyske befolkning, er det vanskeligt at tolke noget præcist på disse forskelle i indkomstfordeling. Generelt er indkomsten for dem, der har været i Danmark, Norge og Sverige nogenlunde ens fordelt og sammenlignelig med resten af landene. En stor andel (12 %) med en relativ høj indkomst på mellem 60.000-69.999 Euro har senest været i Irland eller UK. Laksefiskeriet i disse lande er dyrt og i det hele taget ret eksklusivt, hvilket kan være forklaringen på denne fordeling. Det generelt lave prisniveau i Østeuropa kan være forklaringen på den relativt store andel i indkomstgruppen 10.000-20.999 Euro, der har været netop i Østeuropa på den seneste lystfiskerferie. Ud over dette giver tabel 4.9 ikke anledning til at gruppere landene som rejsemål for høj/lavindkomst lystfiskere.

Tabel 4.9. Respondenterne fordelt på indkomstgrupper ud fra den årlige indkomst (før skat) i Euro

	DK	N	S	NL	F	I	Øst-EU	UK
< 5999	4%	3%	3%	8%	6%	9%	2%	4%
6000-9999	1%	8%	8%	3%	9%	3%	4%	1%
10000-14999	4%	8%	8%	7%	3%	1%	12%	7%
15000-20999	7%	10%	5%	14%	2%	10%	15%	3%
21000-29999	12%	5%	17%	15%	12%	18%	14%	20%
30000-39999	17%	19%	11%	11%	12%	14%	16%	19%
40000-49999	15%	9%	18%	10%	18%	6%	12%	6%
50000-59999	14%	10%	9%	14%	8%	11%	4%	13%
60000-69999	7%	6%	5%	3%	6%	6%	4%	12%
70000-79999	5%	7%	0%	0%	5%	5%	3%	1%
80000-89999	4%	2%	2%	1%	0%	4%	0%	4%
90000-99999	1%	2%	0%	1%	5%	1%	1%	0%
>100000	3%	3%	2%	3%	5%	0%	1%	6%
Ved ikke	7%	10%	15%	11%	11%	13%	12%	3%
Antal besvarelser	241	102	66	73	66	80	94	69

4.5. Turisternes ferieaktiviteter, informationssøgning og forbrug i løbet af ferien

I undersøgelsen bedes turisterne om at rangordne de tre aktiviteter, som havde størst betydning for deres valg af seneste ferieland. Rangordningen gennemføres ved, at respondenter angiver en værdi på 3 til den aktivitet, som tillægges størst betydning, en værdi på 2 gives til den næstvigtigste aktivitet, mens der gives en værdi på 1 til den tredje vigtigste aktivitet.

Sammenligning af turisternes rangordning på tværs af ferielande er præsenteret i tabel 4.10, hvor tallene repræsenterer den gennemsnitlige rangordning af aktiviteterne. Et interessant aspekt er, at se om der er signifikant forskel på rangordningen af aktiviteterne på tværs af lande. Dette gøres ved at gennemføre en statistisk test baseret på om

der er forskel på den gennemsnitlige rangordning i Danmark i forhold til den gennemsnitlige rangordning i hvert af de øvrige lande/regioner, som er præsenteret i tabellen.

Tabel 4.10 viser, at lystfiskeri er den vigtigste aktivitet blandt respondenterne på tværs af alle lande. Dette er ikke overraskende, da respondenterne er selekteret efter, at de har været på lystfiskeriferie. Rangordningen af lystfiskeriaktivitet på tværs af lande viser, at turisterne, som har været i Danmark og Norge i gennemsnit rangordner lystfiskeri højere end turister, som har været i de øvrige lande.

Tabel 4.10. Turisternes gennemsnitlige rangordning af aktiviteter, som havde størst betydning på ferien

	DK	N	S	NL	F	I	Øst-EU	UK
Lystfiskeri	2,03	2,00	1,65*	1,42*	1,32*	1,37*	1,38*	1,38*
Vandre	0,44	0,56	0,35	0,28	0,53	0,72*	0,20*	0,48
Cykle	0,35	0,17*	0,24	0,28	0,25	0,44	0,23	0,25
Solbadning	0,22	0,27	0,29	0,33	0,52*	0,12	0,53*	0,29
Bade i sø strand	0,59	0,45	0,56	0,88*	0,60	0,52	0,69	0,35*
Badeland	0,15	0,11	0,19	0,30(*)	0,20	0,19	0,19	0,18
Sigthseeing	0,35	0,39	0,44	0,26	0,44	0,45	0,41	0,73*
Shopping	0,17	0,18	0,18	0,34*	0,23	0,24	0,27	0,36*
Attraktioner	0,26	0,20	0,35	0,33	0,28	0,41(*)	0,26	0,55*
Sport	0,17	0,24	0,35*	0,15	0,37*	0,35*	0,32(*)	0,29
Afslapning	1,14	1,29	1,36	1,33	1,09	1,09	1,42(*)	0,99
Andet	0,13	0,14	0,04	0,12	0,15	0,09	0,10	0,16
Antal besvarelser	241	102	66	73	66	80	94	69

NB: Der er foretaget en vægtkorrektion således, at der antages at være lige mange mænd og kvinder. Rangordningen er baseret på at respondenterne giver en værdi på 3,2,1 til de aktiviteter, som de anser for vigtigst, næstvigtigst og tredje vigtigst.

* markerer, at der er signifikant forskel på 5 % niveau mellem den gennemsnitlige rangordning i Danmark i forhold til den gennemsnitlige rangordning i det pågældende land.

(*) markerer, at der er signifikant forskel på 10 % niveau mellem den gennemsnitlige rangordning i Danmark i forhold til den gennemsnitlige rangordning i det pågældende land.

Når respondenterne bedes om at rangordne aktiviteterne ud fra den givne liste, er der naturligvis en risiko for, at respondenterne er mest tilbøjelige til at vælge de aktiviteter, som står først på listen. For at undgå dette problem er der foretaget en randomisering af rækkefølgen af de aktiviteter, som respondenterne vurderer.⁵

Det er bemærkelsesværdigt, at muligheden for at slappe af er den ”aktivitet”, som turisternes synes er næstvigtigst, når der ses på tværs af alle lande. Turisterne i Østeuro-

⁵ Randomiseringen består i rækkefølgen af de aktiviteter, som indgår i spørgeskemaet ændres for hver respondent.

pa skiller sig ud ved at tillægge aktiviteterne ”lystfiskeri” og ”at slappe af” lige stor betydning, og i den henseende må de anses for ikke at være så passionerede lystfiskere, som de turister, der tager til de øvrige lande. På det generelle plan kan det ikke afvises, at lystfiskeri og aktiviteten ”at slappe af ” begge er omfattet af oplevelsen af lystfiskeri. Dette vil i den henseende betyde, at lystfiskerturisterne ikke i særlig stor udstrækning efterspørger andre aktiviteter end lystfiskeri på deres ferie.

På den anden side viser tabel 4.10 også, at der er et vist sammenfald mellem landenes udbud af aktiviteter og turisternes valg af feriedestination. Dette ses bl.a. ved at turisterne, som tager til Frankrig og Østeuropa rangordner muligheden for solbadning højere end turister, som tager til Danmark. Ligeledes tillægger turister, som tager til Holland og de britiske øer det større betydning med muligheden for shopping end turister, som tager til Danmark. Endelig er det interessant at notere, at muligheden for at kombinere lystfiskeriferien med sportsaktiviteter nævnes oftere af turister, som tager til Sverige, Frankrig, Italien, Østrig, Schweiz og Østeuropa end af turister, som tager til Danmark. Det er ikke ud fra undersøgelsen muligt at bestemme hvilke sportsaktiviteter, som kombineres med lystfiskeriferie i de nævnte lande.

Tabel 4.11. Respondenternes informationsøgning om feriedestinationen, procentvis fordeling

	DK	N	S	NL	F	I Øst-EU	UK	
Hjemmesider om fiskeri	41%	36%	36%	22%	29%	28%	19%	38%
Hjemmesider om andre aktiviteter	27%	22%	30%	15%	18%	33%	19%	42%
Hjemmesider om seværdigheder	17%	16%	20%	10%	20%	18%	17%	29%
Hjemmesider om overnatningsmuligheder	23%	22%	24%	29%	14%	21%	21%	22%
Fiskemagasiner	21%	25%	24%	10%	17%	14%	9%	12%
TV/aviser/bøger	10%	14%	20%	5%	11%	13%	7%	10%
Information fra venner	29%	33%	32%	37%	35%	31%	41%	14%
Ikke søgt oplysninger	14%	15%	9%	22%	12%	14%	19%	7%
Antal besvarelser	241	102	66	73	66	80	94	69

NB. Respondenterne kan vælge flere svarmuligheder, så summen af procenterne kan overstige 100 %.

Markedsføring af ferielande forventes at have betydning for turisternes valg af feriedestination. Det er derfor interessant at undersøge, hvilke informationskilder turisterne har brugt forud for ferien. Det er klart, at da denne undersøgelse er internetbaseret, må det i udgangspunktet antages, at der er tale om en selektion af turister, som er fokuseret på information via internettet. Dette betyder også, at det giver mening at spørge relativt indgående til, hvilke typer af internetsider, som turisterne anvender.

Tabel 4.12 viser de informationskilder, som respondenterne har anvendt til at finde information om feriedestinationen. Det ses, at en større andel af turister, som tager til Danmark, Norge og Sverige, søger information om fiskemulighederne på feriedestination, når der ses på den samlede søgning via internet og i fiskemagasiner. Der er også mange af de, der tager til de britiske øer, som søger information om fiskeri på internettet. Desuden er det værd at bemærke, at turisterne, som tager til de britiske øer, har den største søgningsaktivitet på internettet, når der ses på den samlede søgning på internetsider for fiskeri, øvrige aktiviteter og seværdigheder. Det ikke muligt ud fra undersøgelsen at forklare, hvorfor dette er tilfældet. Men en mulig forklaring kunne være at de tyske turister står overfor en mindre sprogbarriere, når de søger på engelske internetsider, end når de søger på internetsider fra andre lande.

På det generelle plan ses det, at 80-85 % af turisterne, som tager på en lystfiskerferie i udlandet, søger en eller anden form for information. I relation til turisterne, som tager til Danmark, så er der en høj andel af informationsøgning på de fleste informationskilder. Endvidere er det interessant at bemærke, at Østeuropa skiller sig lidt ud ved at der generelt er en lavere informationssøgning på internettet, men der er større andel af information via venner. Dette kunne måske skyldes, at internethjemmesider for turisme er mindre udbredte i Østeuropa end i de andre lande.

Turisternes samlede forbrug på ferien afhænger af antallet af personer på ferien, længden af ferien, overnatningsform, transport og det generelle prisniveau i ferielandet. I tabel 4.12 ses der på de samlede udgifter på turisternes seneste lystfiskeriferie. Med udgangspunkt i udgiften pr. dag, så ses udgifterne generelt at være lavest i Østeuropa, dette er ikke overraskende i forhold prisniveauet. Generelt kan den lave udgift pr. dag i Holland hænge sammen med, at der er forholdsvis flere, som er på campingferie, hvilke må antages at være billigere end feriehytte eller hotel. Tilsyneladende er der også begrænsede udgifter pr. dag for turisterne, som tager til Italien med 111 euro pr. dag. Men når der tages højde for antallet af personer, så svarer udgiften pr. person i Italien til udgiften pr. person i Danmark, Norge og Sverige. Turisterne, der tager til Frankrig og de britiske øer, har de største udgifter pr. person.

Tabel 4.12. Respondenternes samlede forbrug på ferie, udgiften pr. person, og udgiften pr. person pr. feriedag, tallene er i Euro

	DK	N	S	NL	F	I	Øst-EU	UK
Gns. forbrug på ferien	1358	1559	1460	1046	1305	1078	1108	1371
Gns. antal feriedage	10	12	11	10	9	10	11	11
Gns. antal personer	4	4	4	4	3	3	4	3
Gns. udgift pr. dag	135	127	134	110	138	111	98	130
Gns. udgift pr. person pr. dag	37	32	38	29	46	34	22	46
Antal besvarelser	241	102	66	73	66	80	94	69

NB. Den beregnede udgift pr. person må antages at være et overestimat, fordi der kan være personer i rejsegruppen, som respondenterne ikke skal betale for. Udgiften pr. dag er mere realistisk med tager ikke højde for antallet af personer.

4.6. Turisternes fiskeriaktivitet i hjemlandet

Et væsentligt element, til at forstå hvad som driver lystfiskerturisternes motiver for fiskeri på ferien, kan muligvis forklares ud fra omfanget af turisternes lystfiskeri i dagligdagen. Det er derfor af interesse at afdække, om der er nogen sammenhæng mellem turisternes valg af feriedestination og deres hjemlige aktivitet, som lystfiskere. I tabel 4.13 ses der på, hvor ofte respondenterne fisker i hjemlandet. Generelt ses det, at andelen af turister, som aldrig dyrker lystfiskeri er markant lavere i Danmark, Norge, Sverige og de britiske øer end blandt turister, om tager til de øvrige lande. For hardcore fiskerne, som fisker mere end 52 gange pr. år, er der flere af disse i Danmark, Norge og til dels Italien. Generelt ses det, at turisterne i Italien er relativt segmenterede, fordi der både er en relativ stor andel, der fisker meget i hjemlandet (52 gange pr. år), men der er også en stor gruppe på 21 %, som aldrig fisker i hjemlandet.

Tabel 4.13. Antallet af fisketure pr. år for de tyske lystfiskerturister i hjemlandet, procentvis fordeling

	DK	N	S	NL	F	I	Øst-EU	UK
Aldrig	6%	10%	8%	16%	18%	21%	20%	12%
Cirka 1-4 gange pr. år	42%	41%	44%	48%	38%	43%	38%	39%
Cirka 12-36 gange pr. år	32%	31%	39%	32%	33%	22%	37%	38%
Mere end 52 gange pr. år	20%	20%	10%	3%	13%	16%	6%	10%
ved ikke	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Antal besvarelser	241	102	66	73	66	80	94	69

På det generelle plan er der på tværs af alle lande 50 % eller flere af lystfiskerturisterne, som foretager mindre end 4 fisketure pr. år i Tyskland. Dette kunne indikere, at lystfiskeriferien i høj grad kombineres med andre aktiviteter. Den lave fiskeaktivitet i hjemlandet indikerer, at lystfiskeri for mange er en aktivitet der kun eller i høj grad er

tilknyttet ferien. Det er derfor interessant at undersøge, hvorfor lystfiskerne ikke fisker mere i hjemlandet.

I tabel 4.14 ses på årsagen til, at respondenterne ikke fisker mere i hjemlandet, Tyskland. Den helt overvejende årsag er manglende tid, hvilket sammenholdt med at kun få svarer, at de foretrækker anden fritidsbeskæftigelse, tyder på, at der er mange i undersøgelsen, der gerne ville fiske mere end de gør. Fiskeriet henlægges derfor i betydeligt omfang til ferien. Generelt ses respondenterne i undersøgelsen derfor ikke at adskiller sig fra den øvrige del af samfundet, hvor tid ofte er en begrænsende faktor for fritidsaktiviteter.

Tabel 4.14. Hindring for at respondenterne kan dyrke mere lystfiskeri i hjemlandet, procent vis fordeling

	DK	N	S	NL	F	I	Øst-EU	UK
Har ikke tid	45%	54%	50%	47%	32%	40%	42%	26%
Det er for dyrt	8%	7%	5%	10%	14%	10%	11%	15%
Kun få fiskepladser i nærmeste omegn	32%	21%	24%	27%	23%	21%	25%	32%
Fiskepladsernes kvalitet er utilfredsstillende	8%	8%	11%	8%	17%	10%	11%	13%
Foretrækker andre fritidsbeskæftigelser	6%	10%	11%	8%	15%	19%	12%	13%
Antal besvarelser	241	102	66	73	66	80	94	69

NB. Respondenterne har kun en svarmulighed, de skal angive den vigtigste.

4.7. Turisternes fiskeriaktiviteter på ferien

I det følgende ses der nøjere på turisternes lystfiskeriaktiviteter på den seneste ferie. I tabel 4.15 ses der på, hvilken betydning turisterne tillægger lystfiskeri på ferien. For alle destinationer er lystfiskeri overvejende ”vigtigt” og faktisk angiver en relativ stor del af respondenterne, at lystfiskeri er ”meget vigtigt”. Der ses en forskel imellem landene, hvor 70- 80 % af de, der har været i Danmark, Norge eller Sverige svarer, at fiskeri enten er ”vigtigt” eller ”meget vigtigt”. Andelen af dem der svarer ”vigtigt” eller ”meget vigtigt” er noget lavere (ca. 60 %) i Holland, Italien, og de britiske øer. Lavest er andelen af ”vigtigt” og ”meget vigtigt” i Østeuropa (49 %). Med en delvis undtagelse af Østeuropa, er der altså ingen overordnede forskelle i andelen af dem, der tillægger lystfiskeri stor betydning. Der er større relative forskelle i kategorien af dem der svarer, at lystfiskeri ”ikke er særlig vigtig” eller ”ikke vigtig”. Generelt er der meget få fra landene Danmark, Norge og Sverige der svarer ”ikke vigtig” eller ”ikke særlig vigtig”. Langt flere af dem der rejser til Sydeuropa svarer, at fiskeri ”ikke er vigtigt”.

Tabel 4.14. Betydningen af lystfiskeri for turisterne på ferien, procentvis fordeling

	DK	N	S	NL	F	I	Øst-EU	UK
Meget vigtig	32%	32%	17%	12%	20%	19%	15%	25%
Vigtig	51%	43%	53%	51%	44%	41%	34%	39%
Neutral	10%	17%	21%	27%	12%	21%	29%	16%
Ikke særlig vigtig	4%	4%	6%	3%	11%	5%	12%	10%
Ikke vigtig	2%	4%	3%	7%	14%	14%	10%	10%
Antal besvarelser	241	102	66	73	66	80	94	69

NB. Respondenterne har kun svarmulighed, de skal angive den vigtigste.

Dette hænger sammen med resultatet i tabel 4.13 der viste, at en stor del af rejsende til Sydeuropa ikke fisker ret meget i hjemlandet. Samlet kan det derfor konkluderes, at rejsende til Nordeuropa generelt fisker meget i hjemlandet og tillægger lystfiskeri en stor betydning. Modsat fisker rejsende til Sydeuropa ikke så meget i hjemlandet, og de tillægger også lystfiskeri en mindre betydning på deres ferier.

Tabel 4.16 viser hvilke former for fiskeri, som respondenterne dyrker på deres ferie. Det skal bemærkes, at respondenterne har mulighed for at dyrke flere forskellige former for lystfiskeri på ferien, hvilket forklarer at den procentvise fordeling overstiger 100 %. På tværs af alle lande er fiskeri ved vandløb den form for lystfiskeri, som dyrkes hyppigst af turisterne. Fiskeri ved søer er næstvigtigst, når der ses på tværs af alle lande. Danmark skiller sig ud fra de øvrige lande ved, at lystfiskeriet fordeler sig på flere forskellige former. I international sammenhæng er der en stor andel af fiskerne i Danmark, som dyrker put & take (26 %), og kystfiskeri (34 %). Norge skiller sig ud ved en stor andel af havfiskeri fra båd (43 %), og kystfiskeri (39 %).

Tabel 4.15. Former for lystfiskeri, som turisterne har dyrket på ferien, procentvis fordeling

	DK	N	S	NL	F	I	Øst-EU	UK
Put & take	26%	13%	15%	18%	18%	16%	15%	13%
Kystfiskeri	34%	39%	24%	25%	20%	11%	22%	26%
Ved sø	49%	36%	59%	47%	52%	50%	47%	36%
Vandløb (å, bæk, elv)	60%	46%	73%	73%	82%	71%	55%	86%
Havfiskeri fra båd	23%	43%	15%	22%	14%	6%	16%	7%
Trolling	3%	1%	3%	1%	5%	1%	4%	4%

NB. Respondenterne kan vælge flere svarmuligheder, så summen af procenterne kan overstige 100 %.

Ørred er den fiskeart, som flest lystfiskere fisker efter på tværs af landene (tabel 4.17). I Danmark fisker turisterne desuden primært efter laks, gedde, sandart og abor-

re. Laks nævnes især af turisterne, som tager til Danmark, Norge, Sverige og til de britiske øer. I sammenligning med Danmark er der signifikant flere turister i Sverige, som fisker efter gedde. I forhold til Norge er der signifikant flere turister i Norge, som fisker efter torsk (22 %) og sej (14 %) end der er i Danmark. På tilsvarende vis ses det, at turisterne som fisker efter karpe tager til Frankrig og Østeuropa, hvilket nævnes af 27-29 % af turisterne, som tager til disse lande.

Tabel 4.16. Typen af fisk, som turisternes har fisket efter på ferien, procentvis fordeling

	DK	N	S	NL	F	I	Øst-EU	UK
Ørred	43%	36%	44%	41%	33%	39%	26%*	25%*
Laks	29%	36%	23%	12%*	14%*	9%*	9%*	22%
Gedde	23%	24%	36%*	25%	29%	26%	22%	14%
Sandart	20%	13%	12%	25%	15%	20%	20%	12%
Aborre	21%	19%	24%	16%	27%	18%	21%	19%
Ål	15%	16%	12%	18%	17%	14%	17%	6%*
Skalle	7%	4%	0%*	5%	5%	6%	10%	13%
Suder	10%	5%	6%	12%	9%	6%	14%	4%
Brasen	6%	11%	3%	10%	6%	9%	12%	9%
Karpe	17%	10%	17%	18%	29%*	15%	27%*	10%
Torsk	11%	22%*	6%	8%	5%	1%*	5%	9%
Sej	5%	14%*	2%	3%	2%	3%	4%	4%
Makrel	12%	20%	5%	12%	9%	8%	10%	6%
Fladfisk	10%	11%	3%	4%	2%*	4%	4%	4%
Stalling	3%	3%	0%	3%	3%	3%	4%	7%
Helt	3%	2%	2%	1%	3%	3%	4%	4%
Ikke nogen bestemt art	21%	21%	17%	23%	17%	31%*	27%	25%
Andet	2%	8%*	2%	1%	5%	4%	4%	0%
Antal besvarelser	241	102	66	73	66	80	94	69

NB. Respondenterne kan vælge flere svarmuligheder, så summen af procenterne kan overstige 100 %.

* angiver, at der er signifikant forskel i andelen af turister, som forsøgte at fange en given art, i forhold andelen af turister i DK, som fanger arten.

4.8. Turisternes vurdering af fiskepladser på tværs af ferielande

For at kunne vurdere kvaliteten af lystfiskeriet på tværs af lande er turisterne blevet bedt om at give en vurdering af en række karakteristika, som beskriver den fiskelokalitet, som de synes bedst om på deres seneste ferie med lystfiskeri. Formålet er at afdekke turisternes vurdering af fiskepladsen på baggrund af de oplysninger, som er præsenteret i boks 4.1, som skal give turisterne et ensartet grundlag for at kunne vurdere kvaliteten på den konkrete fiskelokalitet. Vurderingen er baseret på 6 elementer: fangstmuligheden, fiskernes størrelse, naturoplevelsen, vandets kvalitet, afstand mellem fiskeplads og overnatningssted og antallet af andre lystfiskere.

Boks 4.1. Faktorer med betydning for kvalitet af fiskepladser

Du skal nu vurdere seks forhold vedrørende det fiskested på denne ferie du synes bedst om. Du bedes tage udgangspunkt i den fiskelokalitet, som du synes bedst om på ferien. I det følgende beskrives de seks ting du skal vurdere fiskestedet på baggrund af.

1. **Fangstmulighed.** Om du fisker på et sted, hvor der er:
 - Lav fangstmulighed, dvs. at det langt fra er sikkert, at du vil fange en fisk per fisketur
 - Medium fangstmulighed, dvs. at der er en nogenlunde chance for at fange en fisk per fisketur
 - Høj fangstmulighed, dvs. at det er næsten sikkert, at du vil fange en fisk per fisketur
 2. **Fiskenes størrelse.** Om du fisker på et sted, hvor du kan fange:
 - Mindre fisk og enkelte større fisk
 - En blanding af større og mindre fisk
 - Store fisk og mulighed for rekordstore fisk
 3. **Naturoplevelsen.** Om du fisker på et sted, hvor:
 - Du oplever en lavere naturoplevelse ved fiskestedet. Naturen er præget af menneskelig aktivitet og virksomhed. Området er kendetegnet ved eksempelvis plejede naturområder, mindre og større veje, moler og måske større bygninger.
 - Du får en varierende naturoplevelse ved fiskestedet. Naturen er i nogen grad præget af menneskelige aktiviteter. Der er af og til lyde fra menneskelig aktivitet af og til vilde dyr, mindre bygninger i nærheden, mindre veje, gårde mv.
 - Du får en stor naturoplevelse ved fiskestedet. Naturen er præget af stilhed eller naturlige lyde, vilde dyr, smukt landskab og begrænset menneskelig aktivitet i form af eksempelvis grusveje og små bygninger. Der er typisk tale om større skove og naturlandskaber, ældre brakmarker, ådale, naturlige strande, mv.
 4. **Fiskevandets kvalitet.** Om du fisker på et sted, hvor:
 - Du oplever, at fiskevandet er af lavere kvalitet - eksempelvis ved, at vandet i en sø eller ved en kyststrækning er uklart og bærer præg af forurening. Fisker du ved et vandløb oplever du måske, at vandløbet er kanaliseret og ikke løber naturligt
 - Du oplever, at fiskevandet er af varierende kvalitet - eksempelvis ved, at vandet i en sø eller ved en kyststrækning er nogenlunde rent og klart. Fisker du ved et vandløb oplever du måske, at vandløbet er nogenlunde uberørt.
 - Du oplever, at fiskevandet er af høj kvalitet - eksempelvis ved, at vandet i en sø eller ved en kyststrækning er rent og klart. Fisker du ved et vandløb oplever du måske, at vandløbet virker uberørt og løber helt naturligt.
 5. **Afstand fra overnatningssted til fiskestedet.** Om du fisker på et sted, som er:
 - Kort afstand fra overnatningsstedet – under 4 km
 - Middel afstand fra overnatningsstedet mellem 4 og 20 km
 - Lang afstand fra overnatningsstedet – over 20 km
 6. **Antallet af lystfiskere.** Om du fisker på et sted, hvor:
 - Der ikke er andre lystfiskere end dig
 - Der er enkelte andre lystfiskere udover dig
 - Der er en del eller mange lystfiskere udover dig
-

I tabel 4.18 beskrives lystfiskernes vurderinger af fiskelokalitet på tværs af lande. Det skal anføres, at der er tale om en generel sammenligning, som ikke tager højde for hvilke form for fiskeri, som turisterne har dyrket. Den generelle sammenligning kan

dog alligevel anvendes til at foretage en overordnet sammenligning på tværs af lande og dermed give en indikation af, hvor Danmark står mht. kvaliteten af lystfiskerilokaliteterne i forhold til andre lande.

Turisternes vurdering af fiskevandet er baseret på en skala fra 1 til 7, hvor 1 angiver at være den bedste vurdering. En sammenligning af fiskesteder i Danmark med fiskesteder i Norge viser, at fiskepladserne i Norge vurderes at være signifikant bedre end i Danmark mht. fangstmulighed, fiskenes størrelse og naturoplevelsen på fiskepladsen samt afstande til fiskepladsen. Dette betyder, at hvis turisterne alene baserer deres valg af feriedestination på forholdene omkring fiskepladsen, så vil de vælge Norge frem for Danmark. Når der ses på fiskemulighederne i Sverige i forhold til Danmark, så vurderer turisterne at naturoplevelse på fiskepladsen og fiskevandets kvalitet at være signifikante bedre i Sverige end i Danmark. Desuden vurderer turisterne, at der er signifikant færre lystfiskere på fiskepladsen i Sverige end i Danmark, hvilket betyder, at turisterne ud fra en alt andet lige betragtning vil foretrække Sverige, som feriedestination frem for Danmark.

Tabel 4.17. Respondenternes vurdering af egenskaber ved fiskepladsen) ud fra en skala fra 1 til 7, hvor 1 er bedst

	DK	N	S	NL	F	I Øst-EU	UK	
Fangstmulighed ¹⁾ (1=høj fangstmulighed, 4 medium fangstmulighed, 7 lav fangstmulighed)	3,28	2,94*	3,02	3,43	3,43	3,27	3,20	3,31
Fiskenes størrelse (1=store fisk og mulighed for rekordstore fisk, 4 en blanding af større og mindre fisk, 7 mindre fisk og enkelte større fisk)	3,65	3,29*	3,68	3,87	3,49	3,83	3,97(*)	3,61
Naturoplevelse (1 = stor naturoplevelse, 4 = varierende naturoplevelse, 7 = mindre naturoplevelse)	2,87	2,41*	2,29*	3,44*	3,31(*)	2,57	3,06	3,00
Fiskevandets kvalitet (1=mener, at det er af høj kvalitet, 4 mener, at det er af varierende kvalitet, 7 mener at det er at lavere kvalitet)	2,98	2,73	2,44*	3,22	3,21	2,95	3,35(*)	3,15
Afstand til fiskestedet (1=kort afstand (under 4 km.), 4 middel afstand, 7 lang afstand (over 20 km))	3,27	2,90*	2,93	3,24	3,25	3,24	3,57	3,25
Antallet af andre lystfiskere (1 = ingen andre, 4 = enkelte, 7 = en del eller mange)	3,60	3,43	3,03*	3,58	3,60	3,34	3,72	3,22(*)
Antal besvarelser	240	102	66	72	66	78	93	69

NB: Der er foretaget en vægtet korrektion således at der antages at være lige mange mænd og kvinder
 * indikere at der er signifikant forskel på et 5 % niveau i forhold til vurdering af fiskeriet i Danmark.

(*) indikere at der er signifikant forskel på et 10 % niveau i forhold til vurdering af fiskeriet i Danmark.

En sammenligning af fiskemuligheder i Danmark med de øvrige lande, som indgår i undersøgelsen, er generelt mere usikker og er baseret på et 10 % signifikansniveau. Men det ses, at turisterne vurderer naturoplevelse på fiskepladsen i Danmark til at være højere end på fiskepladserne i Holland og Frankrig. Desuden vurderes fiskenes størrelse og fiskevandets kvalitet generelt at være højere i Danmark end i Østeuropa. Derimod vurderes der at være færre lystfiskere på fiskepladserne på de britiske øer end på fiskepladserne i Danmark. Ud fra en sammenligning af fiskepladserne på tværs af lande, så viser undersøgelsen, at turisterne vurderer, at de bedste muligheder for lystfiskeri findes i Norge og Sverige.

4.9. Opsummering om tværgående analyse af tysk lystfiskerturisme på tværs af lande

Undersøgelsen viser, at 75 % af de tyske lystfiskerturister vælger at afholde ferien i Europa, hvilket primært omfatter Danmark, Norge, Sverige, Frankrig, Holland, Italien, de britiske øer og nogle østeuropæiske lande. Den sæsonmæssige fordeling af turismen på tværs af lande viser, at der er korrelation i fordelingen af antallet af turister og dermed, at landene konkurrerer om lystfiskerturisterne. Ud fra denne betragtning er det interessant, om der er en segmentering af turisterne på tværs af lande.

De tyske turister anvender fortrinsvis bil som transportmiddel i forbindelse med lystfiskerferien. Dette er også i overensstemmelse med, at turisterne fortrinsvist vælger ferielande, der ligger i en begrænset afstand fra hjemlandet, Tyskland. De tyske turisters valg af ferieland er baseret på at begrænse transportafstanden til feriedestinationen. Dette ses ved, at det er turisterne fra Hamburg og Schleswig-Holstein, som tager til Danmark. 52 % af turisterne, som tager til Holland bor i Nordrhein-Westfalen, som grænser op til den hollandske grænse. 34 % af turisterne, som tager til Italien, Østrig og Schweiz er bosiddende i Bayern. 20 % af de turister, der tager til Frankrig kommer fra Baden-Württemberg, som grænser op til Frankrig. Når der ses på de delstater i Tyskland, hvor der er færre turister i Danmark end man skulle forvente ud fra transportafstand, så kan det noteres, at der kun er 6 % af turisterne, som er bosat i Berlin. Dette skal holdes op mod, at for turister, som rejser til Sverige og Norge, er der en andel på 11 % af turisterne, som er bosat i Berlin.

Turisternes fordeling på rejsegrupper viser, at der er et ensartet billede på tværs af landene, og at 40 % af respondenterne er på familieferie, mens ferie med vennerne udgøres af 30 % af respondenterne. Andelen af rejsegrupperne med venner, hvor alle deltager i lystfiskeriet, ligger på 60-70 % af rejsegrupperne i Danmark, Norge og Sve-

rige, mens den tilsvarende andel ligger 40-50 % i de øvrige ferielande. På familieferien er der generelt en lavere andel af personerne, som deltager i fiskeriet end der i rejsegrupperne bestående af venner. Den største deltagelse i fiskeriet på familieferien ses i Danmark, Norge og Frankrig. I rejsegrupper bestående af familier, er det i 30-40 % af rejsegrupperne kun halvdelen af personerne, som deltager i fiskeriet. Dette antyder, at der kunne være behov for, at der i ferielandet er andre aktiviteter for de personer, som ikke deltager i fiskeriet.

Når der ses på hvilke aktiviteter, som er bestemmende for valget af ferieland, så peger respondenterne primært på aktiviteterne lystfiskeri og muligheden for at slappe af. Lystfiskeriet prioriteres især af de turister, som tager til Danmark og Norge. Ved at sammenligne turisternes gennemsnitlige rangordning af aktiviteter, som har betydning for deres valg af ferieland, så ses det, at turister, der har været i Frankrig og Østeuropa, lægger signifikant mere vægt solbadning end turister, som har været i Danmark. Dette er ikke overraskende og viser, at de eksogene forhold som vejrlig naturligvis har betydning for turisternes valg af ferieland. Desuden er det vigtigt at bemærke at de turister, som tager til Sverige, Frankrig og Italien, rangordner muligheden for sportslige aktiviteter højere end turisterne, som tager til Danmark. I forbindelse med spørgeskemaundersøgelsen er det ikke muligt at afdække, hvilken form for sportsaktiviteter, som de foretrækker at gennemføre. Endeligt ses det, at de turister som tager til Holland, og de britiske øer lægger mere vægt på shopping end de turister, som tager til Danmark.

I undersøgelsen ses det, at respondenternes lystfiskeri især fordeler sig på 5 forskellige former for lystfiskeri: fiskeri ved vandløb, fiskeri ved sø, kystfiskeri, put & take og fiskeri fra båd. Turisternes lystfiskeri i Danmark er karakteriseret ved at put & take udføres af 26 % af turisterne og således har en større betydning end i de øvrige europæiske lande, hvor det typisk udgør 15 % af turisterne. Desuden nævner 34 %, at de foretager kystfiskeri i Danmark, hvilket er lidt mindre udbredt end blandt de turister, som tager til Norge. Hvis man skulle nævne et område, hvor lystfiskeri i Danmark måske kunne have potentiale for en forøgelse, kunne det være i relation til fiskeri fra båd, som 23 % af turisterne foretager i Danmark, som er markant mindre end i Norge, hvor 43 % af turisterne udøver lystfiskeri fra båd.

En interessant synsvinkel er, at se på turisternes generelle vurdering af fiskestederne på tværs af lande, dvs. uanset hvilken form for fiskeri, de har gennemført. Denne sammenligning viser, at fiskestederne i Danmark vurderes at være dårligere end i Norge mht. fangstmulighed, størrelsessammensætningen af fiskene og naturoplevel-

sen på fiskepladsen. Turisterne vurderer også at naturoplevelsen og fiskevandets kvalitet er bedre i Sverige end i Danmark. Generelt vurderer turisterne, at naturoplevelsen ved lystfiskeriet er bedre i Danmark end i Holland og Frankrig. Desuden vurderes fiskevandets kvalitet at være bedre i Danmark end i Østeuropa.

5. Tværgående analyse af lystfiskeri i Danmark, Norge, Sverige og Holland

Omfanget af lystfiskeriturisme i Danmark er i stor udstrækning knyttet til kvaliteten af det lystfiskeprodukt, som udenlandske turister tilbydes. Et interessant spørgsmål er derfor, at se på hvordan kvaliteten af lystfiskeri i Danmark er i forhold til i andre lande. For Danmarks vedkommende er det mest oplagt at sammenligne med kvaliteten af lystfiskeri i Norge, Sverige og Holland, som ud fra udbuddet af lystfiskeri, klima og afstanden fra Tyskland, må betragtes at være de tætteste alternativer til lystfiskeri i Danmark for de tyske turister. Formålet er at belyse respondenternes vurdering af kvaliteten af henholdsvis fiskeri i vandløb, fiskeri i søer og kystfiskeri, hvor størstedelen af turisternes lystfiskeri finder sted. Grundlaget for turisternes vurdering af kvaliteten af fiskestederne baserer sig på deres vurdering af det ”bedste” fiskested på deres seneste ferie til de fire lande.

5.1. Variation i formerne af lystfiskeri på ferien

En af de parametre, som kunne have betydning for lystfiskerturisternes valg af ferieland kunne være deres mulighed for at dyrke forskellige former for lystfiskeri på ferien. På det generelle plan er lystfiskeri i Danmark karakteriseret ved, at der er mulighed for at dyrke flere forskellige former for lystfiskeri. Dette kunne betyde, at turisterne vælger Danmark fordi, der er mulighed for at dyrke flere forskellige former for fiskeri på den samme ferie.

Antallet af de forskellige former for lystfiskeri, som turisternes har dyrket på deres seneste ferie, er præsenteret i tabel 5.1. Fiskeformerne i tabellen omfatter kategorierne: a) put & take, b) kystfiskeri, c) ved en sø, d) å, bæk eller elv (vandløb) e) ved havet fra båd, f) trolling, g) big game. De respondenter, der ikke har angivet, hvilke former for fiskeri de har dyrket på ferien, er ikke inkluderet i tabellen.

Det ses, at 80-85 % af respondenterne kun har dyrket 1 eller højest 2 forskellige former for lystfiskeri på deres seneste ferie. Dette viser, at turisterne kun sjældent foretrækker at skifte mellem 3 eller flere forskellige former for lystfiskeri. Dette er måske ikke så overraskende i betragtning af, at det at dyrke forskellige former for lystfiskeri på ferie kræver stort kendskab til fiskevandene i ferielandet og kræver samtidig, at der anvendes forskelligt udstyr i de forskellige vande.

På tværs af landene ses der ikke den store forskel på, hvor mange fiskeformer der vælges. Men andelen af lystfiskere, der kun dyrket én form for lystfiskeri er lidt højere i Sverige end i de andre lande.

Tabel 5.1. Fordelingen af respondenter i forhold til antallet af former for fiskeri de har gennemført, procentvis fordeling

Antallet af fiskeformer	DK	N	S	NL
1	48%	50%	58%	45%
2	33%	34%	25%	36%
3	14%	9%	16%	13%
4	2%	4%	2%	4%
5	1%	2%	0%	1%
6	0%	1%	0%	0%
7	0%	0%	0%	0%
Antal besvarelser	230	98	69	64
NB.	De forskellige for fiskesteder omfatter a) put & take fiskeri, b) kystfiskeri, c) fiskeri ved en sø, d) fiskeri ved vandløb (å, bæk), e) fiskeri ved havet fra båd, f) trolling fiskeri, g) big game fiskeri.			
NB.	Turisterne i Sverige omfatter 12 turister, som har været i Finland, mens turisterne i Holland omfatter 3 turister, som har været i Belgien			

Da andelen af turister, som kun foretager én form for fiskeri omfatter omtrent 50 % af turisterne, er det interessant at få information om hvilke former for lystfiskeri, der især tiltrækker turisterne. Dette er vist i tabel 5.2, der viser fordelingen af de turister, som kun har dyrket 1 form for lystfiskeri på deres seneste ferie.

Generelt ses det, at turisterne, som kun udøver 1 form for lystfiskeri, fordelingsmæssigt er mere jævnt fordelt på tværs af lystfiskeformer i Danmark end tilfældet er i Norge, Sverige og Holland (tabel 5.2). Dette antyder, at turisterne i Danmark er mere differentierede i deres efterspørgsel af forskellige former for lystfiskeri end turisterne i de øvrige lande. De mest anvendte typer af fiskevande er søer (ikke put & take), vandløb og kystfiskeri. Generelt ses det, at blandt turister som udelukkende dyrker 1 form for lystfiskeri, så er fiskeri ved søer mest populært på tværs af alle lande.

I Danmark er det 30 % af turisterne, som udelukkende fisker i søer eller udelukkende fisker i vandløb. Danmark skiller sig ud ved, at der er 5 % af turisterne, som udelukkende fiskeri i put & take, hvilket er højere end i de andre lande. Dette er ikke overraskende, da netop put & take fiskeri er udbredt i Danmark og meget populært blandt tyskere. Lystfiskere, der udelukkende dyrker kystfiskeri, udgør 9 % af turisterne i Danmark og udgør en andel på 6-7 % i Norge, Sverige og Holland. Kystfiskeriet i Danmark er i de seneste år blevet mere populært. Blandt andet projekter som ”Havørred eldorado Fyn” har været med til at øge interessen for denne form for fiskeri.

Norge skiller sig ud ved, at der er 15 % af turisterne, som udelukkende dyrker havfiskeri fra båd. Havfiskeri i Norge efter bl.a. meget store torsk og helleflyndere er populært. I Sverige er der betydeligt flere, som udelukkende fisker i vandløb eller søer end tilfældet er i Danmark. Holland ligger på niveau med vandløbsfiskeriet i Danmark, men hvor der i Holland hovedsageligt må være tale om kanalfiskeri.

Tabel 5.2. Respondenter som angiver kun at have gennemført én form for fiskeri på ferien, procentvis fordeling

Kun en slags fiskeform	DK	N	S	NL
Put & take	5%	1%	3%	3%
Kystfiskeri	9%	7%	6%	7%
Sø (ikke put & take)	17%	16%	23%	16%
Å, bæk, elv	13%	10%	22%	15%
Hav fiskeri fra båd	5%	15%	3%	3%
Trolling	0	0	0	0
Big-game	0	0	0	0
Samlet andel én fiskeform	48%	50%	58%	45%
Antal besvarelser	111	49	37	31

Tabel 5.3 viser andelen af lystfiskerturister, som fisker i 2 forskellige typer af fiskevande, dette omfatter omtrent en tredjedel af turisterne. Lystfiskere som både fisker ved søer og vandløb udgør den største gruppe i Danmark, Sverige og Holland og ligger på 9-14 % af turisterne. Norge skiller sig ud ved, at det er turister, som kombinerer kystfiskeri og havfiskeri (fra båd), som udgør den største gruppe med 12 % af turisterne. Danmark skiller sig ud ved, at der er en andel på 10 %, som kombinerer put & take fiskeri med en anden form for fiskeri. De fleste turister i Danmark kombinerer put & take fiskeri med fiskeri i vandløb (5 %). Ligeledes er der i Danmark også en større andel af turister, som kombinerer kystfiskeri med fiskeri ved vandløb. Det kan derfor ikke afvises, at nogle af turisterne foretrækker lystfiskeri i Danmark, fordi det er muligt at kombinere put & take og kystfiskeri med andre fiskeformer. Faktisk ses det, at der i Danmark er flere turister, som kombinerer put & take (8 %) eller kystfiskeri (12 %) med de andre former for fiskeri end, der er turister, som udelukkende dyrker put & take fiskeri (5 %) eller udelukkende dyrker kystfiskeri (9 %).

Tabel 5.3. Respondenter som angiver at have dyrket to former for lyst- fiskeri på ferien, procentvis fordeling

To fiskeformer	DK	N	S	NL
Put & take og kystfiskeri	2%	1%	0%	0%
Put & take og søfiskeri	2%	0%	3%	3%
Put & take og vandløb	5%	0%	0%	4%
Put & take og hav fiskeri fra båd	1%	0%	0%	0%
Kystfiskeri og søfiskeri (ikke put & take)	4%	5%	2%	3%
Kystfiskeri og vandløb	5%	1%	2%	1%
Kystfiskeri og havfiskeri fra båd	3%	12%	0%	3%
Søfiskeri (ikke put & take) og vandløb	9%	7%	14%	16%
Søfiskeri (ikke put & take) og havfiskeri	2%	2%	2%	0%
Vandløb og havfiskeri	7%	5%	3%	4%
Samlet andel to fiskeformer	33%	34%	25%	36%
Antal besvarelser	78	33	25	16

5.2. Turisternes vurdering af kvaliteten af lystfiskeriet på tværs af lande

Vurdering af kvaliteten af fiskepladser kan have betydning for om turisterne ønsker at besøge et ferieland igen. Ligesom vurderingen kan have betydning for videreformidling af ferien og fiskeoplevelsen til venner og familie. I undersøgelsen bedes turisterne give deres opfattelse af kvaliteten på den fiskeplads, som de synes bedst om på den seneste ferie. Respondenterne bedes vurdere kvaliteten af følgende karakteristika ved fiskepladsen: fangstmulighed, fiskenes størrelse, naturoplevelsen, kvaliteten af fiskevandet, afstanden til fiskepladsen samt antallet af andre lystfiskere på fiskepladsen. Der er forskel på fiskepladser afhængig af formen af lystfiskeri (kystfiskeri, søfiskeri, etc.). I det følgende fokuseres på de fiskeformer, som er mest udbredte i Danmark, dvs. fiskeri ved sø, fiskeri ved vandløb og kystfiskeri. Udgangspunktet for sammenligningen er en vurdering blandt de respondenter, som udelukkende har dyrket én form fiskeri på deres ferie i Danmark, Norge, Sverige eller Holland.

5.2.1. Lystfiskernes vurdering af fiskeri ved søer på tværs af lande

Søfiskeri har den største udbredelse i Sverige, hvor respondenter, som udelukkende dyrker søfiskeri udgør 23 %, mens de udgør 16-17 % af respondenterne i Danmark, Norge og Holland. I tabel 5.4 ses respondenternes gennemsnitlige vurderinger af søfiskeri i de enkelte lande.

Respondenternes vurdering af søfiskeriet viser, at fangstmulighederne vurderes at være højest i Norge, som vurderes at ligge på en gennemsnitlig værdi på 2,69, som ligger

mellem høj fangstmulighed (værdi 1) og medium fangstmulighed (værdi 4). Norge vurderes også at ligge højest på størrelsessammensætning af fiskene, hvor værdien er på 3,53, og hvor en værdi på 4 svarer til en blanding af større og mindre fisk.

Sverige vurderes at være bedst mht. naturoplevelse på fiskepladsen og fiskevandets kvalitet, hvor respondenternes vurderinger giver gennemsnitlige værdier på henholdsvis 1,75 og 1,9, hvilket er meget tæt på topkarakter i stor naturoplevelse (med værdi på 1) og høj vandkvalitet (med værdi på 1).

Når der vurderes på afstanden mellem fiskested og overnatningssted og antallet af lystfiskere på fiskepladsen, så vurderes Sverige også at være bedst med gennemsnitlige værdier på 2,75 og 2,7.

Tabel 5.4. Turisternes vurdering af egenskaber af fiskeri ved sø (ikke put & take) i Danmark, Norge, Sverige, Holland

Egenskaber ved fiskepladsen	DK	N	S	NL
Fangstmulighed (1=høj fangstmulighed, 4 medium fangstmulighed, 7 lav fangstmulighed)	3,87	2,69*	3,4	4,64
Fiskenes størrelse (1=store fisk og mulighed for rekordstore fisk, 4 en blanding af større og mindre fisk, 7 mindre fisk og enkelte større fisk)	4,15	3,53(*)	4,45	4,29
Naturoplevelse (1 = stor naturoplevelse, 4 = varierende naturoplevelse, 7 = mindre naturoplevelse)	3,18	2,07*	1,75*	3,14
Fiskevandets kvalitet (1=mener, at det er af høj kvalitet, 4 mener, at det er af varierende kvalitet, 7 mener at det er at lavere kvalitet)	3,45	2,46*	1,9*	3,96
Afstand til fiskestedet (1=kort afstand (under 4 km.), 4 middel afstand, 7 lang afstand (over 20 km))	3,42	2,81	2,75(*)	3,71
Antallet af andre lystfiskere (1 = ingen andre, 4 = enkelte, 7 = en del eller mange)	3,73	4,11	2,7*	3,43
Antal besvarelser	38	16	15	11

NB: Der er foretaget en vægtkorrektion således at der antages at være lige mange mænd og kvinder

* indikere at der signifikante på 5 % niveau mellem i forhold til vurdering af fiskeriet i Danmark

(*) indikere at der signifikante på 10 % niveau mellem i forhold til vurdering af fiskeriet i Danmark

Respondenternes samlede vurdering af søfiskeri på tværs af lande afhænger af hvilke attributter på fiskepladsen, som vurderes højest. Så det er vanskeligt at afgøre om respondenterne vurderer søfiskeriet til at være bedst i Sverige eller Norge. Derimod er der ingen tvivl om, at søfiskeriet i Sverige og Norge generelt vurderes at være af bedre kvalitet end søfiskeriet i Danmark og Holland. Dette bekræftes også i forbindelse med statistiske tests af, om der er signifikant forskel på den gennemsnitlige vurdering i Danmark i forhold vurderingen i hvert af de øvrige lande. Dette viser, at fangstmuligheden og størrelsessammensætningen af fiskene vurderes at være signifikant højere i Norge end i Danmark. Naturoplevelse og fiskevandets kvalitets vurderes at være

signifikant højere i Norge og Sverige end i Danmark. I Sverige vurderes forholdene vedrørende afstanden til fiskepladsen og antallet af andre lystfiskere at være signifikant bedre end i Danmark. Der kan ikke afdækkes nogen signifikante forskelle mellem Danmark og Holland. Dette er ikke overraskende i betragtning af de relativt få respondenter i undersøgelsen.

5.2.2. Lystfiskernes vurdering af fiskeri ved vandløb på tværs af lande

I undersøgelsen er fiskeri ved vandløb defineret bredt og inkluderer fiskeri ved å, bæk, elv og kanal. Fiskeri ved vandløb har den største udbredelse i Sverige, hvor 22 % af respondenterne udelukkende fisker ved vandløb, mens andelen af respondenter i Danmark, Holland og Norge er på henholdsvis 13 %, 15 % og 10 %. Det lave antal af respondenter reducerer muligheden for at påvise signifikante forskelle i vurderingerne på tværs af lande.

Når der ses på vurderingen af fangstmuligheden og fiskenes størrelsessammensætning, så ligger alle lande inden foret interval fra 3,3 til 4 i værdi (tabel 5.5). Dette viser et generelt billede af, at der vurderes at være en medium fangstmulighed, og fiskenes sammensætning vurderes til at bestå af en blanding af større og mindre fisk. Når der ses på fiskeri i vandløb og karakteristika for fangstmulighed og fiskenes størrelse, så kan det ikke ud fra undersøgelsen afdækkes, hvilket af de fire lande Norge, Sverige, Danmark og Holland, som respondenterne foretrækker.

Blandt respondenterne vurderes Sverige at give den bedste naturoplevelse og at have den bedste kvalitet af fiskevandet på tværs af de fire lande. I Sverige gives naturoplevelse ved vandløb en værdi på 2,54, mens fiskevandet kvalitet ligger på en værdi på 2,43.

Respondenternes vurdering af afstanden mellem overnatningssted og fiskevand udviser ikke nogen forskel på tværs af lande, og den generelle vurdering er, at afstanden oftest er på mellem 4 og 20 kilometer til fiskepladsen. Når der ses på antallet af andre fiskere ved vandløbet, så vurderes der at være signifikant færre mennesker på fiskepladserne i Sverige og Holland, end der er i Danmark og Norge.

For fiskeri i vandløb vurderes fangstmuligheden og størrelsessammensætningen af fiskene i Danmark at være på linje med forholdene i Norge, Sverige og Holland. Derimod vurderer respondenterne, at fiskevandets kvalitet for vandløb er dårligere i Danmark end i Sverige. Endeligt vurderer respondenterne at der generelt er flere fi-

skere ved vandløbene i Danmark, end der er i Sverige og Holland. Generelt vurderes der dog kun at være enkelte fiskere ved vandløbene i Danmark.

Tabel 5.5. Turisternes vurdering af egenskaber af fiskeri ved å, bæk, elv i Danmark, Norge, Sverige, Holland

Egenskaber ved fiskepladsen	DK	N	S	NL
Fangstmulighed (1=høj fangstmulighed, 4 medium fangstmulighed, 7 lav fangstmulighed)	3,57	3,3	3,44	3,8
Fiskenes størrelse (1=store fisk og mulighed for rekordstore fisk, 4 en blanding af større og mindre fisk, 7 mindre fisk og enkelte større fisk)	3,99	3,53	3,55	4
Naturoplevelse (1 = stor naturoplevelse, 4 = varierende naturoplevelse, 7 = mindre naturoplevelse)	3,17	2,83	2,54	3,26
Fiskevandets kvalitet (1=mener, at det er af høj kvalitet, 4 mener, at det er af varierende kvalitet, 7 mener at det er at lavere kvalitet)	3,43	2,99	2,43*	4
Afstand til fiskestedet (1=kort afstand (under 4 km.), 4 middel afstand, 7 lang afstand (over 20 km))	3,53	2,99	3,15	3,26
Antallet af andre lystfiskere (1 = ingen andre, 4 = enkelte, 7 = en del eller mange)	4,23	3,82	2,71*	2,6*
Antal besvarelser	31	10	14	10

NB: Der er foretaget en vægtkorrektion således at der antages at være lige mange mænd og kvinder

* indikere at der signifikante på 5 % niveau mellem i forhold til vurdering af fiskeriet i Danmark

(*) indikere at der signifikante på 10 % niveau mellem i forhold til vurdering af fiskeriet i Danmark

5.2.3. Lystfiskernes vurdering af kystfiskeri på tværs af lande

I undersøgelsen er der på tværs af lande 6-9 % af respondenterne, som udelukkende har dyrket kystfiskeri på ferien. Det begrænsede antal personer betyder, at det er vanskeligt at påvise signifikante forskelle i respondenternes vurdering af kvaliteten af kystfiskeriet på tværs af lande (tabel 5.6).

Ud fra respondenternes gennemsnitlige vurdering af landene ses der at være en medium fangstmulighed i alle lande. Sammensætningen af fiskenes størrelse viser, at respondenterne vurderer, at der er en blanding af større og mindre fisk. Naturoplevelsen vurderes at have en varierende kvalitet, hvilket svarer til en middelbedømmelse på omtrent 4 ud fra en skala, som ligger mellem 1 og 7. Respondenterne vurderer vandkvaliteten til at være lidt bedre end den til middel bedømmelse på 4. Afstanden til fiskepladsen vurderes at ligge i intervallet 4 til 20 kilometer fra overnatningsstedet, og respondenterne vurderer, at der er enkelte lystfiskere på fiskepladsen. I betragtning af det relativt begrænsede antal respondenter, som anvender kystfiskeri i undersøgelsen, så kan der ikke drages nogen entydig konklusion om i hvilket land, respondenterne vurderer, at kystfiskeriet er bedst.

Tabel 5.6. Turisternes vurdering af egenskaber af fiskeri ved kystfiskeri i Danmark og Norge

Egenskaber ved fiskepladsen	DK	N	S	NL
Fangstmulighed (1=høj fangstmulighed, 4 medium fangstmulighed, 7 lav fangstmulighed)	3,33	3,23	3,91	3,76
Fiskenes størrelse (1=store fisk og mulighed for rekordstore fisk, 4 en blanding af større og mindre fisk, 7 mindre fisk og enkelte større fisk)	3,87	3,80	4	3,23
Naturoplevelse (1 = stor naturoplevelse, 4 = varierende naturoplevelse, 7 = mindre naturoplevelse)	3,98	3,52	3,83	2,93
Fiskevandets kvalitet (1=mener, at det er af høj kvalitet, 4 mener, at det er af varierende kvalitet, 7 mener at det er at lavere kvalitet)	2,97	4,38	3,66	2,46
Afstand til fiskestedet (1=kort afstand (under 4 km.), 4 middel afstand, 7 lang afstand (over 20 km))	2,97	4,09	3,91	2,46
Antallet af andre lystfiskere (1 = ingen andre, 4 = enkelte, 7 = en del eller mange)	3,88	4,28	3,91	3,76
Antal besvarelser	20	7	4	5

NB: Der er foretaget en vægtkorrektion således at der antages at være lige mange mænd og kvinder

* indikere at der signifikante på 5 % niveau mellem i forhold til vurdering af fiskeriet i Danmark

(*) indikere at der signifikante på 10 % niveau mellem i forhold til vurdering af fiskeriet i Danmark

5.3. Opsummering af tværgående analyse af lystfiskeri i Danmark, Norge, Sverige og Holland

I et internationalt perspektiv vil lystfiskerturister ofte tage udgangspunkt i kvaliteten af det ”lystfiskeprodukt”, som tilbydes i forskellige ferielande, når de skal foretage deres valg af ferieland. I undersøgelsen af de tyske lystfiskerturister ses der derfor på, hvilke former for lystfiskeri de dyrker på ferien, og hvordan de vurderer kvaliteten af lystfiskeriet. Der foretages en sammenligning af turisternes vurderinger af Danmark Norge, Sverige og Holland, da disse lande må antages at være oplagte alternativer ud fra udbuddet af lystfiskeri, klima og transportafstand for de tyske turister. Turisternes vurdering af lystfiskekvaliteten er baseret på deres vurdering af 6 forskellige karakteristika ved den fiskeplads, som de synes bedst om på den seneste ferie. De 6 karakteristika omfatter fangstmulighed, fiskenes størrelse, naturoplevelsen, kvaliteten af fiskevandet, afstanden til fiskepladsen samt antallet af andre lystfiskere på fiskepladsen. Alle respondenter i undersøgelsen er blevet præsenteret for en fælles ramme til at kategorisere karakteristika ved fiskepladsen, således at det sikres, at respondenterne ud fra et fælles grundlag kan bedømme de enkelte karakteristika ved fiskepladsen på en værdiskala, som løber fra 1 til 7.

Når der ses på turisternes angivelse af, hvilke former for fiskeri de dyrker på ferien, så fremgår det, at 80-85 % anvender 1 eller højst 2 forskellige former i løbet af ferien. Den største gruppe (50 %) består af turister, som udelukkende dyrker 1 form for fi-

skeri på ferien. Dette omfatter turister, som udelukkende fisker ved søer (16-23 %) eller udelukkende fisker ved vandløb (10-22 %). Generelt ses det, at turisterne, som kun udøver 1 form for lystfiskeri fordeler sig mere jævnt på tværs af lystfiskeformer i Danmark end tilfældet er i Norge, Sverige og Holland. Dette kunne antyde, at turisterne i Danmark er mere differentierede i deres efterspørgsel af forskellige former for lystfiskeri end turisterne i de øvrige lande. Desuden adskiller turisterne i Danmark sig ved, at en større andel udelukkende fisker ved put & take søer (5 %) og dyrker kystfiskeri (9 %), hvor andelen i de øvrige lande ligger på 2-3 % og 6-7 %.

Turister, som dyrker 2 former for fiskeri på ferien, udgør omtrent en 1/3 af turisterne i alle lande. For de turister, som dyrker 2 former for fiskeri, er en kombination af fiskeri ved sø og fiskeri ved vandløb den hyppigst forekommende og, udgør 9-14 % af samtlige turister. I Danmark ses det, at der er flere turister som kombinerer put & take fiskeri (8 %) eller kystfiskeri (12 %) med andre former for fiskeri end, der er turister, som udelukkende dyrker put & take fiskeri (5 %) eller udelukkende dyrker kystfiskeri (9 %). Det kan derfor ikke afvises, at nogle af turisterne foretrækker lystfiskeri i Danmark, fordi det er muligt at kombinere put & take og kystfiskeri med andre fiskeformer.

Når der ses på turisternes vurderinger af kvaliteten af lystfiskeri på tværs af lande, er det vigtigt at holde sig for øje, at sammenligningerne er baserede på et meget begrænset antal respondenter. På trods af dette er der alligevel tegn på signifikante forskelle i respondenternes vurdering af lystfiskeriet på tværs af lande. Dette relaterer sig primært til forskelle i vurderingerne af søfiskeri og fiskeri ved vandløb, hvorimod der ikke er belæg for at drage noget entydigt resultat i relation til kystfiskeriet.

Respondenternes vurdering af fiskeri ved søer viser, at kvaliteten af fiskeriet vurderes at være signifikant bedre i Sverige og Norge end Danmark og Holland. I fiskeriet ved søer vurderes fangstmuligheden og størrelsessammensætningen at være bedst i Norge, hvor der vurderes at være en medium til høj fangstmulighed, og sammensætning af fiskene angives at være en blanding af større og mindre fisk. I Danmark vurderes der at være en medium fangstmulighed og flere mindre fisk end i Norge.

Søfiskeri i Sverige og Norge vurderes mht. naturoplevelse og fiskevandets kvalitet at være bedre end i Danmark. I Danmark vurderes naturoplevelse og fiskevandet til en middel karakter, mens det i Norge og Sverige vurderes at have en høj til middel karakter.

Undersøgelsen viser, at turisterne vurderer, at der er begrænset forskel i kvaliteten af vandløbene på tværs af lande. Dette er ikke overraskende, givet at vurderingerne bygger på et begrænset antal respondenter. Alligevel er der to forhold, hvor fiskeriet ved vandløb i Sverige vurderes at være signifikant bedre end i Danmark. For det først vurderer turisterne, at vandkvaliteten er bedre i Sverige end i Danmark. Desuden vurderes det, at der er færre lystfiskere på fiskepladserne i Sverige end i Danmark. I fiskeri ved vandløb i Danmark, Norge, Sverige og Holland vurderer turisterne fangstmulighed, sammensætningen af fiskearterne, og naturoplevelse til middelkarakterer.

6. Choice Eksperiment analyse af tyske turisters betalingsvillighed (valghandlingsanalyse)

Undersøgelse af de tyske lystfiskerturister viser, at muligheden for at dyrke lystfiskeri er den aktivitet på ferien, som turisterne i undersøgelsen prioriterer højest. Hidtil har der været fokuseret på at afdække Danmarks konkurrencesituation i forhold de lande, som vi normalt sammenligner os med.

I det følgende ændres fokus, så der ses på turisternes betalingsvillighed i relation til lystfiskeri i Danmark. Dette baserer sig på lystfiskernes vurdering af specifikke forhold på fiskepladsen. Formålet er at afdække turisternes betalingsvillighed for forskellige typer af fiskekvalitet (naturkvalitet, vandkvalitet, fangstmulighed, uforstyrrelighed, adgangsforhold, m.v.), som karakteriserer fiskepladsen. Der er tale om en efterspørgselsanalyse, som anvendes til at udlede de udøvende lystfiskerturisters præferencer for fiskevande i Danmark. Undersøgelsen bygger på metoden ”Choice Eksperiment” (CE) på dansk kaldet valghandlingseksperimenter. CE er karakteriseret som en hypotetisk værdisætningsmetode. Dvs., at metoden typisk anvendes til at analysere efterspørgslen efter hypotetiske ændringer i enten varer som handles på et marked, så som økologisk mælk, eller varer som ikke kan købes i butikker så som lystfiskeri. I denne undersøgelse anvendes CE analysen i forbindelse med valg af fiskevand, hvor der indledes med nogle spørgsmål, der er forankret i det fiskeri, som turisten har dyrket på ferien. Informationerne bag CE analysen bygger på den viden, som opnås gennem spørgeskemaundersøgelsen af lystfiskerturisterne.

6.1. Attributter i turismeundersøgelsen

Den information, som afdækkes af valghandlingseksperimenter, er turisternes villighed til at betale for en ændring i niveauet af de enkelte attributter, som karakteriserer fiskepladsen. Grundlaget for analysen er baseret på hypotetiske valg. Det er vigtigt, at respondenterne får det bedst mulige grundlag til at vurdere betydningen af en given egenskab, og derfor er der i forbindelse med turismeundersøgelsen en række indledende spørgsmål, hvor respondenterne bedes om at vurdere, det konkrete fiskested, som de synes bedst om på deres seneste ferie til udlandet. Formålet er at skabe en forankring i forhold til en konkret fiskeplads, således at respondenterne gøres bekendt med egenskaberne og egenskabernes niveauer før de bedes om at gennemføre valghandlingseksperimenterne.

I turismeundersøgelse er en fiskeplads karakteriseret ved 6 forskellige egenskaber, som er udgangspunktet for CE analyse af fiskepladsen i relation til lystfiskeri (Boks 6.1).

For de udenlandske lystfiskere er efterspørgselen knyttet til egenskaberne ved den konkrete fiskelokalitet, hvor lystfiskeriet gennemføres, og værdisætningen er knyttet til de attributter, som kendetegner fiskepladsen. Centrale attributter i analysen er:

- Fangstmuligheder (sandsynligheden for fangst)
- Fiskenes størrelse (store fisk, små fisk)
- Naturoplevelsen på fiskepladsen (autentisk natur, kulturlandskaber, etc.)
- Fiskevandets kvalitet (rent, lettere forurenede, forurenede)
- Afstanden til fiskepladsen (let eller besværlig adgang)
- Antallet af andre fiskere (graden af uforstyrrelighed, være-sig-selv eller det sociale element)

I valghandlingseksperimenter er der for hver af egenskaberne ved fiskepladsen defineret tre forskellige niveauer for kvaliteten. For 4 af attributterne: fangstmulighed, fiskenes størrelse, naturoplevelsen og fiskevandets kvalitet (se boks 6.1) forventes der en positiv betalingsvillighed ved et højere niveau, mens der for 2 af attributterne: antallet af andre fiskere og afstanden til fiskepladsen forventes en negativ betalingsvillighed ved et højere niveau. Generelt gælder det, at betalingsvillighed måles i forhold til niveauændringer for hver attribut. Eksempelvis vil en eventuel betalingsvilje for fiskevandets kvalitet være tilknyttet en niveauændring fra ”forurenede” til ”lettere forurenede” eller til ”rent”.

Boks 6.1. Attributter bag vurderingen af kvalitet ved fiskeplads

I det følgende beskrives de seks ting du skal vurdere fiskestedet på baggrund af.

1. Fangstmulighed. Om du fisker på et sted, hvor der er:

- Lav fangstmulighed, dvs. at det langt fra er sikkert, at du vil fange en fisk per fisketur
- Medium fangstmulighed, dvs. at der er en nogenlunde chance for at fange en fisk per fisketur
- Høj fangstmulighed, dvs. at det er næsten sikkert, at du vil fange en fisk per fisketur

2. Fiskenes størrelse. Om du fisker på et sted, hvor du kan fange:

- Mindre fisk og enkelte større fisk
- En blanding af større og mindre fisk
- Store fisk og mulighed for rekordstore fisk

3. Naturoplevelsen. Om du fisker på et sted, hvor:

- Du oplever en lavere naturoplevelse ved fiskestedet. Naturen er præget af menneskelig aktivitet og virksomhed. Området er kendetegnet ved eksempelvis plejede naturområder, mindre og større veje, moler og måske større bygninger.
- Du får en varierende naturoplevelse ved fiskestedet. Naturen er i nogen grad præget af menneskelige aktiviteter. Der er af og til lyde fra menneskelig aktivitet af og til vilde dyr, mindre bygninger i nærheden, mindre veje, gårde mv.
- Du får en stor naturoplevelse ved fiskestedet. Naturen er præget af stilhed eller naturlige lyde, vilde dyr, smukt landskab og begrænset menneskelig aktivitet i form af eksempelvis grusveje og små bygninger. Der er typisk tale om større skove og naturlandskaber, ældre brakmarker, ådale, naturlige strande, mv.

4. Fiskevandets kvalitet. Om du fisker på et sted, hvor:

- Du oplever, at fiskevandet er af lavere kvalitet - eksempelvis ved, at vandet i en sø eller ved en kyststrækning er uklart og bærer præg af forurening. Fisker du ved et vandløb oplever du måske, at vandløbet er kanaliseret og ikke løber naturligt
- Du oplever, at fiskevandet er af varierende kvalitet - eksempelvis ved, at vandet i en sø eller ved en kyststrækning er nogenlunde rent og klart. Fisker du ved et vandløb oplever du måske, at vandløbet er nogenlunde uberørt.
- Du oplever, at fiskevandet er af høj kvalitet - eksempelvis ved, at vandet i en sø eller ved en kyststrækning er rent og klart. Fisker du ved et vandløb oplever du måske, at vandløbet virker uberørt og løber helt naturligt.

5. Afstand fra overnatningssted til fiskestedet. Om du fisker på et sted, som er:

- Kort afstand fra overnatningsstedet – under 4 km
- Middel afstand fra overnatningsstedet mellem 4 og 20 km
- Lang afstand fra overnatningsstedet – over 20 km

6. Antallet af lystfiskere. Om du fisker på et sted, hvor:

- Der ikke er andre lystfiskere end dig
- Der er enkelte andre lystfiskere udover dig
- Der er en del eller mange lystfiskere udover dig

6.2. Valghandlingseksperiment i turismeundersøgelsen

Valghandlingseksperimentet gennemføres ved, at respondenterne bedes vælge mellem forskellige typer af fiskevand. Et eksempel på en valghandlingssituation, som respondenterne kunne stilles overfor er vist i boks 6.2 nedenfor. Respondenten bedes om at vælge mellem fiskested A, fiskested B eller ”ingen af disse”.

Boks 6.2. Valghandlingseksperiment

Hvilket fiskested foretrækker du?

(Hvis begge beløb er større, end hvad du vil betale, da skal du vælge ingen af disse)

VALGSITUATION NR. 1

	At fiske på fiskested A	At fiske på fiskested B	Ingen af disse
Fangstmulighed	Middel fangstmulighed	Lav fangstmulighed	
Fiskens størrelse	Mindre fisk og enkelte større fisk	En blanding af større og mindre fisk	
Naturen	Stor naturoplevelse	Lille naturoplevelse	
Fiskevandets kvalitet	Nogenlunde rent og klart	Uklart og bærer præg af forurening	
Afstand til fiskestedet	Transport mellem 4 og 20 km	Transport over 20 km	
Antallet af lystfiskere	Der er enkelte andre lystfiskere	Der er ikke andre lystfiskere	
Udgifter (euro) til dagskort (24 timer)	75	150	
Marker hvilket fiskested du ville foretrække	☐	☐	☐

Grundlaget for valghandlingseksperimentet er, at turisterne for hver valgsituation kan angive, hvilket af de tre alternativer de foretrækker. Hvis respondenterne ikke er villige til at betale prisen for nogen af alternativerne, har de muligt for at vælge ”ingen af disse”. For at sikre den størst mulige pålidelighed af respondenternes valghandlinger, er der i spørgeskemaet en scenariebeskrivelse, hvor respondenterne forberedes til valghandlingseksperimentet. Desuden er det væsentligt i undersøgelsen at sikre, at respondenterne faktisk er villige til at betale de udgifter, som er præsenterede i valghandlingseksperimentet. I boks 6.3 vises den scenariebeskrivelse, som de tyske lystfiskerturister præsenteres for i turismeundersøgelsen. Intentionen er, at denne scenariebeskrivelse på en fyldestgørende måde sætter svarpersonerne i stand til at foretage deres hypotetiske valg, så disse så vidt muligt svarer til hvad svarpersonerne ville have valgt i en virkelig situation. Dette er med til at sikre undersøgelsens validitet samt reducere risikoen for, at svarpersonerne overvurderer deres faktiske betalingsvillighed.

Boks 6.3. Scenariebeskrivelse

Når du besvarer de følgende spørgsmål, skal du forestille dig, at du skal ud og fiske i Danmark.

Formålet med denne undersøgelse er at undersøge lystfiskeres ønsker og holdninger til fiskeriet i Danmark, så lystfiskeriet i Danmark kan blive mere attraktivt.

I hvert spørgsmål beder vi dig om at vælge mellem 2 forskellige fiskesteder, hvor der til hvert fiskevand er knyttet en betaling for at få adgang til fiskevandet. Betalingen er et dagskort der giver adgang til det pågældende fiskevand et helt døgn (24 timer).

Du skal således forestille dig at du er i Danmark og har valget mellem forskellige fiskesteder der hver især koster noget at få adgang til. Selvom du ikke tror du nogensinde kommer til at fiske i Danmark, beder vi dig tage stilling til de viste fiskesteder.

Hvis du synes, at dagskortet til fiskevandene er for dyrt i forhold til det, de er værd, har du mulighed for at svare, at du ikke vil vælge nogle af disse "fiskesteder".

Prøv at forestille dig hvad de beskrevne forskelle på fiskevandene betyder for den glæde du har ved at fiske, og sammenhold dette med om du er villig til at betale den anførte betaling per gang. Der er ikke planer om at hæve udgifterne til lystfiskeri, undersøgelsen skal kun give information om hvordan udenlandske lystfiskere i Danmark prioriterer forskellige fiskesteder.

Husk at overveje hvordan udgiften til fiskeri vil påvirke dit rådighedsbeløb til andre formål. I tilsvarende studier har det vist sig, at folk har en tendens til at overvurdere, hvor meget de rent faktisk ville være villige til at betale. Hvis du vælger et af de præsenterede fiskesteder, skal du derfor være helt sikker på, at du rent faktisk vil betale det pågældende beløb for en dags fiskeri.

6.3. Frasortering af protestbydere

I hypotetiske undersøgelser ses det ofte, at enkelte respondenter vælger at afgive såkaldte protestbud, dvs. at deres hypotetiske betalingsvillighed ikke giver et retvisende billede af deres sande betalingsvilje. For at undgå at protestbydere påvirker betalingsvilligheden i undersøgelsen, er der efter valghandlingsspørgsmålene stillet et opfølgningsspørgsmål, som søger at identificere eventuelle protestbydere. Spørgsmålet, som er gengivet i boks 6.4, er kun stillet til de respondenter, som i alle 6 valghandlingsspørgsmål har valgt "ingen af disse"-alternativet. Hvis de i dette spørgsmål angiver en af årsagerne markerede med fed skrift i boks 6.4 som grund til konsekvent at have valgt "ingen af disse"-alternativet, bliver de klassificeret som protestbydere og efterfølgende sorteret fra. Er årsagen derimod ikke markeret med fed i boks 6, er der tale om legale valg, som må formodes at afspejle respondenternes sande præferencer.

Boks 6.4. Spørgsmål til frasortering af protestbydere

- Du har i valgspørgsmålene svaret "ingen af disse". ☐ **Jeg vil ikke betale for bedre fiskeri i Danmark**
- ☐ Jeg har ikke råd til at betale mere for fiskeri i Danmark
- ☐ Jeg foretrækker det nuværende fiskeri
- Hvad er den vigtigste årsag til dette? ☐ **Jeg tror ikke på at de viste ændringer vil finde sted**
- ☐ **Danskere skal selv betale for bedre fiskeri i Danmark**
- ☐ **Jeg ville aldrig drive lystfiskeri i Danmark**
- ☐ **Jeg ville aldrig holde ferie i Danmark**
- ☐ I forhold til angivne forbedringer er priserne for høje
- ☐ **ved ikke**

Af undersøgelsens i alt 1006 respondenter er der 38 respondenter, som efterfølgende er blevet klassificeret som protestbydere og dermed ikke indgår i værdisætningen.

6.4. Det metodiske grundlag

Når respondenterne foretager de ovenfor beskrevne valg, er det en grundlæggende antagelse, at de er nyttemaksimerende og således vil optimere egen nytte ved det pågældende valg. Respondenternes valg tager udgangspunkt i en nyttefunktion, hvor nytten af en fiskeplads er en funktion af karakteristika af attributterne på fiskepladsen. Heri ses tilknytningen til Lancasters forbrugsteori, som hævder, at et gode ikke har indbygget nytte i sig selv, men at nytten udspringer af sammensætningen af et godes attributter og niveauerne af disse attributter (Lancaster 1966).

Betragt indledningsvis en respondents valg af en fiskeplads. Respondenten antages at have følgende nyttefunktion:

$$U_{in} = U(Z_{in}) \quad (6.1)$$

U er nytten af fiskepladsen i for respondenterne n . U antages at være en funktion af Z , der er en vektor af attributter for fiskepladsen i . Hvis respondenterne skal vælge mellem to forskellige fiskepladser, som adskiller sig i kraft af deres respektive attributniveauer, indebærer antagelsen om nyttemaksimering, at respondenterne er i stand til at sammenligne de to alternativer og vælge den fiskeplads, der giver den største nytte. Således ville fiskeplads i blive valgt frem for fiskeplads j , hvis $U_i > U_j$.

Attributter kan opfattes og vurderes forskelligt fra respondent til respondent bl.a. grundet personlig smag, og kun respondenten selv kender sin sande nyttefunktion. Her kommer den anden tilknytning til økonomisk teori ind i billedet, idet disse valg kan tolkes i lyset af den såkaldte Random Utility Teori (RUT). Det er i praksis ikke muligt at observere nytten, U , som respondenten opnår ved sit valg. Derimod er det muligt at observere respondents valg mellem de to fiskepladser, og dermed hvilken fiskeplads som giver respondenten den største nytte. Dette betyder, at der er information om såkaldt indirekte nyttefunktion, $V_{in}=V(Z_{in})$. Da det ikke er muligt at observere den egentlige nyttefunktion, gælder det, at $V_{in} \neq U_{in}$. Ud fra Random Utility Teori antages det, at nyttefunktionen i formel (6.1) kan opsplittes i to dele, nemlig en observerbar og en ikke observerbar.

$$U_{in} = V(Z_{in}) + \varepsilon(Z_{in}) \quad (6.2)$$

I ovenstående formel beskriver V den observerbare del af nytten, mens ε er et udtryk for den uobserverede del. Som i formel (6.1) er begge påvirket af attributterne, Z . Det antages, at nyttefunktionen er stokastisk med et restled, ε , der varierer fra respondent til respondent. Det stokastiske restled i nyttefunktionen bevirker, at man ikke kan forudsige valghandlingen med sikkerhed, men kun tale om sandsynligheder herfor. Nyttefunktionen bliver dermed *probabilistisk* i sin natur. Sandsynligheden for, at respondenter vil vælge fiskeplads i frem for andre fiskepladser j , er derfor givet ved

$$\begin{aligned} P_{in} &= P(U_{in} > U_{jn} \forall j \neq i) \\ &= P(V_{in} + \varepsilon_{in} > V_{jn} + \varepsilon_{jn} \forall j \neq i) \\ &= P(\varepsilon_{jn} - \varepsilon_{in} < V_{in} - V_{jn} \forall j \neq i) \end{aligned} \quad (6.3)$$

Den indirekte nyttefunktion antages typisk at være lineært additiv, dvs. den samlede nytte fås ved at summere over de nyter, som hver enkelt attribut bidrager med. Følgelig kan den indirekte nyttefunktion specificeres som $V_{in}=\beta'_{in}X_i$, hvor β' er en vektor for nytteparametrene for de enkelte attributter i X . Formålet i analysen er at estimere disse β -parametre, som måler værdien af en marginal ændring af en given attribut. For at modellere ovenstående sandsynlighed og estimere β -parametrene foretages en antagelse om det stokastiske restleds fordeling. I den såkaldte Logit model, som er anvendt, antages der at være en Gumbel-fordeling, hvilket er den hyppigst anvendte for-

delingsantagelse i valghandlingseksperimenter (Train 2003). Vha. af algebraiske regneregler kan valgsandsynligheden i Logit modellen kortfattet udtrykkes som i formel (6.4). For den matematiske manipulation fra formel (6.3) til (6.4) henvises til Train (2003).

$$P_{ni} = \frac{e^{\beta_i X_n}}{\sum_j e^{\beta_j X_n}} \quad (6.4)$$

De marginale substitutionsrater mellem to attributter udtrykkes ved forholdet mellem de to attributters respektive β -parametre. Hvis nævneren er den estimerede β -parameter for prisattributten, benævnes forholdet ofte som den *implicitte pris* (Hanley et al. 2002), der beskriver betalingsviljen, WTP, for pågældende marginale ændring af en attribut:

$$WTP = \frac{-\beta_x}{\beta_{pris}} \quad (6.5)$$

Logit modellen beskrevet i formel (6.4) indebærer en del antagelser. Der antages at være varianshomogenitet, hvilket medfører at alle respondenter antages at have ens β -parametre i nyttefunktionen. Med andre ord antages alle respondenterne at have ens præferencer for lystfiskeri. En anden væsentlig antagelse ved Logit modellen er, at respondentens valg mellem fiskesteder skal efterkomme antagelsen om uafhængighed fra irrelevante alternativer (Independence of Irrelevant Alternatives – se Ben-Akiva & Lerman (1985) for en nærmere beskrivelse). For at tage højde for disse antagelser anvendes en mixed logit model, som ikke er begrænset af ovennævnte antagelser. I mixed logit modellen er baseret på β -parametrene varierer mellem respondenterne ud fra en normalfordeling. For hver attribut estimeres der derfor både en middelværdi og en spredning omkring denne. Dermed tillader modellen at respondenterne kan have heterogene præferencer for lystfiskeri. Pris-attributten modelleres dog som en fast parameter, dvs. ens for alle respondenter, da udregningen af betalingsviljen ellers besværliggøres voldsomt, se eksempelvis Meijer & Rouwendal 2006. Endvidere er der i anvendte model specificeret en alternativ-specifik konstant (ASC), som er knyttet til ”ingen af disse”-valgmuligheden i valgsituationerne. Estimatet for denne parameter, som modelleres som en fast parameter, beskriver respondentens systematiske dis-

nytte ved at vælge dette alternativ frem for et af de to fiskesteder, uanset fiskestedernes attributniveauer. I modellen indgår en såkaldt error component parameter, som er specificeret som værende fælles for de to fiskestedsvalgmuligheder. Dermed tillader modellen korrelation i nyten af fiskestedsvalgmulighederne samtidig med, at den tillader variansen for disse alternativer at adskille sig fra variansen for ”ingen af disse”-valgmuligheden (Scarpa et al. 2007). Modellen er dermed fleksibel nok til at håndtere, at respondenter ofte finder det sværere at vurdere de eksperimentelt generede valgmuligheder (fiskestederne) end ”ingen af disse”-valgmuligheden.

Som det fremgår af formel (6.5) ligger de estimerede β -parametre direkte til grund for betalingsviljeestimererne. Da fokus i nærværende rapport er at måle betalingsviljen for lystfiskeri, er det valgt kun at præsentere betalingsviljeestimer og ikke de i modellen estimerede β -parametre. I de nedenstående tabeller præsenteres således WTP estimer, som er udregnet på baggrund af β -parameter estimer opnået i ovenfor beskrevne mixed logit model. Modellen er kørt på 5 forskellige samples:

- 1) Det fulde effektive sample bestående af 968 respondenter
- 2) Et del-sample bestående af de i alt 238 respondenter, som i spørgsmål 20 angiver, at deres seneste ferie har været i Danmark
- 3) Et del-sample bestående af de i alt 730 respondenter, som i spørgsmål 20 angiver, at deres seneste ferie *ikke* har været i Danmark
- 4) Et del-sample bestående af de i alt 519 mænd, der indgår i sample 1 (uanset hvilket land de senest har været på ferie i)
- 5) Et del-sample bestående af de i alt 468 kvinder, der indgår i sample 1 (uanset hvilket land de senest har været på ferie i)

De estimerede betalingsviljer for sample 1-3 er vist i tabel 32, mens resultater fra sample 4-5 er vist i tabel 33. Da det ikke fremgår af tabellerne, skal det her nævnes, at den parametriske model for alle fem samples opnår justerede McFadden pseudo- R^2 værdier på over 0,18, hvilket indikerer, at modellen generelt beskriver variationen i datasættet på tilfredsstillende vis (Louviere et al. 2000). Ligeledes skal det nævnes, at den parametriske model afslører signifikant heterogenitet i respondenternes præferencer, når det drejer sig om ”medium fangstmulighed”, ”stor naturoplevelse” samt ”rent

og klart fiskevand”. For de øvrige attributter og niveauer kan modellen imidlertid ikke afvise, at respondenterne har ens præferencer.

Som tidligere nævnt udtrykker nytte-/betalingsviljeestimerne værdien af en marginal ændring af en given attribut. Da niveauerne for fiskepladsattributterne af natur er defineret ud fra kvalitative kategorier, så vil en marginal ændring ikke nødvendigvis måles som en lineær ændring af nytten. Derfor anvendes dummy-kodning, således at det er muligt at måle ændring af betalingsvilligheden for hvert enkelt attributniveau. Som en konsekvens heraf, er det nødvendigt i modelleringen at fastsætte et reference-niveau for hver enkelt fiskestedsattribut. For alle attributterne er det valgt at anvende det laveste niveau som referenceniveau. De estimerede betalingsviljeestimer for en given attribut udtrykker således værdien af ændringen fra referenceniveauet til det pågældende attributniveau. Eksempelvis er betalingsviljeestimatet for ”Naturoplevelse – Høj” et udtryk for værdien af at ændre naturoplevelsen på fiskestedet fra ”lav” til ”høj”.

6.5. Resultater af valghandlingseksperimenter for tyske turister

Ser man på de estimerede betalingsviljer for sample 1 i tabel 6.1, fremgår det, at alle attributniveauer på nær en enkelt (”Størrelse af fisk – Medium”) har signifikant betydning for værdien af et fiskested. Resultatet viser, at der er en positiv betalingsvilje til at øge fangstmuligheden, størrelsen af fisk, naturoplevelsen og vandkvaliteten. Mens der er en negativ betalingsvilje, når transportafstand til fiskepladsen og antallet af andre fiskere øges.

Vandkvaliteten er den egenskab ved fiskepladsen, hvor turisterne er villige til at betale pris for en ændring fra lav til høj vandkvalitet, hvilket i undersøgelsen er på ca. 440 kr. Fangstmulighed er den egenskab med den næsthøjeste betalingsvilje, som er på ca. 327 kr. i forhold til lav fangstmulighed. For naturoplevelse ved fiskepladsen er der en betalingsvillighed på 244 kr., mens størrelsen af fisk har mindre betydning med en betalingsvilje på ca. 136 kr. for det højeste niveau. På den negative side reduceres betalingsviljen med ca. 255 kr., hvis transportafstanden øges til det maksimale niveau, mens tilstedeværelsen af andre fiskere reducerer betalingsviljen med lidt over 149 kr. i forhold til situationen helt uden andre fiskere til stede.

For størstedelen af attributterne gælder det, at værdien af en maksimal niveauændring er større end en medium niveauændring, hvilket heller ikke er overraskende. Dog ser det ikke ud til, at der er væsentlig forskel på, om der er et medium eller et højt antal

andre fiskere til stede på fiskepladsen. Dette kunne tyde på, at det væsentligste i forhold til antallet af andre fiskere er, om man er alene på fiskepladsen eller ej. Endelig viser ASC estimatet, at respondenterne generelt forbinder ”ingen af disse”-valgmuligheden med noget negativt. En mulig tolkning af dette resultat kunne være, at respondenterne opfatter ”ingen af disse” som ensbetydende med, at de slet ikke kommer ud at fiske.

Tabel 6.1. Tyske turisters betalingsvilje for ændringer i attributter for kvaliteten af fiskepladser i Danmark

Variable	Sample 1 Alle respondenter			Sample 2 Seneste ferie i DK			Sample 3 Seneste ferie ikke i DK		
	WTP	95% CI	+/-	WTP	95% CI	+/-	WTP	95% CI	+/-
Fangstmulighed – Medium	175	***	59	97		155	214	***	63
Fangstmulighed – Høj	327	***	56	318	***	139	335	***	66
Størrelse af fisk – Medium	41		56	68		118	22		65
Størrelse af fisk – Høj	136	***	57	155	**	131	124	***	66
Naturoplevelse – Medium	75	**	60	102		140	67	**	66
Naturoplevelse – Høj	244	***	56	327	***	133	223	***	63
Vandkvalitet – Medium	250	***	66	174	**	153	271	***	75
Vandkvalitet – Høj	440	***	64	517	***	154	415	***	71
Transportafstand – Medium	-107	***	60	-172	**	141	-83	**	66
Transportafstand – Høj	-255	***	61	-292	***	152	-244	***	69
Antal fiskere – Medium	-149	***	67	-294	***	170	-104	***	75
Antal fiskere – Høj	-177	***	57	-270	***	136	-146	***	64
ASC	-521	***	125	-624	***	261	-421	***	142
Antal respondenter	968			238			730		

NB. I forbindelse med omregning til danske kroner anvendes valutakurs på 7,45 kr. pr. Euro.

Undersøgelsen omfatter turister, som har oplyst lystfiskeri i forskellige lande, hvorimod målingen af betalingsvilligheden er foretaget på baggrund af lystfiskeri i Danmark. Årsagen til, at turisterne bedes tage udgangspunkt i et konkrete land for lystfiskeri er for at begrænse eventuel heterogenitet, som kunne forekomme, hvis respondenterne alternativt skulle vurdere forskellige lokaliteter i forskellige lande. Det kan dog ikke afvises, at der kan være en sammenhæng mellem respondentens værdsætning og i hvilket land, turisten har holdt sin seneste ferie. Derfor er der gennemført en estimation af betalingsvilligheden afhængig af om respondenterne har været i Danmark eller ej på den seneste ferie. I tabel 6.2 ses der ikke den store forskel i betalingsvilligheden afhængig af om respondenterne har været i Danmark eller ej. Den største forskel ses for attributterne ”antal fiskere”, ”naturoplevelse” og ”vandkvalitet”. Hvor det ses, at turister, som har været i Danmark, tillægger et stort antal af lystfiskere på fiskepladsen større negativ værdi. Ligesom turisterne, som har været i Danmark i gennemsnit har en betalingsvillighed, som henholdsvis vil give 47 % mere for ”høj” naturop-

levelse og 24 % mere for høj vandkvalitet end turister, som ikke har været i landet på den seneste ferie. Det skal bemærkes, at der for de fleste attributter ikke er signifikante forskelle på om turisterne har været i Danmark eller ej. Dette skyldes primært, at der er et begrænset antal respondenter, som har været i Danmark. En anden måde at sammenligne respondenterne, som enten har eller ikke været i Danmark er gennemført ved at estimere en ekstra model for det fulde sample, hvor der er en interaktionseffekt mellem sample 2 og 3. Interaktionseffekten, for om respondenterne seneste har været på ferie i Danmark eller ej, viser sig dog ikke at have signifikant betydning for værdisætningen.

Tabel 6.2. Tyske turisters betalingsvilje for ændringer i attributter for kvaliteten af fiskepladser i Danmark, fordelt på mænd og kvinder

Betalingsvilje gennemsnit Variable	Sample 4 mænd			Sample 5 kvinder		
	WTP	95% CI +/-		WTP	95% CI +/-	
Fangstmulighed – Medium	162	***	77	190	***	95
Fangstmulighed – Høj	319	***	77	335	***	94
Størrelse af fisk – Medium	-10		72	103	**	93
Størrelse af fisk – Høj	131	***	74	140	***	92
Naturoplevelse – Medium	61		79	100	**	97
Naturoplevelse – Høj	177	***	72	330	***	92
Vandkvalitet – Medium	203	***	89	301	***	109
Vandkvalitet – Høj	395	***	82	495	***	107
Transportafstand – Medium	-120	***	78	-96	**	95
Transportafstand – Høj	-250	***	78	-268	***	101
Antal fiskere – Medium	-130	***	84	-177	***	113
Antal fiskere – Høj	-165	***	75	-184	***	94
ASC	-520	***	156	-453	***	211
Antal respondenter	519			468		

NB. I forbindelse med omregning til danske kroner anvendes valutakurs på 7,45 kr. pr. Euro.

Den kønsmæssige fordeling af de turister, som indgår i undersøgelsen, er på 45 % kvinder og 55 % mænd. Ud fra den danske lystfiskeundersøgelse findes, at den kønsmæssige fordeling af aktive lystfiskere i Danmark fordeler sig på 85 % mænd og 15 % kvinder. Umiddelbart må der forventes at være en sammenhæng mellem en persons erfaring med lystfiskeri og den betalingsvillighed, som personen har for lystfiskeriet, hvilke antageligt også kunne måles ud fra lystfiskerens køn. I tabel 6.2 præsenteres resultater for sammenhæng mellem betalingsvillighed for at lystfiskeri og respondents køn. Resultatet viser, at kvinderne har en større betalingsvillighed mht. naturoplevelse og vandkvalitet, hvorimod der ikke ses nogen kønsmæssige forskelle i betalingsvillighed for de øvrige attributter i undersøgelsen. Det ses, at kvinderne har

en betalingsvillighed, som for den højeste kvalitet af naturoplevelse og vandkvalitet henholdsvis er 86 % og 25 % højere end mændenes betalingsvillighed.

6.6. Opsummering af valghandlingseksperiment omhandlende tyske turisters betalingsvilje for lystfiskeri i Danmark

Muligheden for at dyrke lystfiskeri er den aktivitet på ferien, som turisterne i undersøgelsen prioriterer højest. Choice eksperiment analysen viser, at det ikke bare har stor betydning, *om* der er mulighed for at fiske – det har også afgørende betydning, *hvordan* fiskemuligheden er. Valghandlingseksperimentet afdækker turisternes præferencer for forskellige attributter, som netop karakteriserer, hvordan fiskemuligheden er. De adspurgte respondenter giver udtryk for, at de har en positiv betalingsvilje for at forøge kvaliteten af fiskerioplevelsen på en række punkter. Det er væsentligt, at der er stor chance for at fange en fisk på fisketuren, og det har endvidere nogen betydning, at der er chance for at fange store fisk. Ud over fangstmulighederne, er det vigtigt for de adspurgte, at de får en stor naturoplevelse ud af fisketuren, og vandkvaliteten på fiskestedet har meget stor betydning. Ydermere viser undersøgelsen, at de adspurgte lystfiskere klart foretrækker at bo forholdsvis tæt på fiskestedet, og man vil helst være alene på fiskestedet. Disse resultater kan anvendes i policy-sammenhæng med henblik på at fastholde nuværende turister samt at tiltrække nye tyske lystfiskerturister til Danmark. Det er således vigtigt, at udbyderne af lystfiskermuligheder i Danmark forsøger at opretholde/forbedre kvaliteten af fiskemulighederne ved at fokusere på de attributter, som lystfiskerne har de stærkeste præferencer for. Det vil for eksempel indebære at tilstræbe en så høj vandkvalitet som muligt, hvilket endvidere må forventes at medvirke til at forbedre en anden meget vigtig attribut, nemlig fangstmuligheden.

Det er undersøgt, hvorvidt der er forskel på de turister, der på seneste ferietur har været i Danmark, og de der har været i et andet land. Det viser sig ikke at have stor betydning for betalingsviljerne, hvor man har været på sin seneste ferietur. Dog ses der en tendens til, at de, der senest har været på ferie i Danmark, opfatter det relativt mere negativt, hvis ikke de er alene på fiskepladsen. Desuden vægter de, som senest har været i Danmark, også en længere afstand til fiskevandet mere negativt, end de der ikke har været i Danmark. I relation til at fastholde de eksisterende turister, så de igen kommer til Danmark for at fiske, indebærer disse resultater, at det må anbefales at lokalisere og tilbyde overnatningsmuligheder så tæt på fiskevandene som muligt. Dog skal det i denne sammenhæng med i betragtning, at lystfiskerne klart foretrækker ensomhed på fisketuren, hvorfor det kan være en fordel at tænke mere i retning af indi-

viduelle overnatningsmuligheder a la enkeltliggende spredte feriehusse frem for større grupper af feriehusse eller feriecentre/-hoteller. Med hensyn til mulighederne for at tiltrække nye lystfiskerturister, giver resultaterne ingen afgørende fingerpeg om, hvorvidt man bør ændre fokus i forhold til, hvad der anbefales med henblik på at fastholde allerede eksisterende lystfiskerturister i Danmark. En åbenlys pointe er dog, at hvis man ønsker at tiltrække flere nye lystfiskerturister, så er det overordentlig vigtigt at formidle information til disse potentielle turister om fiskemulighederne i Danmark – især med fokus på de i undersøgelsen identificerede vigtige attributter.

Ligeledes er det undersøgt, om der er nogen kønsforskel i betalingsviljerne. Her findes også kun små forskelle, dog er der en tendens til at kvinder lægger mere vægt på naturoplevelsen og vandkvaliteten, end mænd gør. Resultatet er overraskende i den forstand, at de respondenter der på forhånd forventedes at have mindst erfaring med lystfiskeri, viser at sig at have den største betalingsvillighed. På den anden side skal det bemærkes, at andre undersøgelser af betalingsvillighed ofte finder, at kvinder har en generelt større betalingsvillighed end mænd, når det drejer sig om natur- og miljøgoder (Ladenburg og Olsen 2010). Der er dog ikke tidligere gennemført undersøgelser, som kan dokumentere, at dette er tilfældet for lystfiskeri.

Litteraturliste

- Ben-Akiva, M. & S. R. Lerman (1985): Discrete Choice Analysis. Theory and Application to Travel Demand The MIT Press, Cambridge.
- Hanley, N., Wright, R. E., & Koop, G. (2002): Modelling Recreation Demand Using Choice Experiments: Climbing in Scotland, *Environmental and Resource Economics*, vol. 22, pp. 449-466.
- Ladenburg, J. & S. B. Olsen (2010): Gender anomalies in experimental economics – Are biases really gender dependent? Working paper from FOI, University of Copenhagen, Denmark
- Lancaster, K. J. (1966): A New Approach to Consumer Theory, *The Journal of Political Economy*, vol. 74 , no. 2, pp. 132-157.
- Louviere, J., D. A. Hensher, & J. Swait (2000): *Stated Choice Methods. Analysis and Applications* University Press, Cambridge, UK.
- Meijer, E. & Rouwendal, J. (2006): Measuring welfare effects in models with random coefficients, *Journal of Applied Econometrics*, vol. 21, pp. 227-244.
- Scarpa R, Ferrini S, Willis K (2005): *Performance of Error Component Models for Status-Quo Effects in Choice Experiments*. I: Scarpa R, Alberini A (eds): Applications of Simulation Methods in Environmental and Resource Economics. The Economics of Non-Market Goods and Resources, vol. 6. Springer, Dordrecht, The Netherlands, pp247-273
- Train, K. (2003): *Discrete Choice Methods with Simulation* Cambridge University Press, Cambridge.